

fierder

ONDERWIJS

Jaarstukken 2023

COLOFON

eigenaar: College van Bestuur
auteur(s): Afdelingshoofden, beleidsmedewerkers,
Business Controller en College van Bestuur
versiedatum: 18 april 2024
publicatielocatie: Teams (onderdeel van jaarrekeningdossier)

Status: Definitief

Goedgekeurd door RvT: 17 juni 2024
Vastgesteld door CvB: 17 juni 2024

Aanbieden en ondertekening jaarstukken

Het bestuur van de Stichting Fierder Onderwijs biedt u hierbij haar jaarstukken 2023 aan. Deze rapportage is ingericht conform de bepalingen en richtlijnen uit het Burgerlijk Wetboek en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving ('RJ-bundel'), alsmede het aparte hoofdstuk RJ 660 voor onderwijsinstellingen.

De rapportage bestaat uit een bestuursverslag en een jaarrekening, alsmede de bijbehorende overige gegevens. De betreffende onderdelen zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Dat houdt in dat de informatie opgenomen in de jaarrekening van overeenkomstige toepassing is op het bestuursverslag en dat de informatie opgenomen in het bestuursverslag van overeenkomstige toepassing is op de jaarrekening.

Dit bestuursverslag is vastgesteld door het College van Bestuur van de Stichting Fierder Onderwijs, na goedkeuring door de Raad van Toezicht en is aangeboden aan de Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van Stichting Fierder Onderwijs.

Wim-Jan Renkema, Voorzitter College van Bestuur
Jacoba Posthumus, Lid College van Bestuur

Ondertekening College van Bestuur en Raad van Toezicht

Buitenpost, 17 juni 2024

Dhr. W.J.T. Renkema
voorzitter College van Bestuur

Mevr. J. Posthumus
lid College van Bestuur

Dhr. P.J.J. Vroom
voorzitter Raad van Toezicht

Mevr. C.P. de Graaff
vicevoorzitter Raad van Toezicht

Mevr. K.H. Offringa – van Abbema
lid Raad van Toezicht

Mevr. I.R. van Marion
lid Raad van Toezicht

Dhr. A.D. Aalberts
lid Raad van Toezicht

Dhr. F.J. Talsma
lid Raad van Toezicht

Inhoudsopgave

Aanbieden en ondertekening jaarstukken	3
Jaarstukken 2023.....	5
Bestuursverslag	6
Verslag toezichhoudend orgaan.....	7
1. Algemeen voorwoord.....	14
2. Verplichte thema's vanuit wet- en regelgeving	16
3. Visie en besturing	25
4. Risicomanagement	29
5. Bedrijfsvoering – personeel	33
6. Bedrijfsvoering - huisvesting.....	38
7. Bedrijfsvoering - Financiën	40
8. Onderwijsprestaties en onderwijskundige zaken.....	49
9. Toekomstige ontwikkelingen.....	55
10. Continuïteitsparagraaf.....	61
Jaarrekening	67
Balans per 31 december 2023	68
Staat van baten en lasten over 2023.....	69
Kasstroomoverzicht over 2023	70
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	71
Toelichting op de balans per 31 december 2023	78
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023.....	83
Bijlagen bij de jaarrekening.....	87
Model E: Verbonden partijen	88
Model G: Verantwoording van subsidies	89
Model H: WNT verantwoording 2023	92
Overige gegevens	96
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	96
Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat.....	96
Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2023	96

Jaarstukken 2023

- Bestuursverslag
- Jaarrekening
- Overige gegevens

Bestuursverslag

Verslag toezichthoudend orgaan

De Raad van Toezicht (RvT) kent, conform de Code Goed Bestuur, naast toezicht op de besturing van de organisatie in relatie tot meerjarige continuïteit, drie hoofdtaken die onderling samenhangen:

1. toezicht op het handelen van de bestuurder;
2. werkgever van de bestuurder;
3. klankbord en beschikbaarheid voor de bestuurder.

De RvT kent een samenstelling die een goede spreiding van deskundigheden en maatschappelijke achtergronden (bestuurlijk, onderwijskundig en financieel) waarborgt. In goed overleg zijn taken en rollen in de RvT daarop verdeeld. Leden van de RvT worden voor maximaal vier jaar benoemd en kunnen eenmalig voor eenzelfde periode worden herbenoemd.

Samenstelling RvT

De samenstelling van de RvT is als volgt:

Naam	Functie	Portefeuille	Benoemd sinds	exacte datum	Termijn	Aftredend (uiterlijk)	Aftredend (uiterlijk) exacte datum
Dhr. P.J.J. Vroom	Voorzitter	remuneratiecommissie	2020	1-9-2020	1e termijn	2028	1-9-2028
Mevr. C. de Graaff	Vice voorzitter	remuneratiecommissie	2020	1-1-2020	2e termijn	2028	1-1-2028
Mevr. K. Offringa	Lid	auditcommissie	2021	1-1-2021	1e termijn	2029	1-1-2029
Mevr. I. van Marion	Lid	commissie Onderwijs en Strategisch HRM (O&SHRM)	2019	1-1-2019	2e termijn	2027	1-1-2027
Dhr. A.D. Aalberts	Lid	auditcommissie	2017	1-9-2017	2e termijn	2025	1-9-2025
Dhr. F.J. Talsma	Lid	commissie Onderwijs en Strategisch HRM (O&SHRM)	2019	1-3-2019	2e termijn	2027	1-3-2027

Situaties met (potentieel) tegenstrijdig belang zijn binnen de RvT niet aan de orde geweest.

Commissies

De RvT kent drie commissies met elk een voorzitter en een lid:

- Remuneratiecommissie (RC);
- Auditcommissie (AC);
- Commissie Onderwijs en Strategisch HRM (O&SHRM).

Vergaderingen

De RvT kwam in het verslagjaar 2023 zeven keer in formele vergadering bijeen. Op 27 januari heeft een extra vergadering plaatsgevonden vanwege de benoeming van de voorzitter College van Bestuur (CvB) van Fierder Onderwijs. Op 23 februari vond ook een extra vergadering plaats vanwege de benoeming van het lid CvB. Daarnaast zijn er twee strategische bijeenkomsten geweest; waarbij het thema in mei 'strategische onderwijsarbeidsmarkt' was en in november was het thema 'ouders en leerlingen t.o.v. onderwijs en strategieontwikkeling', waarbij gekeken is naar o.a. ouder- en leerling tevredenheid, verwachtingen van ouders en leerlingen, reden schoolkeuze en welke rol identiteit hierbij speelt. Naast de commissievergaderingen hebben de voorzitter van de RvT, alsmede de voorzitters van de commissies vanuit hun rollen, regelmatig informeel contact gehad met de bestuurder. Vergaderingen vinden per september niet meer plaats in Buitenpost, maar in Drachten.

Optreden als werkgever van het uitvoerend bestuur

De RvT heeft in 2023 veel werk verricht bij de werving en selectie van een nieuw College van Bestuur (CvB) van Fierder Onderwijs. Met ondersteuning van bureau Wesselo & Partners is in najaar 2022 de wervingsprocedure voor de positie van voorzitter CvB opgestart. De feitelijke selectie van kandidaten heeft in januari 2023 plaatsgevonden. De RvT heeft, in goed overleg met de adviescommissie en na positief advies van de GMR, Wim-Jan Renkema per 01 juli 2023 benoemd tot voorzitter van het CvB.

Rombout de Wit, lid CvB van Fierder Onderwijs, heeft eind 2022 afscheid genomen van Fierder Onderwijs en is per 1 maart 2023 officieel met pensioen gegaan. De RvT startte daarop in najaar 2022 ook met de werving en selectie van een lid CvB. In eerste instantie werd deze procedure intern uitgezet, maar een eerste verkenning leidde niet tot een vervolg. In februari 2023 is de procedure lid CvB vervolgd met bureau Wesselo & Partners. Dit heeft, wederom in goed overleg met de adviescommissie en na positief advies van de GMR, nog in dezelfde maand geleid tot de benoeming van Jacoba Posthumus als lid CvB. Zij is gestart op 1 juni 2023.

De RvT is ontzettend blij dat Fierder Onderwijs het nieuwe schooljaar 2023-2024 is gestart met een CvB met twee bestuurders die hart hebben voor het christelijk voortgezet onderwijs, de regio kennen, hun sporen in en buiten het onderwijs hebben verdiend en samen een goed team willen vormen. De RvT waardeert de enthousiaste en kundige start van het CvB waarbij zij zich de materie van onze organisatie snel eigen hebben gemaakt.

In de laatste RvT-vergadering van schooljaar 2022-2023 is afscheid genomen van bestuurder a.i. Koen van der Drift. Vanwege de interimsituatie is intensiever vergaderd door de RvT en met de bestuurder gesproken over de voortgang van de bestuursopdracht. De RvT bedankt Koen van der Drift voor zijn waarnemende rol bij Fierder Onderwijs, wat hij met grote inzet en met zichtbaar plezier heeft gedaan. Er is op 17 juli decharge verleend aan de bestuurder a.i. als voorzitter CvB van Fierder Onderwijs.

Overleg met de GMR

De RvT heeft in 2023 geregeld overleg gevoerd met de GMR. Op twee momenten heeft een tweetal leden van de RvT online een informeel overleg gehad met het dagelijks bestuur (DB) van de GMR en tweemaal heeft een formeel overleg tussen de gehele RvT en GMR plaatsgevonden. Er is onder andere met elkaar gesproken over speerpunten van de GMR, de ervaring met de nieuwe medezeggenschapsstructuur, de samenwerking tussen GMR en CvB, de ontwikkeling van de centrale diensten, de meerwaarde van de fusie, ontwikkeling van strategisch HR-beleid en over actuele problemen in de uitvoering van het onderwijs.

Verder heeft er over de procedure werving en selectie voor het nieuwe CvB intensief overleg plaatsgevonden met de GMR. De formele rol van de GMR is daarbij zo zorgvuldig mogelijk vormgegeven en de RvT is dankbaar voor de actieve bijdrage van de GMR in dezen.

Verder is vermeldenswaard dat de voorzitter van de GMR en twee leden van de RvT samen hebben deelgenomen aan een online workshop van de VTOI over het thema samenwerking tussen medezeggenschap en toezicht. Deze workshop is van beide kanten als waardevol ervaren en leverde inspiratie op voor de verdere vormgeving van de onderlinge samenwerking. Zo is afgesproken om in het vervolg meer thematisch met elkaar in gesprek te gaan.

Het contact met de GMR is prettig en constructief. Het structurele overleg tussen het CvB en de GMR stemt de RvT eveneens tot tevredenheid. Een goede relatie en dialoog tussen bestuurder, GMR en RvT draagt bij aan een goede besturing/bestuurbaarheid van de organisatie.

Christien de Graaff zit op voordracht van de GMR in de RvT.

Remuneratiecommissie (RC)

In de periode tot de zomervakantie van 2023 heeft de RC geregeld voortgangsgesprekken gevoerd met Koen van der Drift, de interim bestuurder. In deze gesprekken was ruim aandacht voor vraagstukken waar de bestuurder met de RvT over van gedachten wilde wisselen. Van de kant van de RvT stonden vooral de voortgang van de harmonisatie van de werkprocessen, de ontwikkeling van de centrale diensten, de opdracht van de inspectie en het functioneren van het team van directeuren op de agenda. In deze periode heeft eenmaal een formeel RC-gesprek plaatsgevonden waarin de voortgang van de bestuurlijke opdracht geëvalueerd is.

Na een zorgvuldig doorlopen proces van werving en selectie werd Wim-Jan Renkema als voorzitter CvB benoemd per 1 juli 2023 en Jacoba Posthumus als lid CvB per 1 juni 2023. Een samenvattend beeld van de procedure is in het verslag van vorig jaar opgenomen. De RC heeft, vanzelfsprekend in afstemmend overleg met de overige leden van de RvT, de arbeidsvoorwaardengesprekken gevoerd en arbeidscontracten op laten stellen. Naast de formele aspecten van de benoeming zijn ook werkafspraken over onboarding en ontwikkeling (onder meer een ontwikkelassessment) gemaakt.

Beide nieuw benoemde bestuurders hebben zich in de periode voorafgaand aan hun formele start ingewerkt. Wim-Jan Renkema deed dat in de periode van 1 maart tot 1 juli voor 1 dag in de week in een formele aanstelling als adviseur. Jacoba Posthumus liep tot 1 juni een aantal dagen mee en werkte in de periode van 1 juni tot 1 juli als nieuw benoemd lid CvB nog één maand samen met Koen van der Drift.

Deze inwerkperiode was waardevol en betekende dat het nieuwe CvB-team samen goed van start kon gaan. De RC heeft in de aanlooperperiode eenmaal een teamgesprek met het (toen nog aankomende) CvB gevoerd. Een terugkoppeling van de eerste indrukken, afspraken over het benutten van de uitkomsten van de assessments, bespreking van de portefeuilleverdeling en bespiegeling op de nog te formuleren bestuursopdracht kwamen daarbij aan de orde. In de tweede helft van 2023 (na benoeming) hebben zowel een teamgesprek met het nieuwe CvB als een individueel RC-gesprek plaatsgevonden. In het teamgesprek is vooral gesproken over de onderlinge samenwerking binnen het CvB en de relatie tot de RvT. In de individuele gesprekken is aan de hand van een persoonlijk reflectieverslag opnieuw stilgestaan bij teamvorming in het CvB, maar vooral gesproken over de eigen bijdrage in de organisatie, de persoonlijke ontwikkeling en gewenste scholing.

Auditcommissie (AC)

De AC heeft in 2023 vijf keer vergaderd. Daarnaast heeft de AC deelgenomen aan het onderzoek naar het financiële risicoprofiel ten behoeve van het bepalen van het gewenste weerstandsvermogen van FO in maart. Hierbij is er een goed inzicht ontstaan over de verschillende risico's die de organisatie loopt en de mogelijke financiële impact daarvan. Ook is er een uitgangspunt vastgesteld met betrekking tot de gewenste omvang van het eigen vermogen in relatie tot het financiële risicoprofiel. De AC kon vaststellen dat dit eigen vermogen ruimschoots toereikend is om het risicoprofiel mee af te dekken.

In de vergaderingen is ingegaan op de ontwikkeling van de financiële administratie en de vorderingen op het gebied van rapportage en verslaglegging. Hierbij bleek het in het voorjaar nog steeds lastig om een goede rapportage op te leveren. In oktober kon de organisatie wel een financiële rapportage aanleveren, waarin inzicht werd geboden in de ontwikkeling van de kosten en rijksbijdrage ten opzichte van de begroting.

De AC heeft geconstateerd dat de organisatie heeft ingezet op een verbetering van de interne controle op de ontwikkeling van de loonkosten, waarbij met name de leidinggevenden steeds meer hun verantwoordelijkheid pakken ten aanzien van hun eigen budgetten.

De AC heeft constructief contact gehad met de controlerend accountant. Hierbij zijn de bevindingen van de accountant besproken in het kader van de interimcontrole en de jaarrekening 2022 en is gesproken over de controleopdracht voor de jaarrekening 2023.

De meerjarenbegroting laat geen rooskleurige toekomst zien, met name vanwege de verwachte daling van de leerlingenaantallen. Voor de RvT houdt dit in dat er aandacht is voor de ontwikkeling van de financiën en met name ook voor activiteiten die bijdragen aan een stabilisering of groei van leerlingaantallen.

De volgende onderwerpen zijn in 2023 besproken en van positief advies voorzien richting de RvT:

1. Managementletter 2022 (geen advies);
2. Managementrapportage over 2022;
3. Meerjarenbegroting 2024-2028;
4. Financieel risicoprofiel;
5. Jaarstukken 2022 (incl. accountantsverslag);
6. 8-maandsrapportage;
7. Treasuryrapportage;
8. Begroting 2024;
9. WNT norm 2024;
10. Procuratieregeling.

Commissie Onderwijs en Strategisch HRM (O&SHRM)

Vanuit de Raad van Toezicht wil de commissie O&SHRM een stimulans geven aan het investeren in de ontwikkeling van medewerkers en organisatie en daarmee aan (de kwaliteit van) het onderwijs. De commissie O&SHRM heeft in 2023 drie keer vergaderd.

Daarnaast heeft een afvaardiging van de RvT met de inspectie gesproken op maandag 6 november inzake het herstelonderzoek bestuurlijk kader Fierder Onderwijs en het stelselkwaliteitsonderzoek Lauwers College Kollum, afdelingen vmbo-b en vmbo-gt.

Voorafgaand aan het gesprek met de inspectie heeft de RvT een voorbereidende afspraak met de beide bestuurders en onderwijskundige geïnitieerd en heeft de afvaardiging van de RvT ook nog een eigen extra voorbereidende bijeenkomst geïnitieerd.

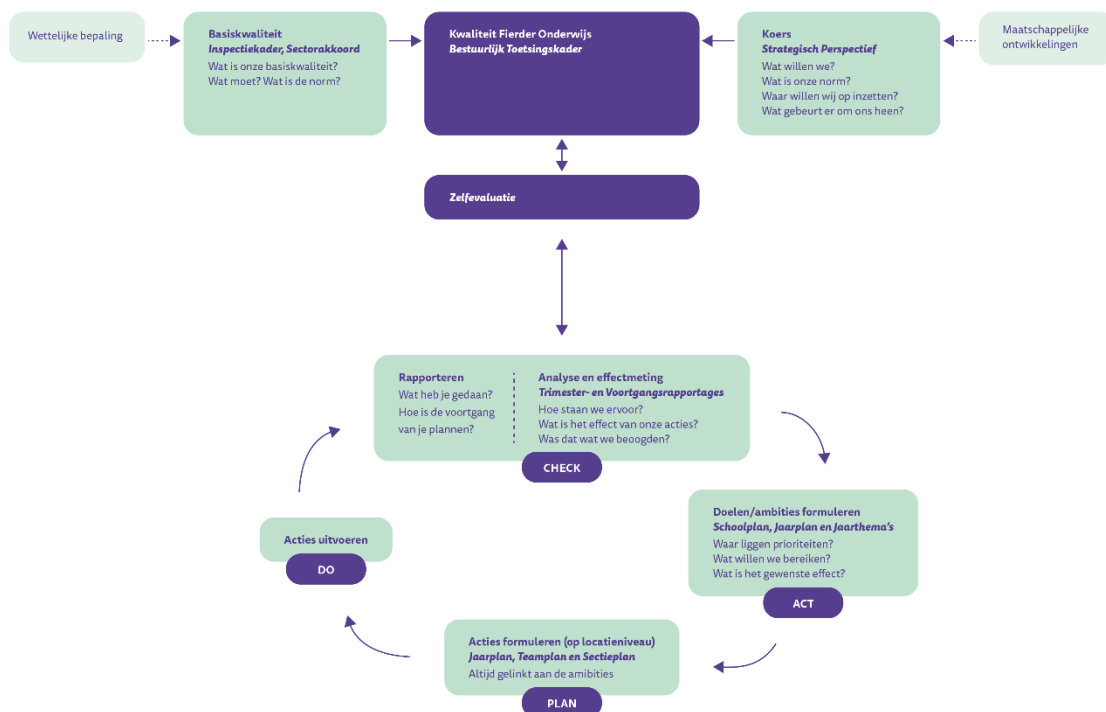
Net zoals in 2022 was er nog geen kwaliteit/capaciteit beschikbaar om een (eerste) aanzet te geven voor Strategisch HRM. Dit als gevolg van personele wisselingen en langdurig verzuim bij de afdeling HR. De beschikbare HR-capaciteit wordt daarom primair ingezet op de actuele en lopende HR vraagstukken.

Strategisch HRM blijft een interessant, maar ook taai vraagstuk, waarvoor de RvT zich ook komend jaar zal blijven inzetten, met daarbij het vertrouwen in het nieuwe CvB, die het belang hiervan ook zeker onderstreept in lijn met de strategische doelen en koers van Fierder Onderwijs.

Strategisch Kwaliteitsmanagement (SKM)

Op 25 januari heeft de commissie een uitgebreide presentatie over het hoe en wat van SKM ontvangen en is ingezoomd op de praktijk van SKM. Hoe helpt een systeem en ordening de scholen van Fierder Onderwijs in het samen vormgeven van een PDCA cyclus, die gericht is op kwaliteit van onderwijs en werkt vanuit het opgestelde inspectiekader. Hoe wordt het SKM een passende tool voor alle scholen, waarbij eigenaarschap in alle lagen vertaald kan worden naar handelen en resulteert in goed onderwijs, wat ook meetbaar is en structureel gemonitord wordt. Daar zijn nog veel stappen in te maken; waarbij er nu gestart is met begeleide zelfevaluaties en het samen leren analyseren van uitkomsten en formuleren van actie/verbeterpunten. Een eerste stap.

Organisatiecyclus strategisch kwaliteitsmanagement Fierder Onderwijs

Versie 3.0 januari 2023

Daarnaast is besproken om de trimesterrapportages synchroon te laten lopen met de planning en doelstellingen van de verschillende commissie binnen de RvT. Hiermee ontstaan er meer 'natuurlijke en logische' momenten om het toezicht te kunnen optimaliseren.

In april heeft de commissie een bijeenkomst gehad met beide onderwijskundigen. Als gevolg van persoonlijke omstandigheden waren zowel de bestuurder a.i. als de (strategisch) HR adviseur verhinderd om aanwezig te zijn. De commissie is bijgepraat over de actuele ontwikkelingen en er is inzage gegeven in de vele beschikbare cijfers en data. Als voorbeeld zijn de examenresultaten nader bekeken, waarbij opvalt dat er regelmatig sprake lijkt te zijn van een bepaalde curve/trend of rode draad. De vraag kwam aan bod in hoeverre deze verdieping en het zelf analyseren ook binnen de verschillende scholen en teams plaatsvindt. Herkennen collega's (directeuren, teamleiders en docenten) de trends? Wat is de reflectie en welke opdrachten en/of acties worden hierop ingezet? Ook de verschillen tussen scholen onderling geven nuttige inzichten; dat geeft een laag dieper inzicht dan de totalen en gemiddelden en geeft ook inzichten om juist van en met elkaar te leren. De onderwijskundigen geven aan dat juist de analyse en verdieping, vertaald in risico's/geen risico's en interventies onderwerp van gesprek is. Dat juicht de RvT toe, omdat hiermee het stuur steviger in handen wordt genomen en kwaliteit en resultaten van een ieder zijn. Dat vraagt nog wel een aantal acties, want op veel scholen is het nog geen gewoonte om data en resultaten in alle lagen te delen en te bespreken. De commissie is geïnformeerd over een tweedaagse van de directeuren in mei waarbij het thema verzuim is.

Onderwijskwaliteit

In de bijeenkomst van oktober was het belangrijkste thema onderwijskwaliteit. Het CvB heeft de examenresultaten, de doorstroom, het jaarplan en de kwaliteitscultuur besproken met de directeuren. Deze bijeenkomst was een inhoudelijk vervolg op de sessie van april. De volgende stap is dat deze onderwerpen meer in dialoog in de scholen besproken worden. Vooral de diepgang op de resultaten ontbreekt nog op veel scholen. Om een kwaliteitscultuur te creëren is het van belang dat docenten inzicht hebben in de resultaten en dat het gesprek hierover gefaciliteerd wordt. De gesprekken met de directeuren en het CvB zijn bedoeld om van en met elkaar te leren. Hier ligt ook de link met Strategisch HRM in de optiek van de commissie. Bedoeling is om deze (nu nog) los van elkaar staande werelden met elkaar te verbinden en integreren. Naast onderwijskwaliteit heeft de directeur FOC een presentatie gehouden waarin de commissie is meegenomen in de wijze waarop het (langdurige) verzuim op dit moment wordt opgepakt.

Vooruitzicht

In 2024 wil de commissie opnieuw een stimulans geven aan de verdere ontwikkeling van Fierder door blijvend aandacht te schenken aan de verdere verbetering van het onderwijs door te investeren in haar medewerkers. Onder andere door de inzichten die vanuit het Strategisch Kwaliteitsmanagement naar voren komen te integreren met het investeren in Strategische HRM interventies. De commissie kijkt hiernaar uit!

Onderwerpen waarop de RvT heeft gestuurd

- De RvT heeft geïnvesteerd in de relatie en ontmoetingen met de directeuren;
- Er is intensief contact geweest met het bestuur over de continuïteit van de directiefuncties;
- De RvT heeft het thema strategisch HR geagendeerd;
- De RvT heeft met het bestuur veelvuldig gesproken over de vorm en inhoud van de verantwoordingsrapportages;
- De RvT heeft de juridische afwikkeling van de formele ontbinding, de ondertekening van de ontbinding door oud-toezichhouders en de uitschrijving bij de Kamer van Koophandel van CSG Liudger en Dockinga College geagendeerd en de afronding nauwgezet gevolgd;
- De RvT heeft huisvesting en nieuwbouwplannen structureel geagendeerd;
- De RvT heeft bij het bestuur meermaals geïnformeerd naar de samenwerking Fierder Onderwijs Centraal en de scholen;
- De RvT maakt zich zorgen over de werkdruk als gevolg van een hoog ziekteverzuim en heeft gevraagd naar het plan van aanpak;
- De RvT heeft het bestuur gevraagd naar analyse van de leerlingaantallen.

Werkbezoek RvT

De RvT heeft het voornemen om alle scholen binnen twee jaar te bezoeken. Op 21 juni heeft de RvT een werkbezoek gebracht aan MODUS in Burgum, de gezamenlijke onderwijsroute van CSG Liudger Burgum en CBS De Arke. Tijdens dit bezoek is er een gymles bijgewoond, is meegekeken in lessen en is naar aanleiding van de presentaties van leerlingen en schoolleiding gesproken over kernwaarden van MODUS en uitwerking in de praktijk. Daarnaast zijn er op 21 november 2 werkbezoeken gebracht; aan Lauwers College Buitenpost en CSG Liudger Waskemeer. Er is gesproken met de schoolleiding, leerlingen en ouders/verzorgers. Ook werden er lessen bijgewoond. De werkbezoeken passen in het streven van de RvT om van nabij onderwijsontwikkelingen te volgen.

Jaarlijkse evaluatie van het eigen functioneren en ontwikkeling RvT

In mei heeft de RvT het Huishoudelijk Reglement vastgesteld wat is opgesteld door de bestuurssecretaris a.i..

De RvT heeft daarnaast een Werkdocument RvT geschreven waarin de toezichtvisie, het toezichtskader, het toetsingskader en de werkwijze van de RvT van Fierder Onderwijs beschreven staat.

De RvT hecht er aan professioneel te werken, ook in een voorbeeldrol. Het document vormt een nuttige informatiebron en basis voor evaluatie voor de RvT.

In het voorjaar en in het najaar van 2023 is onder deskundige leiding van Klaas Kooistra van Fier en Fort gewerkt aan teamvorming en is het eigen functioneren geëvalueerd. Alle leden van de Raad van Toezicht hebben aan deze zelfevaluatie deelgenomen.

Tijdens de zelfevaluatie zijn de volgende onderwerpen besproken: een terugblik op de afgelopen periode, de samenwerking tussen RvT en CvB, het agenderen van strategische thema's en de rollen van de RvT.

De RvT en het CvB zijn vervolgens samen in gesprek gegaan over rollen en wederzijdse verwachtingen. Daarbij zijn ideeën uitgewisseld en afspraken gemaakt over de informatievoorziening naar de RvT, het stellen van de goede vragen door de RvT, de ambassadeursrol van de RvT, het agenderen van strategische thema's en het vraagstuk van leiderschap in de organisatie.

De volgende opleidingen zijn gevolgd door de leden van de RvT:

- Webinar 'Het halfjaarlijks gesprek tussen de RvT en de MR: waardevol of omdat het moet', door VTOI-NVTK en VOO; gevolgd door Per Vroom en Christien de Graaff;
- Workshop 'Toezien op huisvesting', door VTOI-NVTK; gevolgd door Per Vroom en Klarie Offringa;
- Postgraduate Governance opleiding voor Commissarissen & Bestuurders (Wagner&Company); gevolgd door Christien de Graaff;
- 'Transformationeel leiderschap en coaching' (Wagner&Company) door Ida van Marion;
- Workshop 'bemiddeling en conflicthantering bij de overheid, zorg, onderwijs en bedrijfsleven' (instituut KCB); gevolgd door Aebe Aalberts;
- Workshop politiek-bestuurlijke integriteit (bureau BING); gevolgd door Aebe Aalberts.

Betaalde en onbetaalde (neven)functies van de toezichthouders

De (neven)functies en/of nevenwerkzaamheden van de Raad van Toezicht (zittende leden) zijn onderstaand weergegeven:

Naam	(neven)functie en/of nevenwerkzaamheden
Dhr. P.J.J. Vroom	- vestigingsmanager Belastingdienst (hoofdfunctie, bezoldigd) - directeur/eigenaar Vroom Interim Management (bezoldigd)
Mevr. C. de Graaff	- lid raad van toezicht Oosterlengte (bezoldigd)
Mevr. K. Offringa	- eigenaar KLAAR Advies, Interim, Toezicht, Projectmanagement, Planning&Control (hoofdfunctie, bezoldigd) - extern lid auditcommissie Veiligheidsregio Fryslân (onbezoldigd) - bestuurder stichting Boekhuis de Brug Heerenveen (onbezoldigd) - penningmeester lokale afdeling ChristenUnie (onbezoldigd)
Mevr. I. van Marion	- directeur Zorg, Service en Welzijn Friesland College/Firda (hoofdfunctie, bezoldigd)
Dhr. A.D. Aalberts	- manager Dairy Campus Wageningen University & Research (hoofdfunctie, bezoldigd) - lid provinciale staten Fryslân (bezoldigd) - lid raad van advies Noordelijke Rekenkamer (t/m maart 2023, onbezoldigd) - fractievoorzitter CDA Fryslân (onbezoldigd)
Dhr. F.J. Talsma	- eigenaar Talsma & Co interim P&O (hoofdfunctie, bezoldigd) - vertrouwenspersoon bij Woningbouwcoöperatie Achtkarspelen (SWA, bezoldigd) - docent Hanzehogeschool Groningen (bezoldigd)

Intern toezicht

De RvT geeft vanuit haar toezichtrol goedkeuring aan de begroting, de jaarrekening, het bestuursverslag en het strategisch meerjaren beleidsplan.

Aan de RvT is in 2023 door de bestuurders periodiek gerapporteerd over de voortgang van de jaardoelen. De RvT heeft de begroting 2024, de jaarrekening 2023, het bestuursverslag en de meerjarenbegroting 2023-2028 goedgekeurd.

Verder kan de RvT vaststellen, dat:

- de middelen rechtmatig zijn verworven en doelmatig zijn besteed. Hierbij is door de RvT het gesprek gevoerd over de inzet van personeel, waarbij aandacht was voor de omvang van de flexibele schil in relatie tot de omvang van de niet structurele geldstromen. Het bestuur heeft op verzoek van de RvT voldoende argumenten aangedragen om het nut en de noodzaak van de gewenste investeringen te onderbouwen. Er is periodiek inzicht gekregen in de variabelen van het allocatiemodel;
- de wettelijke voorschriften worden nageleefd;
- de Code Goed Bestuur is toegepast en daarbij zijn geen afwijkingen geconstateerd;
- Aksos Accountants de externe accountant was in boekjaar 2023;
- de leden van de RvT bezoldigd zijn voor hun taak en de vergoedingsregeling voor de Raad ruim valt binnen de VTOI-NVTK richtlijnen. De bezoldiging voor de RvT leden is per 1 januari 2023: de voorzitter € 17.010,- en leden € 11.340,-. In de begroting van de school is onder de titel deskundigheidsbevordering een bedrag ten behoeve van de professionalisering van de RvT opgenomen;
- de WNT voor de bestuurders correct is toegepast;
- de leden van de RvT onafhankelijk zijn en geen tegenstrijdige belangen kennen.

Slotwoord

De RvT complimenteert alle medewerkers van Fierder Onderwijs voor hun inspanningen, zodat onze leerlingen alle kans en hulp geboden worden om zich verder te ontwikkelen.

Per J.J. Vroom MBA

Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Fierder Onderwijs

1. Algemeen voorwoord

Voor u ligt het tweede jaarverslag van Fierder Ouderwijs, de scholengroep die het resultaat is van de fusie (in augustus 2022) van het Lauwers College, het Dockinga College en CSG Liudger.

In 2023 is voortvarend werk gemaakt van de verdere vormgeving van de interne organisatie en de onderlinge samenwerking. In de eerste helft van 2023 was een interim-bestuurder eindverantwoordelijk voor de scholengroep. Onder zijn aansturing hebben het directeuren-overleg (DO) en de onderwijsondersteuning (Fierder Ouderwijs Centraal) stappen gezet richting een goede samenwerking tussen onderwijs en ondersteuning.

Medio 2023 is het nieuwe College van Bestuur (CvB) gestart. Op 1 juni startte Jacoba Posthumus als Lid CvB en op 1 juli startte Wim-Jan Renkema als Voorzitter CvB. Er is sprake van een collegiaal bestuur met een integrale verantwoordelijkheid en aanpak.

In de loop van 2023 bleken er verschillende uitdagingen te zijn rondom de interne samenwerking. Ook was er bij Fierder Ouderwijs Centraal sprake van mobiliteit en uitval. Dit bracht het CvB tot het besluit te starten met een externe analyse. Deze analyse betrof een terugblik op het fusieproces, een oriëntatie op de gewenste vorm van samenwerking (en de rollen van CvB, directeuren en staf daarbinnen) en een vooruitblik naar organisatieontwikkeling.

Binnen de nieuwe setting van Fierder Ouderwijs is begin 2023 al een start gemaakt met het gezamenlijk uitstippelen van een nieuwe koers. Dit is vastgelegd in een strategisch fundament. Die kent vier pijlers:

- Open, christelijke scholen (levensbeschouwelijke burgerschapsvorming)
- Kansrijk onderwijs.
- Gespreid/gedeeld leiderschap
- Een lerende organisatie

In de tweede helft van 2023 is een bestuursopdracht geformuleerd die bestaat uit die met elkaar samenhangende lijnen:

- 1) Zorgen voor 'de basis op orde';
- 2) Goede samenwerking tussen onderwijs en ondersteuning;
- 3) Een aantrekkelijke, gedragen meerjarige strategie voor Fierder Ouderwijs. Hierbij wordt aangesloten op bovenstaande pijlers.

In november 2023 heeft de Inspectie van het Onderwijs twee bezoeken afgelegd. Het eerste bezoek betrof een onderzoek naar de (bestuurlijke) kwaliteitszorg. De conclusie was dat richtinggevend onderwijskundig beleid en concrete doelen om op te sturen ontbreken. Daardoor is de kwaliteitszorg inhoudelijk niet op orde. Wij herkennen ons in dit oordeel en geven invulling aan de aan dit oordeel verbonden herstelopdrachten van de inspectie. Het bestuur van Fierder Ouderwijs herkent de constatering in het rapport met betrekking tot de standaarden van kwaliteitszorg.

Het tweede bezoek betrof het Lauwers College Kollum. De conclusie van het Inspectie van het Onderwijs was dat het bestuur en de school ervoor moeten zorgen dat de kwaliteit van het onderwijs op Lauwers College Kollum (vmbo-b en vmbo-gt) in 2024 verbetert.

De afgelopen periode heeft met name de fusie en de organisatorische aanpassingen die daarvan een gevolg zijn de nodige aandacht gekregen. Binnen de nieuwe organisatie zijn alle betrokkenen gemotiveerd om de bestaande kwaliteitszorg verder te ontwikkelen en daarbij meer 'bottom up' te werken door bestaande en nieuwe initiatieven een duidelijker plek te geven. De grotere schaal van de organisatie maakt het mogelijk dwarsverbanden te leggen en ook gezamenlijk te leren. Dit levert op dat er goed zicht komt op goede praktijken en dat er een open, lerende 'kwaliteitscultuur' tot stand kan komen. Zowel het bestuur als de directeuren en staf zijn sterk gemotiveerd het ingezette stichtingsbrede verbeterproces met elkaar te doorlopen.

Naast het bovenstaande is er veel bestuurlijke aandacht gegaan naar de huisvestingsambities. De komende jaren zullen voor vijf scholen stappen worden gezet richting nieuwbouw of ingrijpende renovatie.

Al met al is 2023 een jaar geweest waarin veel in beweging is gekomen. Een jaar ook waarin voor alle betrokkenen duidelijk is geworden welke gezamenlijke opdracht wij hebben. Een opdracht met een groot maatschappelijk gewicht: goed, kansrijk onderwijs voor alle jongeren die in onze regio aan ons zijn toevertrouwd. Jongeren die wij meer dan een diploma willen meegeven. De energie en de betrokkenheid van alle collega's in de scholen geven ons het vertrouwen dat wij aan die opdracht de komende jaren met plezier en succes invulling gaan geven.

Wim-Jan Renkema, voorzitter College van Bestuur
Jacoba Posthumus, lid College van Bestuur

2. Verplichte thema's vanuit wet- en regelgeving

Er zijn verplichte thema's vanuit de wet- en regelgeving waaraan aandacht besteed moet worden in het bestuursverslag, betreffende het treasury beleid en aanvullende bekostiging technisch vmbo. Vanuit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zijn er ook een aantal aangewezen maatschappelijke thema's. Voor boekjaar 2023 betreft dit de volgende thema's:

- Strategisch personeelsbeleid;
- Passend onderwijs;
- Allocatie van middelen;
- Toetsing en examinering;
- Nationaal Programma Onderwijs;
- Werkdrukmiddelen.

2.1 Treasury beleid (beleggen en belenen)

Het treasurybeleid wordt uitgevoerd conform het geldende beleid in het treasurystatuut. Het beleid is er op gericht overtollige liquiditeiten weg te zetten in producten die voldoen aan de criteria genoemd in 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' (OCW-regeling d.d. 06-06-2016, kenmerk nr. WJZ/800938 (6670)).

De Raad van Toezicht en het College van Bestuur zijn zich terdege bewust van hun verantwoordelijkheden met betrekking tot de financiën en willen de bedrijfsvoering op langere termijn waarborgen.

Een aanzienlijk deel van de - voor de onder het bevoegd gezag van de Stichting vallende school / scholen - beschikbare financiële middelen heeft een maatschappelijk karakter. Het is dan ook gepast om (tijdelijk) overtollige financiële middelen risicomijdend in te zetten. Fierder Onderwijs gedraagt zich dienovereenkomstig. De uitvoering van de treasury functie is er op gericht de risico's te beheersen en te sturen. Fierder Onderwijs zal in dit kader geen onnodige risico's nemen of open laten.

In de statuten van de Stichting zijn geen bepalingen opgenomen over het voeren van beleid op dit gebied. Het treasurystatuut dient dan ook als aanvulling op de statuten.

In het treasurystatuut wordt beschreven welke treasurytaken en –verantwoordelijkheden van toepassing zijn voor de Stichting. Tevens worden de beleidskaders vastgelegd voor diegenen die bij deze taken en verantwoordelijkheden betrokken zijn. Het statuut is geënt op de voorschriften zoals die zijn opgenomen in de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' (OCW-regeling d.d. 06-06-2016, kenmerk nr. WJZ/800938 (6670)). De Regeling belenen en beleggen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010, zoals deze luidde op 30 juni 2016, blijft van toepassing op beleggingen, leningen en financiële derivaten die voor 1 juli 2016 zijn afgesloten.

Treasury heeft bij de Stichting primair als doel het beheersen van financiële risico's en secundair het genereren van inkomsten ten behoeve van de exploitatie van de school. De primaire doelstelling van de Stichting is het werkzaam zijn op het gebied van het voortgezet onderwijs, een en ander vastgelegd in artikel 3 van de statuten van de Stichting. Als gevolg hiervan is het financieren en beleggen ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling. De algehele doelstelling voor de treasuryfunctie bij de Stichting is dat deze de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt. Dit wordt in de volgende subdoelstellingen en voorwaarden gesplitst:

- Het waarborgen van de financierbaarheid van de organisatie
- Het beheersen van de (potentiële) financiële risico's van de organisatie;
- Het optimaliseren van het rendement op de liquiditeiten binnen de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut;
- Het zorgdragen voor een effectief en efficiënt betalingsverkeer.

Liquiditeit en solvabiliteit

De Stichting is er van verzekerd te allen tijde aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. En zo nodig ook altijd middelen te kunnen aantrekken.

Voor het plannen van de omvang en het tijdstip waarop middelen benodigd zijn, is een goede informatievoorziening vanuit de organisatie noodzakelijk. Het gaat daarbij met name om de kasstromen die de bedrijfsprocessen met zich meebrengen.

De Stichting zal enerzijds voldoende middelen moeten aanhouden om aan haar korte termijn verplichtingen te kunnen voldoen, maar zal anderzijds een zo laag mogelijk saldo van direct beschikbare en dus liquide middelen willen nastreven ten behoeve van een zo gunstig mogelijk beleggingsresultaat.

De Stichting zal te allen tijde aan haar verplichtingen moeten kunnen voldoen. Het uitgangspunt hierbij is dat de Stichting hiervoor voldoende heeft aan de beschikbare middelen en derhalve geen middelen extern zal hoeven aan te trekken. Het aangaan van leningen en aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten is daardoor niet aan de orde.

De Stichting zal een bedrag, dat minimaal gelijk is aan de hoogte van één netto maandsalaris, aan dagelijks opvraagbare liquide middelen aanhouden. Met deze buffer zal zij steeds ruimschoots aan haar korte termijn verplichtingen kunnen voldoen.

In geval van tijdelijk overtollige middelen moet een afweging worden gemaakt tussen het aanhouden van (een deel van) de beschikbare liquide middelen, dan wel het beleggen daarvan, zodanig dat deze zonder al te veel kosten weer liquide te maken zijn.

De hoogte van het te beleggen bedrag en de termijn van uitzetting zijn afhankelijk van de te verwachten inkomsten en uitgaven op basis van liquiditeitsplanning.

Derivaten, leningen en beleggingen met publieke middelen worden alleen aangetrokken in euro's.

Besluitvorming

Het treasury-statuuut wordt vastgesteld door het College van Bestuur en goedgekeurd door de Raad van Toezicht. Voorstellen tot wijziging van het statuut worden gedaan door het College van Bestuur, desgewenst na advisering van de Controller. De Controller is belast met de uitvoering van de treasuryfunctie. Het College van Bestuur is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van het treasurybeleid binnen de randvoorwaarden zoals die zijn vastgelegd in dit treasury statuut. De Raad van Toezicht houdt toezicht. Minstens éénmaal per jaar ontvangt de Raad van Toezicht een treasuryrapportage.

Uitvoering

In 2023 is binnen de kaders van het treasurystatuuut gehandeld.

Fierder Onderwijs houdt het grootste deel van haar liquiditeiten aan op bankrekeningen en via Schatkistbankieren (Totale liquide middelen per 31 december 2023 bedraagt € 22.460.000,-).

Daarnaast is er een beleggingsportefeuille bestaande uit obligaties vanuit CSG Liudger; op deze beleggingsportefeuille is de Regeling beleggen en belenen vóór 2016 van toepassing. Hieruit komen geen aanvullende risico's naar voren.

Voor de komende jaren is er geen behoefte aan het aantrekken van externe financiering.

Fierder Onderwijs heeft in 2023 geen gebruik gemaakt van derivaten.

Het beheer van de obligatieportefeuille van CSG Liudger door Rabobank Nederland is in 2021 gestopt doordat zij over zijn gegaan naar het Schatkistbankieren. De obligaties worden tot einde looptijd aangehouden.

In onderstaand overzicht de opbouw van de portefeuille per 31 december 2023:

Titel	Einddatum	Volume	Koers	Marktwaarde 31.12.2023	Boekwaarde 31.12.2022	Aankopen	Verkopen	Koers- verschillen	Boekwaarde 31.12.2023
				€	€	€	€	€	€
Danske Bank 2016/2023 0,75%	1-6-2023	200.000	99,12%	0	198.246	0	200.000	1.754,00	-
Rabobank Nederland 2013/2023 2,375%	20-5-2023	250.000	99,94%	0	249.848	0	250.000	152,50	-
ABN AMRO 2015/2025 1%	12-4-2025	300.000	97,05%	291.159	286.902	0	0	4.257,00	291.159
Rabobank Nederland 2010/2025 4,125%	15-7-2025	250.000	101,09%	252.723	255.670	0	0	-2.947,50	252.723
BPCE SFH 2016/2028 1,000%	1-10-2028	200.000	91,27%	182.532	171.778	0	0	10.754,00	182.532
BFCM 2018/2025 0,75%	17-7-2025	300.000	95,89%	287.682	279.363	0	0	8.319,00	287.682
BFCM 2019/2026 0,75%	8-6-2026	200.000	94,08%	188.158	180.592	0	0	7.566,00	188.158
Credit Agricola 2019/2028 0,01%	13-9-2028	300.000	88,13%	264.387	248.670	0	0	15.717,00	264.387
Nordea bank 2020/2027 0,5%	26-6-2027	200.000	92,22%	184.432	175.572	0	0	8.860,00	184.432
Nederland 2016/2026 1,25%	2-4-2026	100.000	96,30%	96.300	93.789	0	0	2.511,00	96.300
Totaal obligatieportefeuille				1.747.373	2.140.430	0	450.000	56.943,00	1.747.373

2.2 Verantwoording aanvullende bekostiging technisch vmbo

Subsidie Sterk Techniek Onderwijs Zuidoost Friesland

Het Techniek Expertisecentrum is een samenwerking tussen ondernemers, overheid en onderwijs. De samenwerking heeft als doel een breed, kwalitatief goed opleidingsaanbod aan te bieden en voldoende leerlingen te interesseren voor een baan in de technieksector. Het project Techniek Expertisecentrum is opgezet met middelen uit de landelijke subsidie Sterk Techniekonderwijs. Het College van Bestuur van Fierder Onderwijs is penvoerder van het Techniek Expertisecentrum. De subsidie is met een jaar verlengd tot 1 januari 2025 onder de oude condities. Voor 1 oktober moet een nieuw plan worden geschreven voor de kalender jaren 2025 tot en met 2029. De tekst voor deze subsidie is in maart 2024 naar de tweede kamer gegaan.

Het Techniek Expertisecentrum bevordert een regionale aanpak. De deelnemende bedrijven zijn gevestigd in de Achtkarspelen, Tytsjerksteradiel, Smallingerland, Opsterland en de Stellingwerven. Alle vmbo- en mbo-scholen van deze regio zijn hierbij aangesloten. Vanuit het Techniek Expertisecentrum worden door het onderwijs en de samenwerkende ondernemers extra activiteiten georganiseerd die inspelen op het groeiende tekort aan personeel in de technieksector. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan nieuwe kennis en vaardigheden die aansluiten bij de snelle technologische ontwikkelingen van de ondernemers.

De activiteiten die worden georganiseerd zijn gericht op onderstaande doelen:

Doel	Toelichting
Werving	<ul style="list-style-type: none"> De beeldvorming van de technieksector verbeteren en het interesseren en werven van jongeren voor de technische vmbo-profielen. Grotere aanwas van leerlingen in de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg. Leerlingen van de nieuwe leerweg enthousiasmeren voor een mbo-techniekprofiel. <p>Het TEC wil ondanks de verwachte krimp de instroom van leerlingen stabiliseren. Het doel is dat ongeveer 300 leerlingen een technisch profiel kiezen. De leerling afname heeft vooral te maken met de absolute aantallen leerlingen in een leerjaar. Dit doel is de afgelopen drie jaar behaald.</p> <p>De invoering van de nieuwe leerweg biedt kansen voor het werven van leerlingen in de techniek. Deze groei willen we bevorderen door gl-tl-leerlingen kennis te laten maken met de technische profielen. We doen dit samen met de ROC 's.</p> <p>Het CSG Liudger doet mee aan de pilot PGP Informatietechnologie.</p>

Doel	Toelichting
Onderwijs ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> • Het ontwikkelen van innovatief en kwalitatief sterk Techniekonderwijs, door het ontwikkelen en uitbreiden van doorlopende leerlijnen en keuzevakken. • Zorgen dat er een goede aansluiting en afstemming van onderwijsinhoud tussen vmbo en mbo ontstaat. <p>Vanuit de werkgroepen PIE, BWI, MVI, M&T en de nieuwe leerweg wordt ingezet op het door ontwikkelen van zowel de keuzevakken als doorlopende leerlijnen. Dit wordt gedaan op basis van actuele thema's en vraagstukken uit de markt. In de werkgroepen is een begin gemaakt met de ontwikkeling om op elke school dezelfde taal te spreken. Een keuzevak op het ROC heeft een andere inhoud dan een keuzevak op de VO-scholen. De werkgroepen hebben een inventarisatie gemaakt welke keuzevakken worden aangeboden op de VO-scholen.</p>
Professionalisering docenten	<ul style="list-style-type: none"> • Vaardigheden en kennis van techniekdocenten vergroten door bedrijfsstages te faciliteren en zorgen voor voldoende instroom van docenten uit de bedrijven. <p>De werkgroep professionalisering is bezig met een inventarisatie van het professionaliseringsaanbod op de betrokken scholen. Platforms organiseren scholingsdagen. VO-docenten PIE zijn bezig om de bevoegdheid PIE binnen te halen. Ook hebben docenten een bezoek gebracht aan scholen buiten de regio om zich te laten inspireren.</p> <p>Docenten professionaliseren op het gebied van pedagogiek en didactiek komt op gang met behulp van de scholingen die worden aangeboden door de platforms vmbo. Alle scholen die aangesloten zijn bij het TEC zijn lid van de verschillende subgroepen platforms vmbo.</p>

Bovenstaande doelen worden bereikt doordat de structuur van het Techniek Expertisecentrum uit verschillende werkgroepen bestaat. In totaal zijn er acht werkgroepen. In iedere werkgroep zijn personeelsleden van de verschillende scholen vertegenwoordigd. De personele kosten kunnen bij de projectleider worden gedeclareerd. De projectleider geeft akkoord waarna de penvoerder overgaat tot uitbetaling.

Subsidie Sterk Techniek Onderwijs Noordoost Friesland

Het project Sterk Techniek Onderwijs in de regio Noordoost-Friesland (STO-NOF) is in 2020 gestart. De eerste periode van het project eindigt op 31 december 2024, waarna een nieuwe periode van 2025 t/m 2028 volgt.

Het doel van het project STO is om jongeren enthousiast te maken voor techniek en om het onderwijs en het bedrijfsleven beter op elkaar aan te laten sluiten, zodat meer jongeren geïnteresseerd raken in een baan bij technische bedrijven in de regio.

De regio STO-NOF bestaat uit de gemeenten Dantumadiel, Achtkarspelen en Noardeast-Fryslân. De samenwerkingspartners in deze regio, het primair onderwijs, VMBO/Mavo, MBO, een aantal techniekbedrijven, kennisinstellingen en gemeenten, werken met de verkregen STO-subsidie samen aan een aantrekkelijk en dekkend aanbod van techniekonderwijs. De beoogde doelen hierbij zijn:

- Een betere aansluiting tussen (techniek-)onderwijs en technische- en technologiebedrijven;
- Een aantrekkelijker onderwijsaanbod voor de afdelingen BWI en PIE, o.a. door aantrekkelijke en gedeelde faciliteiten, inzet van bijgeschoolde docenten en leermeesters uit bedrijven, een ruimer aanbod aan technische keuzevakken, samenwerking bij de uitvoering met bedrijven en MBO (doorlopende leerlijnen);
- Behoud van minimaal het huidige leerlingenaantal VMBO-leerlingen dat voor BWI en PIE kiest, zodat deze opleidingen in de regionale samenwerking (krimpscenario) rendabel blijven;
- Het ontwikkelen en implementeren van Technologie & Toepassing op de betrokken Mavo's/VMBO-tl, om zo de doorstroom naar het technisch MBO te vergroten.

De bestuurder van Fierder Onderwijs is penvoerder van het project STO-NOF. De dagelijkse aansturing van STO-NOF is ondergebracht bij een kerngroep, die bestaat uit de bestuurders van Fierder Onderwijs, Aeres en OVO Fryslân Noord. Het project heeft vijf ontwikkelijnen, met elk een projectcoördinator en een werkgroep, bestaande uit medewerkers van de verschillende scholen. Deze ontwikkelijnen richten zich op:

Doel	Toelichting
Werving en PR	Doel van deze ontwikkelijn is om instroom van leerlingen in de technische profielen te behouden en waar mogelijk te vergroten. Activiteiten zijn gericht op het Primair Onderwijs en de onderbouw van het VMBO. De 'ontdekkerskisten' m.b.t. de 7 werelden van techniek worden uitgeleend aan het PO en er worden workshops en gastleven gegeven. Diverse evenementen zijn, in samenwerking met het bedrijfsleven, opgenomen in de jaarkalenders van de scholen. In diverse dorpen wordt, samen met het bedrijfsleven, een techniekweek georganiseerd, waarbij de PO-leerlingen diverse bedrijven bezoeken en kennismaken met techniek en technologie.
Professionalisering en werving van docenten	Doel van deze ontwikkelijn is om kennis en vaardigheden van techniekdocenten te vergroten en te zorgen voor voldoende instroom van techniekdocenten. Er is een professionaliseringskalender voor docenten met masterclasses, workshops en bedrijfsstages. De samenwerking en ontmoeting tussen de docenten van de verschillende scholen wordt bevorderd. Er zijn forse investeringen gedaan in het aanbieden van werkervaringsplekken, het werven en opleiden van instructeurs en de ontwikkeling tot techniekdocent.
Vernieuwing van het technisch vmbo	Deze ontwikkelijn is gericht op het vergroten van keuzemogelijkheden voor leerlingen door het afstemmen van programma's en het vergroten van het aanbod keuzevakken. Een ander doel is het vergroten van de kwalitatieve en kwantitatieve doorstroom VMBO-MBO. Het aanbod van keuzevakken is verbeterd en uitgebreid. De afdelingen BWI/PIE van het Dockinga College en het Lauwers College en Firda werken samen om leerlingen in het VMBO Basis/Kader de mogelijkheid te bieden wekelijks kennis te maken met een (vervolg)opleiding in het MBO en hierbij een certificaat te behalen.
Technologie & Toepassing	Doel van deze ontwikkelijn is om leerlingen enthousiast te maken voor opleidingen en beroepen in de technische wereld, o.a. door leerlingen aan de slag te laten gaan met realistische vraagstukken rond de toepassing van techniek en technologie. T&T wordt bij het Lauwers College Buitenpost en het Dockinga College gegeven. Lauwers College Gripskerk sluit aan met een praktijkgericht programma. Er is geïnvesteerd in de inrichting van (deels gezamenlijke) accommodaties. Alle scholen hebben samen een T&T Challenge georganiseerd, met levensechte opdrachten vanuit het bedrijfsleven.
Samenwerking en verbinding in de regio	Binnen deze lijn wordt o.a. gewerkt aan het inrichten van een bedrijven- & stageloket om vraag en aanbod bij elkaar te brengen. Er wordt een regionaal loket 'Onderwijs in bedrijf' voor scholen en bedrijven ontwikkeld. Er is een relatiebeheerder aangesteld die de verbinding tussen onderwijs en bedrijfsleven in de regio structureert en coördineert. Hiervoor is een inspirerend filmpje gemaakt, waarbij de samenwerking tussen leerlingen, docenten en het bedrijfsleven wordt getoond. Vanuit alle PO- en VO-scholen in de regio is overeenstemming voor het ontwikkelen van een verdienmodel voor het regioloket.
Centrum voor Top Techniek	Bij de start van het project was het de ambitie om een leer-werkplaats voor eigentijds techniekonderwijs in te richten samen met het VMBO, het MBO en het bedrijfsleven. In Dokkum wordt momenteel de mogelijkheid onderzocht om een innovatief Techlab te ontwikkelen. Techlabs zijn plekken waar leerlingen, in samenwerking met het bedrijfsleven, kennis kunnen maken met allerlei vormen van techniek.

Binnen het project STO-NOF vinden momenteel veel activiteiten plaats, waarbij de samenwerking tussen de scholen én met het bedrijfsleven verbindt. Hierdoor zijn er meer leerlingen in de regio die geïnspireerd worden om te kiezen voor techniek en technologie in het onderwijs.

2.3 Strategisch personeelsbeleid

Binnen Stichting Fierder Onderwijs wordt gewerkt volgens een Strategisch Kwaliteitsmanagement-cyclus. Binnen deze cyclus worden schoolplannen gemaakt met doelstellingen en wordt periodiek de voortgang gemonitord door Onderwijs en Kwaliteit met betrekking tot de doelstellingen. Hierbij wordt gekeken naar welke personele inzet er nodig is om de plannen te kunnen realiseren. Dit betreft zowel formatieve/kwantitatieve inzet van docenten en onderwijsondersteunend personeel, als de kwalitatieve bijdrage (competenties; professionaliseringsbehoefte).

Voor de inzet van medewerkers houdt Fierder Onderwijs rekening met verschillende factoren. Zo is er sprake van krimp van leerlingenaantallen in de regio. De organisatie maakt daarom een zorgvuldige afweging in het behoud van een gezonde flexibele schil en het binden van medewerkers. Een andere belangrijke factor is het lerarentekort. In het kader van het toewerken naar een meer regionale aanpak (Onderwijsregio) is in 2023 gewerkt met VOION-gegevens. Hierdoor is het beeld van de Friese onderwijsarbeidsmarkt scherper geworden. Met de andere schoolbesturen wordt samengewerkt richting meer gemeenschappelijke werving en het beter laten aansluiten van vraag en aanbod. Ook is er toenemende aandacht voor het begeleiden en behouden van startende leraren (inductie).

2.4 Passend onderwijs

Sinds 2014 geldt de Wet passend Onderwijs. Het doel van de wet is dat alle kinderen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden – ook als ze extra ondersteuning nodig hebben. Dit begint in de klas, waarbij begeleiding van de leerlingen in hun onderwijsleerproces erg belangrijk is. Door goede begeleiding kunnen veel stagnaties in dat proces preventief worden voorkomen. Daarom wordt vanuit de lumpsum gelden veel ingezet op uren voor coaching, ten behoeve van alle leerlingen. Ook worden deze gelden gebruikt om op teamniveau leerlingondersteuning in te richten, zodat meer ondersteuningsvragen opgepakt kunnen worden en minder leerlingen worden aangemeld bij het ondersteuningsteam van de school. Hiermee is de basisondersteuning versterkt.

Als een gevolg van deze ontwikkeling zien we dat steeds meer scholen inzetten op begeleiding van klassen met moeilijk gedrag in plaats van op begeleiding van leerlingen met moeilijk gedrag. Door de problematiek te analyseren en oplossingsrichtingen in te zetten ontstaat er een gezamenlijke aanpak van gedragsproblemen. Dit creëert ruimte om gezamenlijk te leren en elkaar te ondersteunen. Dit past bij een van de speerpunten van Fierder Onderwijs, namelijk het uitgangspunt om een lerende organisatie te willen zijn.

Vanuit de gelden van de drie verschillende Samenwerkingsverbanden waar Fierder Onderwijs onder valt, zijn o.a. de volgende zaken opgepakt:

- 1) Als lerende organisatie willen we gezamenlijk trainingen oppakken of actief gebruik maken van leernetwerken. Zo hebben, in opvolging van het suïcidepreventieprotocol dat in 2022 is gemaakt, 40 medewerkers van Fierder Onderwijs de Gatekeeperstraining gevolgd, waardoor ze in staat zijn signalen van suïcide te herkennen en daarover een gesprek aan te gaan. Ook is aangesloten bij het project STORM, een ketenaanpak ter bevordering van de mentale weerbaarheid van jongeren en ter voorkoming van suïcide.
- 2) In het kader van het harmoniseren van protocollen op het gebied van leerlingondersteuning zijn de volgende protocollen op bestuursniveau uitgewerkt en door alle betrokken gremia goedgekeurd: Rouw en Verliesverwerking, Dyslexie, Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, en Nieuwkomers en NT2. Deze protocollen worden, indien nodig, verder uitgewerkt op schoolniveau, zodat de stappen die daar worden genomen, afhankelijk van de functies en mogelijkheden van de school, kunnen worden beschreven.
- 3) Op het gebied van hoogbegaafdheid zijn de eerste stappen gezet. Een school heeft al een peergroup hb, een andere school is hiermee begonnen in 2023. Een derde groep biedt individuele begeleiding aan.

2.5 Allocatie van middelen binnen het schoolbestuur

Fierder Onderwijs bepaalt volgens de wettelijke kaders de allocatie van middelen ten behoeve van inzet binnen de school.

Fierder Onderwijs hanteert een allocatiemodel voor de verdeling van de inkomsten (Rijksbekostiging) naar personele en materiële bekostiging naar de verschillende scholen, Fierder Onderwijs Bovenschools (CvB en Fierder Onderwijs Centraal) en algemene bovenschoolse kosten. De basis voor de allocatie wordt berekend aan de hand van de (geprognosticeerde) leerlingaantallen in desbetreffende kalenderjaren en de beschikbare informatie (parameters) voor de bekostiging. De basisbekostiging is in 2023 en 2024 opgedeeld in de percentages voor personeel 85%, materieel 11% en leermiddelen 4%. Dit betreft de procentage-toedeling van de 'oude' bekostiging door het Rijk. Doordat blijkt dat er al langere tijd structureel personeel budget naar materieel budget gaat, is besloten om de percentages in de toedeling vanaf 2025 aan te passen naar personeel 80%, materieel 16% en leermiddelen 4%. Bij het vaststellen van de meerjarenbegroting 2023-2028 is de vastgestelde begroting 2023 leidend als basis voor de meerjarenbegroting. Vanuit het vastgestelde financieel risicoprofiel in april 2023 is een negatieve begroting mogelijk.

De uitgangspunten en daarmee de uitkomst van de meerjarenbegroting vloeien voort in de uitgangspunten voor de allocatie voor de formatie in het bestuursformatieplan, beide opgenomen in de Planning & Control Cyclus.

Bij het opstellen van de begroting worden betrokken geledingen binnen de school geraadpleegd als het gaat om financiële wensen voor het erop volgende boekjaar. Dit gaat via de directeuren en de hoofden van Fierder Onderwijs Centraal in samenspraak met de Business Controller.

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) en de School MR (SMR) worden geïnformeerd en geraadpleegd conform het daartoe bepaalde in de WMS.

De directeur is financieel verantwoordelijk om binnen de schoolbegroting te blijven en legt hierover verantwoording af aan het College van Bestuur.

Maandelijks ontvangen alle budgethouders en het College van Bestuur een financiële voortgangsrapportage en een formatierapportage betreffende een rapportage over de personele inzet in relatie tot het toegekende budget. Vanaf 2024 is realtime inzage in de financiën via een cockpit. Hiermee kunnen budgethouders realtime de financiën en HR gerelateerde zaken in zien. Een ieder heeft inzicht in elkaars rapportage waardoor transparantie aanwezig is.

De Raad van Toezicht en het College van Bestuur ontvangen iedere vier maanden een rapportage over de ontwikkelingen met betrekking tot onder andere onderwijs en kwaliteit en de financiën van de totale Stichting. De financiële trimesterrapportages wordt besproken door de auditcommissie van de Raad van Toezicht, het College van Bestuur en de Business Controller. Naast de exploitatiecijfers is er aandacht voor de balanspositie, de liquiditeit, de ontwikkeling van het resultaat en de analyses van afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Het College van Bestuur heeft periodiek overleg met de Business Controller om de actuele zaken rondom de (financiële) ontwikkelingen van de Stichting te bespreken.

2.6 Toetsing en examinering

Scholen zijn verantwoordelijk voor een zorgvuldige afsluiting van het onderwijs.. Voor het examenproces wordt gewerkt vanuit een visie op toetsing en examinering die leidend is voor het toetsbeleid, toetsinstrumenten die worden gebruikt om de leeropbrengsten te meten en de waarborging dat deze toetsinstrumenten zorgvuldig worden ingezet.

2.7 Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Het ministerie heeft in het voorjaar van 2021 het Nationaal Programma Onderwijs gelanceerd. Dit Programma (NPO) is een investeringsprogramma (lopend tot uiterlijk het schooljaar 2024/2025) van het kabinet om de gevolgen van de coronacrisis voor leerlingen op te vangen. Het Programma is erop gericht om verdere vertraging en achterstanden te voorkomen en om opgelopen vertraging en achterstanden waar mogelijk zo snel mogelijk in te halen.

In de uitvoering zijn verschillende stappen ondernomen. Binnen Fierder Onderwijs is NPO geïntegreerd in het bestaande systeem van kwaliteitsmanagement (SKM):

1. Iedere school stelt jaarlijks doelen en ambities vast in het schoolplan en het jaarplan waarin NPO is geïntegreerd.
2. Iedere school analyseert jaarlijks de situatie en de context waarin het onderwijs zich bevindt. Hiervoor wordt in kaart gebracht wat de impact van corona nog steeds is op leerlingen. Dit wordt gedaan op verschillende niveaus (leerling, vak, leergebied, leerjaar, etc.) op cognitief, praktisch of sociaal-emotioneel vlak. Ook worden de mogelijkheden en behoeften van de verschillende scholen in beeld gebracht. Dit kan bijvoorbeeld door gesprekken met medewerkers, ouders (ouderklankbordgroep) en leerlingen (leerlingpanel). Het in beeld brengen van de impact van corona op leerlingen is een doorlopend proces.
3. Op basis van de uitkomsten wordt de strategie bepaald en voor NPO keuzes gemaakt voor interventies op schoolniveau. Er wordt bewust ingezet op duurzame verbetering van het onderwijs naast het inlopen van ontstane hiaten en achterstanden van leerlingen. In de keuzes die scholen hebben gemaakt is een duidelijke overkoepelende lijn zichtbaar, namelijk inzet op een effectievere inzet van onderwijs o.a. door instructie in kleinere groepen. Maar ook aandacht voor de sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen, de executieve functies en de extra inzet van personeel.
4. De keuzes van de verschillende scholen resulteren in een NPO voor Fierder Onderwijs binnen ons systeem van kwaliteitsmanagement (SKM). NPO is geïntegreerd in het schoolplan en het jaarplan en ligt in lijn met het Strategisch Perspectief en de doelen en ambities van Fierder Onderwijs. Zo wordt het inlopen van ontstane hiaten en achterstanden van leerlingen aan duurzame verbetering van het onderwijs gekoppeld.

Binnen Fierder Onderwijs worden de NPO-interventies gekoppeld aan OP2 (zicht op ontwikkeling) en OP3 (didactisch handelen). Het gaat erom dat leerlingen blijvend gevolgd worden. Dat er gemonitord wordt wat het effect is van interventies. Hoe leerlingen zich ontwikkelen op cognitief, sociaal-emotioneel en praktisch vlak. Hoe zich dat uit o.a. in vaardigheden, welbevinden en cijfers. Wat het effect is van de interventies. Welke bijstellingen tussentijds gedaan moeten worden.

In de verantwoording wordt daarom een combinatie van NPO met OP2 en OP3 gemaakt: Hoe is in de les zichtbaar dat met de ingezette interventies leerlingen goed begeleidt die meer ondersteuning of uitdaging nodig hebben? Wat merken leerlingen en ouders ervan dat extra gelden ingezet worden ten behoeve van de ontwikkeling van de leerling?

De verdeling en de inzet van de financiële gelden zijn zichtbaar gemaakt in een dashboard via de formatietool en worden twee keer per jaar gemonitord met daadwerkelijke besteding van de middelen vanuit de financiële rapportage en de plannen binnen de scholen.

2.8 Werkdrukmiddelen

Vanuit het CAO onderwijsakkoord in juni 2022 zijn er afspraken gemaakt waarbij er middelen beschikbaar zijn gesteld voor werkdrukmiddelen (collectief deel en een individueel deel), professionalisering voor leraren, professionalisering schoolleiders en een bedrag voor eenmalige uitkering OOP. Deze afspraken zijn in aparte regelingen vastgesteld.

SHRM betreft normatieve rijksbijdragen wat betekent dat deze in de exploitatie komen in het jaar waarop toekenning betrekking heeft en ook moeten worden besteed. De SHRM over kalenderjaar 2022 voor werkdrukmiddelen (werkdrukverlichting, professionalisering leraren en professionalisering schoolleiders) waren echter laat bekend en zijn wat dat betreft niet aan het doel uitgegeven. Voor deze ontvangen middelen is eenmalig een bestemmingsreserve per 31 december 2022 gevormd. Het budget van 2022 is aan het personeelsbudget voor schooljaar 2023-2024 toegevoegd en volledig ingezet wat betekent dat de bestemmingsreserve per 31 juli 2024 (en daarmee 31 december 2024) geheel besteed is.

Halverwege kalenderjaar 2023 zijn de aanvullende Regelingen voor SHRM aangepast (met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023). De bijdrage voor professionalisering leraren en de eenmalige uitkering OOP zijn aan de reguliere Rijksbijdrage toegevoegd en gaat in de bijdrage voor professionalisering schoolleiders naar Voion.

De Regeling aanvullende bekostiging werkdrukverlichting voortgezet onderwijs blijft daarmee als enige aanvullende Regeling vanuit het onderwijsakkoord staan. Deze wordt meerjaarlijks meegenomen, waarbij zowel het collectieve deel als het individuele deel, op basis van de formatieve verdeling op organisatorische eenheid aan de scholen wordt toegerekend. Voor deze regeling is nog geen einddatum afgesproken.

Voor het collectieve deel van de werkdrukkiddelen heeft de schoolleiding het overleg van de besteding van de middelen met de school-MR. De inzet is afhankelijk van de werkdrukplannen op de scholen. De schoolleiding heeft zich voor de aanpak laten informeren door HR en heeft bijeenkomsten vanuit Voion bijgewoond. Tevens loopt er een samenwerkingstraject met de GMR en school-MR'en, waarbij de dialoog omtrent de werkdrukkiddelen aan bod is gekomen.

3. Visie en besturing

3.1 Doelstelling en organisatiestructuur Fierder Onderwijs

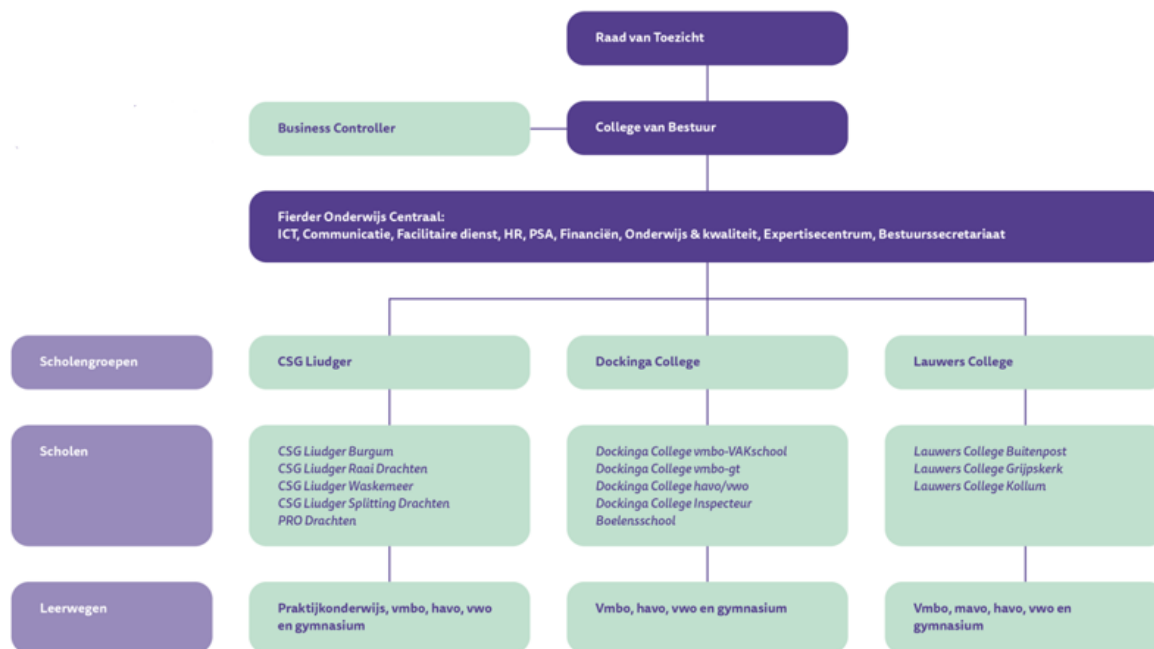
De Stichting Fierder Onderwijs, statutair gevestigd in Buitenpost, is als scholengroep een resultaat van de fusie tussen:

- Lauwers College met scholen in Grijpskerk, Kollum en Buitenpost;
- CSG Liudger met scholen in Waskemeer, Burgum en Drachten;
- Dockinga College met scholen in Dokkum en een school op Schiermonnikoog.

Doelstelling van Fierder Onderwijs is het waarborgen van kwalitatief goed, open christelijk onderwijs in ons werkgebied. Wij vinden het belangrijk dat leerlingen en ouders een keuze hebben opdat leerlingen terecht komen op een onderwijsplek die past bij hun kwaliteiten en ambities. Het open christelijk karakter van ons onderwijs komt als volgt tot uiting in ons onderwijs:

- Iedereen is bij ons welkom, ongeacht geloof, afkomst, kleur enz. De school als vrijplaats. “De school hoort voor iedereen toegankelijk te zijn, anders is het geen school.” (Erasmus)
- Liefdevol met elkaar omgaan. Omkijken naar elkaar. Iedereen accepteren zoals hij/zij is. Oprechte aandacht en respect voor je naasten. Zorgen voor elkaar en voor de leerlingen.
- Rentmeesterschap. Zorg voor de aarde. Aandacht voor duurzaamheid. Kiezen voor duurzame gebouwen en materialen.

De interne organisatiestructuur van Fierder Onderwijs ziet er als volgt uit:

3.2 Visie en gevoerd beleid

De strategische visie van Fierder Ouderwijs kent naast de open christelijke identiteit drie elementen:

- **Gedeeld en gespreid leiderschap**
We zijn als leiding gezamenlijk verantwoordelijk en bepalen samen met onze teams wat er op de agenda staat. We stellen ons als leidinggevenden dienend en coachend op en stimuleren dat onze medewerkers verantwoordelijkheid en eigenaarschap nemen. Als leiding tonen we voorbeeldgedrag.
- **Kansrijk onderwijs**
We doen wat nodig is om de leerling te helpen zich zo goed mogelijk te ontwikkelen en gebruik te maken van zijn of haar talenten. We handelen in het belang van de leerling en bieden maatwerk aan. We streven naar gebouwen waar de ogen van de gebruikers van gaan twinkelen en met een goede positionering van passend onderwijs..
- **Lerende organisatie**
We stimuleren dat medewerkers zich blijvend ontwikkelen. We helpen elkaar in een open en reflectieve cultuur waarin we leren van en met elkaar en waarin fouten gemaakt mogen worden. We hebben oog voor nieuwe ontwikkelingen en willen voorop lopen.

Het bestuur heeft gemeend dat het zeker in de post-fusieperiode uitermate belangrijk is om de medezeggenschap de nodige ruimte te geven. Elke school heeft sinds de fusiedatum een school-MR en op bovenschools niveau is een GMR gevormd. Het overleg tussen CvB en GMR verloopt constructief.

3.3 Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen

Fierder Ouderwijs is actief lid van de onderwijscoöperatie Fricolore, waarin de besturen voor christelijk en interconfessioneel onderwijs in Fryslân, de Noordoostpolder en op Urk verenigd zijn. De samenwerking heeft betrekking op inkoop, werving en selectie van personeel, scholing en kwaliteitsverbetering van onderwijs. Met betrekking tot scholing participeert Fricolore in de Fricolore Academy.

Fierder Ouderwijs heeft geen verbonden partijen.

Voor de ondersteuning van leerlingen met een hulpvraag is Fierder Ouderwijs aangesloten bij drie samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs:

Samenwerkingsverband Zuidoost Friesland	Samenwerkingsverband Fryslân-Noard	Samenwerkingsverband Passend Onderwijs V(S)O 20.02 Groningen Ommelanden (SWV GO)
Splitting	VAKschool	Grijpskerk
Raai	vmbo-gt	
Burgum	havo/vwo	
Havotop	IBS	
Waskemeer	Kollum	
De Ring (PRO Drachten)		
Buitenpost		

De beschikbare gelden vanuit het SWV voor de basisondersteuning Passend Onderwijs worden voor de scholen van het Dockinga College en het Lauwers College volledig toegerekend aan de formatie van deze scholen.

Voor de scholen van CSG Liudger wordt 50% van de beschikbare gelden beschikbaar gesteld aan de scholen voor formatieve inzet. De overige 50% is bestemd voor de bekostiging van het Expertisecentrum van Fierder Ouderwijs. Het Expertisecentrum levert vanaf schooljaar 2023-2024 ook expertise aan de scholen van het Lauwers College. Hiervoor koopt het Lauwers College formatie in van het expertisecentrum.

Het Expertisecentrum gaat zich in 2024 vooral richten op scholing op het gebied van signalering, diagnostiek en behandeling van hoogbegaafde leerlingen, en handelingsgerichte diagnostiek bij leerlingen met een dubbele bijzonderheid (haast hoogbegaafdheid).

Andere onderwerpen waar het Expertisecentrum aandacht aan gaat besteden in 2024 zijn:

- Harmonisatie protocollen
- Hoogbegaafdenonderwijs
- Dyscalculie en rekenproblemen
- AVG en privacy leerlinggegevens

Daarnaast gaan de gebruikelijke werkzaamheden door; leden van het Expertisecentrum sluiten aan bij de ondersteuningsteams op de scholen van CSG Liudger en het Lauwers College en voeren daaruit voortkomende ondersteuning op de scholen uit.

Het Samenwerkingsverband Fryslân-Noard is met ingang van 2024 over naar opting out voor lwoo. Daar waar Groningen Ommelanden al de financiering via Opting Out voor lwoo deed, is Samenwerkingsverband Fryslân-Noard met ingang van 2024 ook over naar deze methodiek. Voor onze scholen is dit vanwege de leerlingaantallen in bb/kb gunstiger ten opzichte van de afgegeven lwoo-indicaties. De verwachting is dat de bijdrage voor lwoo wel steeds kleiner wordt.

3.4 Naleving branchecode

3.4.1 Governance

Het thema Governance is onderdeel van de vergaderingen van de Raad van Toezicht van de Stichting Fierder Onderwijs.

De organisatie voldoet volledig aan de basisvoorwaarden voor goed bestuur en intern toezicht en laat zich hierbij leiden door externe regelgeving als de Code goed onderwijsbestuur VO en de Code goed toezicht van de VTOI-NVTK, de Wet Normering Topinkomens (zowel voor bestuurders als toezichthouders), e.d.

Het College van Bestuur en de Raad van Toezicht hebben de Code Goed Bestuur onderschreven en voldoen aan de lidmaatschapseisen van de VO-raad (zie schema hieronder).

#	Omschrijving	Voldoet	Voldoet niet	Actie / opmerking
1	Publicatie documenten op website: <ul style="list-style-type: none"> - Jaarverslag - Statuten - Bestuursreglement - Integriteitscode - De samenstelling, nevenfuncties en honorering van dagelijks bestuur en toezichthouders - Rooster van af- en aantreden van de toezichthouders - Klachtenregeling - Klokkenluidersregeling - Integriteitscode 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 		
2	Zelfevaluatie bestuur	✓		Opgenomen in bestuursverslag
3	Toezichthouder is geen bestuurder	✓		Vastgelegd in statuut
4	Op de hoogte van nevenfuncties College van Bestuur door toezichthouder	✓		

3.4.2 Horizontale verantwoording

In lijn met de Code Goed Onderwijsbestuur onderscheiden we drie typen stakeholders voor de horizontale dialoog: prioritaire stakeholders, interne stakeholders en externe stakeholders.

Prioritaire stakeholders: Dit zijn leerlingen en ouders. Zij hebben primair belang bij de kwaliteit en dienstverlening van het onderwijs. De dialoog hiermee gaat via leerlingenraden, ouderraden, ouderklankbordgroepen, maar ook in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

Interne stakeholders: Dit zijn docenten en onderwijsondersteunend personeel. De dialoog met deze groepen gaat via teamoverleggen, maar vindt ook plaats in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en de schoolmedezeggenschapsraden.

Externe stakeholders: Alle overige groepen of personen in de omgeving, al dan niet geïnstitutionaliseerd of georganiseerd, die een belang hebben bij (aspecten van) de dienstverlening en doelbereiking van de onderwijsorganisaties. De dialoog met deze groep externe stakeholders, wordt gevoerd door bilaterale overleggen. Door te participeren in Sterk Techniekonderwijs in zowel Zuidoost,- als Noordoost Friesland wordt gewerkt aan een uitbreiding van het netwerk van bedrijven. Ook wordt intensief samengewerkt in het kader van krimp subsidies. Zowel de directieuren als het CvB hebben contacten met het PO, MBO en HBO in Fryslân.

3.5 Omgeving

3.5.1 Afhandeling klachten

Per juni 2023 is er een geharmoniseerde klachtenregeling voor geheel Fierder Onderwijs. Hierin staat beschreven welke stappen leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en medewerkers kunnen volgen om een klacht in te dienen.

De meeste klachten over de dagelijkse gang van zaken in de school worden in onderling overleg tussen ouders, leerlingen, personeel en schoolleiding afgehandeld. Indien dat echter gelet op de aard van de klacht niet mogelijk is, of indien de afhandeling niet naar tevredenheid heeft plaatsgevonden, kan aan de hand van deze regeling een klacht worden ingediend.

In 2023 is er geen beroep gedaan op de klachtenregeling.

Er is in 2023 geen melding gedaan inzake het omgaan met een vermoeden van een misstand of een inbreuk op het Unierecht (klokkenluidersregeling).

3.5.2 Internationalisering

Internationalisering komen via verschillende aspecten aan bod op de scholen. Er worden internationale schoolreizen en excursies georganiseerd voor culturele uitwisseling, grenzen verleggen, het vergroten van zelfredzaamheid en voor de groepsbinding.

Daarnaast zijn er een aantal projecten vanuit de provincie Fryslân zoals Taalryk waarbij er twee scholen een Taalryk school zijn waarbij de talen Fries, Nederlands en Engels wordt gestimuleerd.

Ook is Erasmus+ een subsidie om (bestaande) uitwisselingsprojecten in geheel Europa te stimuleren. Zo nam de school de Raai deel aan een project STEAM (science, technology, engineering, arts and mathematics) met scholen in IJsland, Finland, Portugal en Turkije. Maar ook de school in Buitenpost heeft de afgelopen twee schooljaren uitwisselingsweken van groepen van 6 leerlingen uit 3 mavo met Roemenië, Slowakije, Hongarije en Oostenrijk.

Voor de scholen in Dokkum is Fulda een belangrijk internationaliseringsproject, mede gezien de geschiedenis van Dokkum met Bonifatius.

4. Risicomanagement

In maart 2023 heeft een risico-inventarisatie plaatsgevonden voor Stichting Fierder Onderwijs waarbij de uitkomsten worden meegenomen bij de inbedding van risicomanagement in de planning en control cyclus. Bij de risico-inventarisatie zijn meerdere functionarissen van Fierder Onderwijs betrokken.

Bij het opstellen van de risico-inventarisatie zijn er verschillende risicoafwegingen benoemd. In deze paragraaf worden ontwikkelingen en risico's genoemd waarvan het vermoeden bestaat dat die zich kunnen voordoen, maar waarvan de financiële omvang (nog) niet gekwantificeerd kan worden. Bij risico's gaat het om gebeurtenissen die (voor een belangrijk deel):

- Niet voorzien kunnen worden;
- Niet beheersbaar zijn.

Gebeurtenissen die wel voorzien kunnen worden en wel beheersbaar zijn, en waar dus op geanticipeerd kan worden, vormen zo gedefinieerd dus geen risico. Risicomanagement vormt een onderdeel van onze beleidscyclus.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de gedefinieerde risico's en de werking van de beheersmaatregelen wordt verwezen naar de opgestelde risicoscan.

Risicomanagement is een continu proces dat begint met een risicobewustzijn bij iedereen die binnen onze organisatie werkzaam is. Risicomanagement is ook geen momentopname maar een proces dat aan verandering onderhevig is omdat de op de organisatie beïnvloedende in- en externe factoren ook aan verandering onderhevig zijn.

Samenvatting risico's Stichting Fierder Onderwijs

Onvoorzienbare en onbeheersbare leerling fluctuatie

Het gaat hierbij om een plotselinge, onvoorzienbare en onbeheersbare daling of stijging van leerlingaantallen.

Interne beheersmaatregelen:

Een belangrijke beheersmaatregel binnen Fierder Onderwijs is het werken met meerjaren leerlingenprognoses op schoolniveau welke jaarlijks wordt geactualiseerd. De ervaring leert dat deze beheersmaatregel goed werkt en we tijdig een betrouwbaar beeld hebben van de verwachte ontwikkeling op schoolniveau. De verlegging van de leerlingtelling van 1 oktober naar 1 februari is helpend voor de voorspelbaarheid van de bekostiging.

Een andere belangrijke preventieve beheersmaatregel is de permanente aandacht voor (sociale) veiligheid. Binnen Fierder Onderwijs worden periodiek tevredenheidsmetingen gehouden onder ouders en leerlingen. Daarnaast is er een goed werkende klachtenprocedure en is er een vertrouwenspersoon aanwezig.

Verder is er beleid op het aantrekken en behouden van kwalitatief goed personeel en wordt er ingezet op een goede en professionele PR en communicatie naar alle stakeholders.

Het risico is ingeschat op mogelijk schaderisico van € 150K - € 300K met een kans (50%) dat zich dit eens in de 2- 5 jaar zou kunnen voordoen.

Financiële gevolgen van beëindiging arbeidsrelatie ter voorkoming van een geschil of om een bestaand geschil op te lossen (o.a. arbeidsconflicten)

Interne beheersmaatregelen:

De aanwezigheid van een interne gesprekscyclus is belangrijk om dit risico gedeeltelijk te kunnen mitigeren. Daarnaast zijn dossiervorming en ontwikkeld en geformaliseerd personeelsbeleid en periodieke tevredenheidsmetingen belangrijke elementen ter mitigeren van dit risico. Verder is de samenhang tussen het (strategisch) organisatiebeleid en het personeelsbeleid (bijdrage van personeelsbeleid aan het realiseren van organisatiedoelstellingen) essentieel.

Het risico is ingeschat op mogelijk schade risico van € 300K - € 500K met een kans (70%) dat zich dit eens in de 1- 2 jaar zou kunnen voordoen.

Instabiliteit van bekostiging

Interne beheersmaatregelen:

Dit risico ligt buiten de beïnvloedingssfeer van Fierder Onderwijs. Om dit risico te mitigeren zijn alleen repressieve beheersmaatregelen toe te passen rond het zoveel mogelijk flexibel houden van de kostenstructuur. Fierder Onderwijs is zich wel bewust van mogelijke risico's welke samenhangen met het weer tijdig kunnen afbouwen van de inzet van de additionele middelen die in het kader van het Nationaal Onderwijs Programma beschikbaar zijn gesteld, alsmede overige tijdelijke subsidies.

Het risico is ingeschat op mogelijk schade risico van € 750K - € 1.000K met een kans (30%) dat zich dit eens in de 5 - 10 jaar zou kunnen voordoen.

Onvolledige indexatie van de bekostiging

Interne beheersmaatregelen:

Als schoolorganisatie kan hier in de preventieve sfeer weinig invloed op uitgeoefend worden. Door te streven naar kostenflexibiliteit (zie de beheersmaatregelen) kan getracht worden het effect zoveel mogelijk te dempen. Schade in de vorm van kostenremanentie kan echter niet geheel worden voorkomen.

Het risico is ingeschat op mogelijk schade risico van € 500K- € 750K met een kans (70%) dat zich dit eens in de 1 - 2 jaar zou kunnen voordoen.

Hoger dan begrote lasten voor (ziekte-)vervangning

Fierder Onderwijs is eigenrisicodragers hetgeen betekent dat de kosten van ziektevervangning voor eigen rekening komen.

Interne beheersmaatregelen:

Er is sprake van een vastgesteld en geïmplementeerd verzuimbeleid. Er is sprake van voldoende scholingsmogelijkheden. Er vinden periodiek tevredenheidsmetingen plaats welke daar waar nodig na evaluatie leiden tot verbeterplannen. Er is nauw contact met de (externe) bedrijfsarts.

Het risico is ingeschat op mogelijk schade risico van € 500K- € 750K met een kans (70%) dat zich dit eens in de 1 - 2 jaar zou kunnen voordoen.

Arbeidsmarkt schaarste, hoger dan begrote lasten door het moeilijk kunnen vervullen van vacature ruimte

Ook Stichting Fierder Onderwijs verwacht aankomende jaren geconfronteerd te (blijven) worden met een forse taakstelling om vacature ruimte bezet te krijgen.

Interne beheersmaatregelen:

Er zijn een aantal maatregelen welke door Fierder Onderwijs worden ingezet. Fierder Onderwijs is een opleidingsschool via FROSK en werkt samen met de MBO-scholen, Stenden Hogeschool en de RUG. Inzet van LIO's en incidenteel zij-instromers zijn middelen die Fierder Onderwijs inzet. Daarnaast richten de beheersmaatregelen zich op goed werkgeverschap en goede arbeidsvoorwaarden.

Het risico is ingeschat op mogelijk schade risico van € 750K - € 1.000K met een kans (90%) dat zich dit eens per jaar zou kunnen voordoen.

Kwetsbaarheid van ICT beveiliging (cyberrisico's)

Fierder Onderwijs wordt, als grote onderwijsorganisatie, in toenemende mate afhankelijk van de inzet van ICT. Hierdoor wordt de organisatie ook gevoeliger voor cyberaanvallen. Dit kan leiden tot forse schade.

Interne beheersmaatregelen:

De ICT is in belangrijke mate in de cloud georganiseerd, wat een mitigerend effect heeft op het risico. Fierder Onderwijs heeft informatiebeveiligingsbeleid.

Het risico is ingeschat op mogelijk schade risico van € 500K - € 750K met een kans (30%) dat zich dit eens in de 5 – 10 jaar zou kunnen voordoen.

Restrisico's

Naast de hiervoor vermelde risico's is een aantal kleinere risico's in beeld gebracht en als restrisico als één risico gewaardeerd.

Enkele deelrisico's die uit de inventarisatie naar voren kwamen waren:

- Lager dan begrote doorbetalingen Rijksbijdragen SWV-en;
- Tegenvallende overige overheidsbijdragen en subsidies;
- Onverwachte aanspraak op vermogen door onvoorziene WW-instroom cq WGA-instroom;
- Onverwachte onttrekking aan vermogen door extra ongeplande uitgaven voor groot onderhoud;
- Onvoorziene aanspraak op eigen vermogen door veranderingen in wet- en regelgeving;
- Extra exploitatielasten door niet voorspelbaar en niet verzekeraar 'van buiten komend onheil';

Het risico is ingeschat op mogelijk schade risico van € 300K - € 500K met een kans (50%) dat zich dit eens in de 2- 5 jaar zou kunnen voordoen.

Uitvoeringsrisico in de bedrijfsvoering (vaste voet)

De hiervoor vermelde risico's voldoen dan de criteria van onvoorzienbaarheid en onbeheersbaarheid. Daarnaast bestaan er uitvoeringsrisico's in de bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld verkeerde aannames in de begroting, het weglekken van geld door fraude/ fouten, het niet tijdig anticiperen op wijzigingen in de inkomsten en/of begrotingsoverschrijdingen etc.

Interne beheersmaatregelen:

De AO/IB voor de meest kritische processen is in opzet en werking op orde. De planning- en control cyclus is op orde waardoor er adequate stuurinformatie beschikbaar is. Er is een frauderisico analyse.

Het risico is ingeschat op mogelijk schade risico van € 1.500K- € 2.000K met een kans (100%) en daarmee een vaste voet in het risicoprofiel

Deze risicoanalyse is begin 2023 uitgevoerd en de verwachting is dat deze analyse voortaan één keer in de twee tot drie jaar zal worden herhaald. Vanuit de verschillende beleidsterreinen wordt periodiek stilgestaan bij nieuwe mogelijke risico's die vragen om aanpassing van de interne beheersing.

Op basis van een Monte Carlo simulatie met een gewenste zekerheid van 90% is berekend dat het buffervermogen minimaal € 5.462.000,- moet zijn. Hier voldoet de Stichting aan.

Door risicomanagement in de planning- en controlcyclus te integreren, wordt deze berekening periodiek opnieuw opgesteld en afgezet tegen het gewenste buffervermogen. De financiële risicoanalyse wordt daarnaast ook periodiek van een update voorzien. Naar verwachting komt na de opmaak van de jaarrekening 2023 een update van de berekening, in 2025 komt een aangepaste risico-inventarisatie. Dit stelt Fierder Onderwijs in staat om ook in de toekomst een gezond financieel beleid te voeren, waar de reserves op een aanvaardbaar niveau zijn.

5. Bedrijfsvoering – personeel

5.1 Zaken in het afgelopen jaar met behoorlijke personele betekenis

Formatieproces

In 2023 is een vervolg gegeven aan het inrichten van Fierder Onderwijs als één werkgever. Het formatieproces binnen de scholen is gecoördineerd opgepakt en ingericht als gezamenlijk proces van de scholen en Fierder Onderwijs Centraal. Daarmee zijn ook de doelen en uitgangspunten van het formatieproces geüniformeerd voor Fierder Onderwijs.

Functiemix

Het functiemixbeleid geeft de scholen gelegenheid om docenten die groeien in vaardigheden, competenties alsook voor geleverde prestaties voor team-/school of Fierder Onderwijs overstijgende structurele inzet eventueel te belonen middels een functie die daarbij aansluit.

Voor de drie scholengemeenschappen binnen die onderdeel zijn van Fierder Onderwijs gelden op dit moment de volgende verhoudingen qua inzet LB/LC/LD functies:

- CSG Liudger hanteert voor de functiemix de streefpercentages zoals deze in 2014 in het convenant Leerkracht zijn afgesproken. Eventuele overschrijding van de percentages is alleen mogelijk indien de school dit zowel formatief als financieel kan verantwoorden aan het College van Bestuur.
- Het Lauwers College en het Dockinga College hebben ten tijde van de vaststelling van de doelstelling (2014) maatwerkafspraken gemaakt.

Onderstaande tabellen laten zien dat CSG Liudger en het Dockinga college nog een kleine ruimte te vullen hebben. Dat komt doordat het grootste gedeelte van de OP'ers met een tijdelijk dienstverband een LB-aanstelling heeft. Voor het Lauwers college geldt dat de streefpercentages voor LC en LD zijn bereikt.

Dockinga College

Salarisschaal	Verhouding in %	Doelstelling in %
LB	69,4%	55,6%
LC	16,4%	22,2%
LD	14,1%	22,2%

Lauwers College

Salarisschaal	Verhouding in %	Doelstelling in %
LB	52,6%	61%
LC	28,9%	21%
LD	18,4%	18%

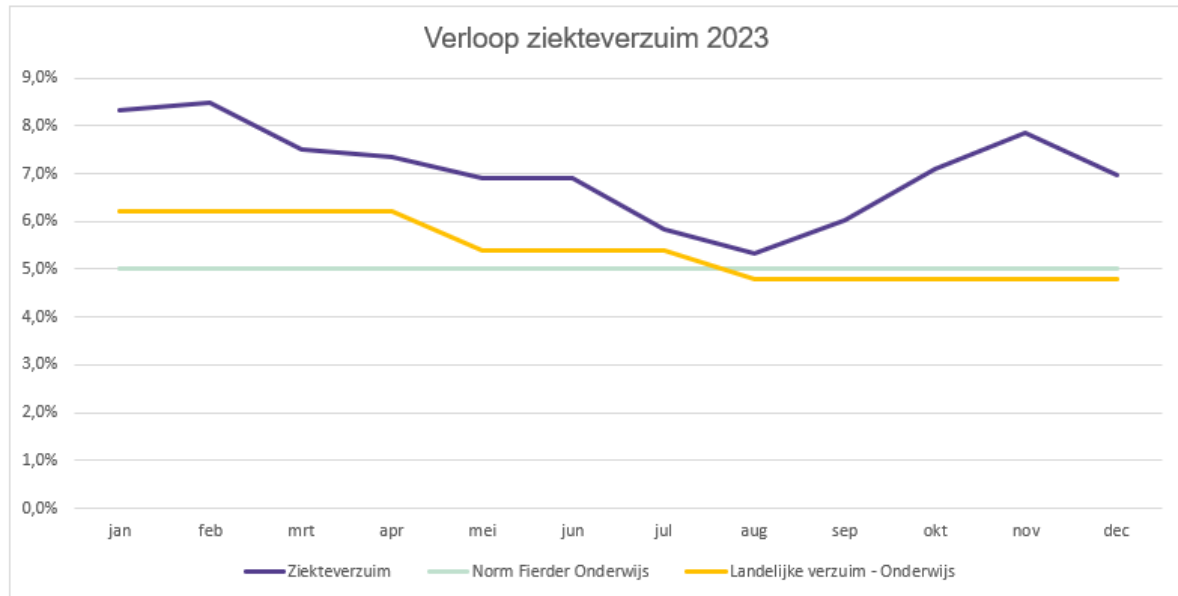
CSG Liudger

Salarisschaal	Verhouding in %	Doelstelling in %
LB	63,3%	46,9%
LC	19,7%	32,2%
LD	17 %	20,9%

Met de GMR is voor schooljaar 2023-2024 een functiemixbeleid overeengekomen voor Fierder Onderwijs voor de duur van één jaar. Met dat beleid is op een uniforme manier vormgegeven aan de ontwikkeling van onderwijskundig personeel. Doelen, uitgangspunten en voorwaarden voor ontwikkeling en promotie naar een naast hogere functie zijn voor de gehele Stichting beschreven, alsook het toetsingskader. Dit beleid is gebaseerd op voorgaand beleid vanuit de scholengroepen. Insteek is om de komende tijd een gedegen evaluatie te doen van het functiemixbeleid en daarna te komen tot integraal nieuw beleid voor Fierder Onderwijs.

Fierder Onderwijs zal de komende tijd het vingerende functiemixbeleid evalueren. Op basis daarvan zullen voor de komende jaren eenduidige doelstellingen geformuleerd worden voor de gehele organisatie. Dit vraagt echter eerst een grondige evaluatie van het huidige beleid, alsook inzicht in hoe onderwijsontwikkeling zich verhoudt tot personeelsontwikkeling (professionalisering).

Verzuim

Het verloop van het ziekteverzuim is relatief hoog, ultimo december is het ziektepercentage gemiddeld 7,0%. Vanuit HR is vanaf zomer 2023 sterk gestuurd op een correcte uitvoering van de Wet verbetering Poortwachter en met name op het terugdringen van het langdurig verzuim. Daarin is dan ook een voorzichtige daling te zien over 2023.

Het landelijk verzuim (bron: cbs) over 2023 is voor het 1e kwartaal 6,2%, tweede kwartaal 5,4% en derde kwartaal 4,8%. Het vierde kwartaal is nog niet beschikbaar, het gemiddelde lag in 2022 op 6,6%.

De trend die zichtbaar is in het kortdurend verzuim is herkenbaar. Het terugdringen van het ziekteverzuim blijft daarom één van de speerpunten vanuit de meerjarenbegroting 2024 – 2029.

5.2 Kerncijfers personeel

Binnen Stichting Fierder Onderwijs zijn er per 31 december 2023 910 medewerkers (2022: 900) in dienst. In fte is dit als volgt:

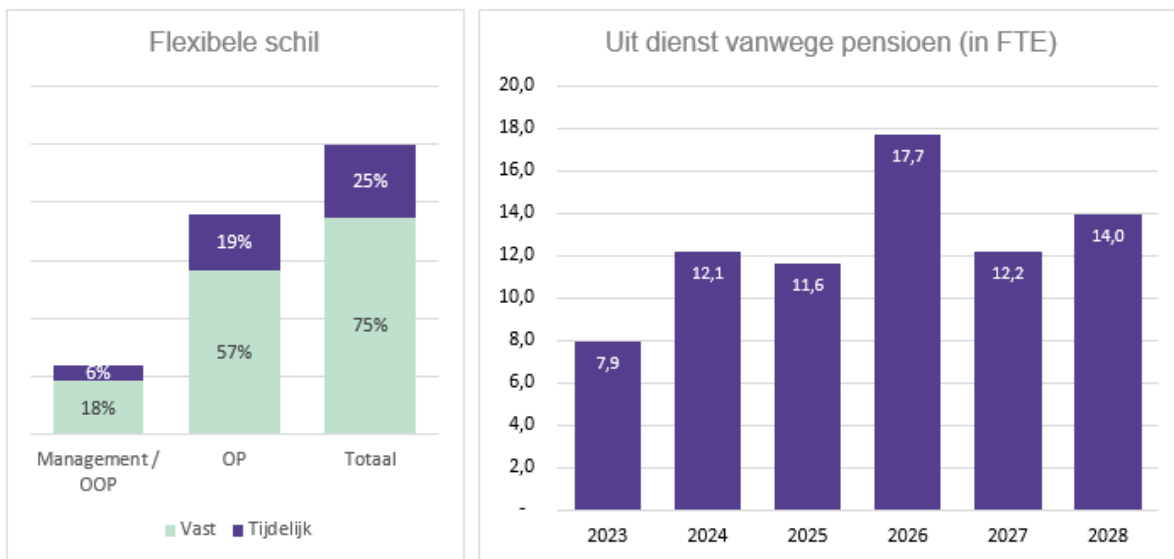
Inzet personeel in fte's	2023	2022
Personele bezetting in FTE per 31-12:		
- Formatie management/directie	37	37
- Formatie onderwijzend personeel	512	466
- Formatie ondersteunend personeel	120	179
Totaal FTE	669	681

Inzet personeel in aantallen	2023	2022
Totaal	910	900

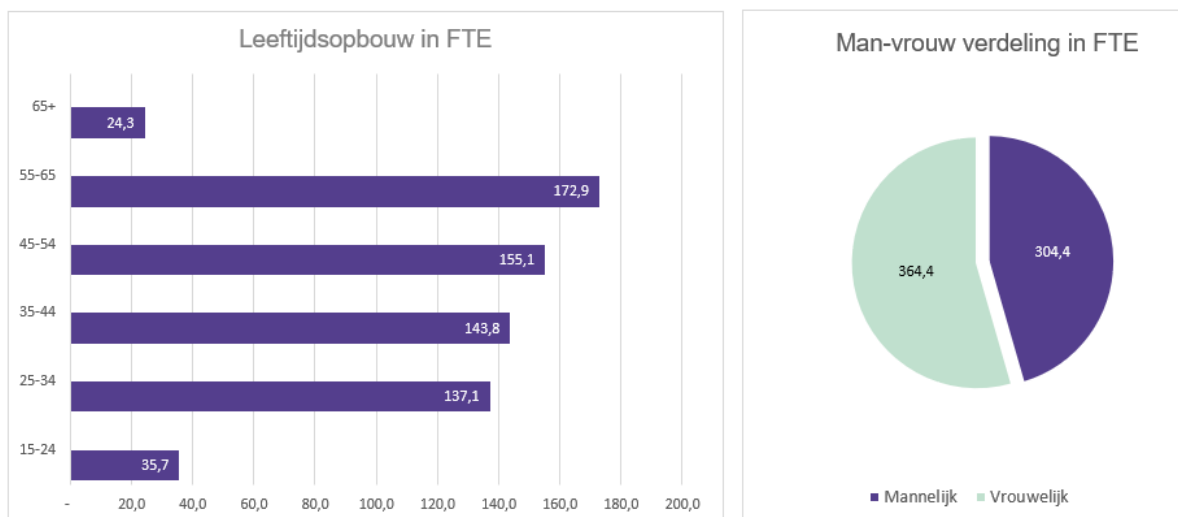
In de kengetallen 2023 en 2022 zien we een verschuiving tussen OOP en OP. Vanuit de migratie als gevolg van de fusie is er per abuis 'onderwijs ondersteunend personeel zonder lesgebonden taken' als 'onderwijs ondersteunend met lesgebonden taken' geregistreerd.

Doordat Fierder Onderwijs veel tijdelijk geld heeft ontvangen is de tijdelijke schil groter, in december is dit 25%.

Het verwachte natuurlijk verloop als gevolg van (vroeg) pensioen is in onderstaande grafiek zichtbaar gemaakt in fte per jaar.

De verhouding man-vrouw en de leeftijdsopbouw in FTE is als volgt weer te geven:

5.3 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. personeel

5.3.1 Strategische personeelsplanning

In 2023 zijn we gestart met het gezamenlijke formatieproces op elkaar af te stemmen. De scholen ontvangen de formatiebudgetten op basis van het allocatiemodel waarbij elke school eigen verantwoordelijkheid heeft in de besteding van deze budgetten. Op deze wijze kan elke school personele keuzes maken welke aansluiten bij de onderwijskundige doelstellingen van de betreffende school. De medewerkers hebben echter een aanstelling bij Fierder Onderwijs. Doelstelling is om voor geheel Fierder Onderwijs duurzame inzetbaarheid van personeel zowel kwantitatief (aantallen) als kwalitatief (competenties en bevoegdheden) niveau te borgen.

5.3.2 Professionalisering

Professionalisering en kwaliteit van medewerkers is in 2023 in samenwerking tussen Onderwijs & Kwaliteit en HR opgepakt als centraal thema. Dit loopt door in 2024 in het ontwikkelen en/of harmoniseren van beleid op een aantal strategische HR-thema's. Er zal worden gekeken naar een structurele manier om alle trajecten binnen de scholen gericht op professionalisering en/of kwaliteit van medewerkers centraal te verzamelen, waardoor een basis ontstaat om Fierderbreed HRD-beleid op te gaan zetten.

De professionalisering op de scholen wordt vanuit de doelen in de schoolplannen vorm gegeven voor het personeel. Naast individuele professionalisering door gebruik te maken van gerichte modules in E-wise zijn er collectieve professionaliseringsactiviteiten geweest door studiedagen, workshops en scholingen met de teams te volgen.

Hierbij denkend aan studiemiddagen gericht op coaching, coaching van executieve functies en formatief en pedagogisch-didactisch handelen. Dit uit zich in diverse studiemiddagen en ook zijn er extra werksessies op teamniveau voor het verbeteren van de cyclus van leerlingbesprekingen en rapportvergaderingen.

Scholingen voor passend onderwijs met diverse workshops waarbij aandacht is voor de positie van ondersteuning binnen de scholen als ook scholing voor ICT in het kader van digitale geletterdheid.

Het ministerie OC&W heeft geïnvesteerd (uit het Onderwijsakkoord) in professionalisering van docenten op het terrein van basisvaardigheden en curriculumherziening. Deze middelen worden vertaald in een toekenning van 16 uur extra professionalisering voor docenten. Deze uren worden in overleg met de leidinggevende door de docent besteed aan professionalisering op het terrein van basisvaardigheden en curriculumherziening.

5.3.3 Duurzame inzetbaarheid

In 2023 is op centraal niveau gestart met een gecoördineerde aanpak van het terugdringen van het langdurig verzuim binnen Fierder Onderwijs. De aandacht lag daarbij op regie op een structurele uitvoering van de Wet Poortwachter en een analyse en aanpak van met name de langdurige verzuimdossiers. De verzuimdossiers zijn in kaart en op orde gebracht en in overleg met directeuren zijn afspraken gemaakt over dossiers waar sprake is van meer dan twee jaar arbeidsongeschiktheid. Met deze aanpak is een voorzichtige daling in het langdurig verzuim te zien. In een vervolgtraject richting 2024 zal een Fierderbreed verzuimbeleid worden ontwikkeld en vanuit een structurele verzuimfunctie binnen het HR-team worden nagedacht over het (door)ontwikkelen van curatief verzuim naar preventief verzuim en vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. Begeleiding van leidinggevendenden in de regie op verzuim blijft een belangrijk. Speerpunt voor komende jaren is om vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van medewerkers bespreekbaar te maken.

5.3.4 Implementatie cao 2023/2024

De VO-raad en de onderwijsbonden hebben op 12 september 2023 een onderhandelaarsakkoord bereikt over een nieuwe cao voor werknemers in het voortgezet onderwijs. De nieuwe CAO VO heeft een looptijd van 17 maanden, van 1 mei 2023 tot 1 oktober 2024. In september 2023 is uitvoering gegeven aan de financiële afspraken uit de nieuwe cao waarbij met terugwerkende kracht vanaf 1 juli onder meer een structurele loonsverhoging van 10% is doorgevoerd.

5.4 Beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag

Stichting Fierder Onderwijs maakt middels de samenwerking vanuit Fricolore gebruik van organisatie flow@work bij de begeleiding van oud-werknemers met een WW-uitkering. Door de inzet van een loopbaancoach ontvangen oud-werknemers ondersteuning bij het zoeken naar een nieuwe baan. De loopbaancoach onderhoudt periodiek contact met Fierder Onderwijs om de voortgang en mogelijke ondersteuning te bespreken. In 2023 heeft flow@work vanuit Fierder Onderwijs 7 oud-medewerkers begeleid, waarvan eind 2023 nog twee kandidaten met (een gedeeltelijke) WW in begeleiding waren.

6. Bedrijfsvoering - huisvesting

6.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. huisvesting

Voor alle Fierder Onderwijs scholen is een NEN2767 keuring uitgevoerd voor zowel bouwkundig- als installatietechnisch gebied. Vanuit deze keuring hebben we exact in beeld welke elementen er in de gebouwen aanwezig zijn en wat de staat hiervan is. Op basis van deze NEN-keuring is de MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP) opgesteld voor de komende 30 jaar. Vanuit het bestuur is er gevraagd om het onderhoud voor de gebouwen die op de nominatie staan voor nieuw- en/of verbouw in het onderhoud te versoberen. Dit is in de MJOP 2024 aangepast met een totale bezuiniging van 16% op de onderhoudskosten voor de komende 10 jaar.

CSG Liudger

Voor de school Splitting zijn in de zomervakantie grote verbouwingen geweest, de cateringuitgifte is verbouwd en er is vernieuwd apparatuur geplaatst, deels vanuit hergebruik van de leskeuken. Op deze locatie en bij locatie Waskemeer zijn de brandmeldinstallaties vernieuwd. Tevens is in Waskemeer na controle van de veiligheidsregio een grote aanpassing gedaan aan de brandwerendheid van de compartimenten en is de staalconstructie voorzien van een brandwerende coating om zo te voldoen aan het bouwbesluit. Op de school Burgum is een grote renovatie geweest van het schoolplein waardoor er meer groen zichtbaar is en er meer beweging mogelijk is. Op De Ring is de luchtbehandeling voor de hele school vervangen.

Lauwers College

In Grijpskerk is het Kerkplein-gebouw teruggegeven aan de gemeente en is er in samenspraak met de gemeenteraad en wethouder akkoord gegeven aan een tijdelijke huisvesting voorziening aan de Sportlaan. Op deze school huisvesten we nu 9 lokalen met een personeelsruimte. Een aanzienlijke verbetering in de leer/werkomgeving.

Dockinga College

Op de scholen Omnium en VAKschool zijn de sterk verouderde klimaatvoorzieningen en de bijbehorende regeltechniek vervangen. Het risico op uitval van deze verwarmingsinstallatie was groot. Op de scholen Finne en VMBTO-GT is er onderhoud gepleegd aan de gevel en buitenzijde van het gebouw.

Voor alle scholen is een RI&E opgesteld voor de legionella beheersing. Uit deze RI&E zijn actiepunten naar voren gekomen die direct zijn opgelost.

Nieuw sleutelplan Fierder Onderwijs

Vanuit de bouwkundige nulmeting en gesprekken met de onderhoudsdienst bleek dat het huidige sluitplan van de gebouwen binnen Fierder Onderwijs niet toereikend is. Bij nagenoeg alle schoolgebouwen waren de benodigde sleutels niet meer leverbaar, de patenten verliepen waardoor er geen alleenrecht meer is op het bestellen van sleutels en/of het hang- en sluitwerk is erg verouderd of niet goed afgesteld. Met de huidige technologie is het ook mogelijk om de huidige sleutels met een foto van de sleutel te reproduceren met een 3D-printer. Hierdoor kunnen we de veiligheid op scholen en van de gebouwen niet meer voldoende borgen.

Om tot een werkend en samenhangend sluitplan te komen, zijn al deze sloten vervangen en voorzien van een nieuw (duurzaam) sleutelsysteem. Hiermee kunnen we de toegang tot en in onze scholen veiliger maken. Gekozen is voor de sloten van de firma iLoq, deze sloten kenmerken zich doordat er gebruik wordt gemaakt van kinetische energie. Dit voorkomt dat we bij alle sloten een vaste stroomvoorziening of batterijvoorziening nodig is, wat vervolgens extra aanlegkosten en zeker ook exploitatiekosten voorkomt. Aan de nieuwe sloten zit een onlineapplicatie gekoppeld waarbij we de toegang per deur inregelen en kunnen aanpassen.

6.2 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. ICT

In januari is een start gemaakt met het uitvoeren van wat er in het advies vanuit de FER vastgelegd is.

Het doel hierbij was het streven naar één Fierder Ouderwijs (FO) breed netwerk waarin de scholen wel hun eigen identiteit zouden behouden, maar daarnaast wel proberen om zoveel mogelijk processen te harmoniseren. Bij dit harmoniseren van processen is geprobeerd zoveel mogelijk het beste van de drie scholengemeenschappen daarin te hergebruiken.

De eerste stap die hierin uitgevoerd is, is het overzetten van alle scholengemeenschappen naar de nieuwe werkomgeving van Fierder Ouderwijs (Microsoft office365 omgeving in de Cloud). Deze hele transitie heeft tot de zomervakantie heeft geduurd waarbij alle bestanden en mailboxen moesten worden overgezet. Hierdoor werd het mogelijk gemaakt dat de drie scholengemeenschappen onderling binnen hetzelfde platform digitaal kunnen communiceren (via bijvoorbeeld MS Teams en mailadresboeken). Het inregelen van de back-up en het aanpassen van de printers is hier een onderdeel van en iets wat nog steeds loopt.

Parallel hieraan is het plan gemaakt voor het samenvoegen van de drie aparte netwerken van de drie scholengemeenschappen naar één Fierder Ouderwijs netwerk. Hierbij is kritisch gekeken naar het kosten aspect, effectiviteit, stabiliteit, contiguiteit, veiligheid en borging ervan.

Het aanvangsmoment van de daadwerkelijke uitvoer van dit plan zou in eerst instantie in 2023 plaatsvinden, dat bleek niet haalbaar vanwege de complexiteit en daardoor naar achter geschoven. Dit moment is nu gepland in de voorjaarsvakantie van 2024.

Er is gekozen om alle medewerkers te voorzien van een laptop waar dit nog niet het geval was of deze te vervangen waar het om een afgeschreven exemplaar ging (totaal 250 stuks). Ook voor de leerlingen is gekozen om vanaf de schoolstart in september 2023 in alle eerste klassen te starten met het werken met eigen laptops (BYOD), zodat over 4 tot 6 jaar alle leerlingen voorzien zijn van een laptop.

Bij alle bovengenoemde acties is aandacht besteed aan AVG (uitgangspunt het normenkader Informatiebeveiliging en Privacy) en meteen ingebed in de processen en systemen waar nodig en mogelijk is.

Op het gebied van applicatiebeheer is voor alle scholen van Fierder Ouderwijs het digitaal aanmelden van nieuwe leerlingen ingericht. Op enkele scholen van Fierder Ouderwijs werd dit al gebruikt, maar vanaf schooljaar 2024-2025 geldt dit voor alle scholen binnen FO.

In de ruimtes waar geen of niet-functionerende Digiborden aanwezig waren zijn deze vervangen door Prowise borden, zodat het onderwijs toch door kan gaan.

Ontwikkelingen.

In 2023 is een start gemaakt om de bereikbaarheid van de mensen van FOC te vergroten door ze op te nemen in een MT Teams telefoniecentrale. Dit is een ontwikkeling die een vervolg kan krijgen door telefonie van alle scholengemeenschappen op te nemen in dit platform.

Verder zijn het afgelopen jaar ontwikkeltrajecten gestart om het samenwerken van medewerkers en leerlingen gemakkelijker te maken. Hiervoor is bijvoorbeeld een pilot uitgevoerd op de school in Burgum met Workspace. Dit is een soort landingspagina waar alle informatie voor een medewerker en leerling te vinden is, welke nodig is om goed te kunnen werken. Hierin proberen we diverse software pakketten via single-sign-on (SSO) te koppelen wat niet meet betekent dat een gebruiker maar één keer hoeft in te loggen om gebruik te kunnen maken van de diverse applicaties. Daarnaast is gestart met het opstarten van diverse aanbestedingstrajecten (Digiborden en multifunctionals en LAS) nodig om dit voor alle scholengemeenschappen te harmoniseren.

7. Bedrijfsvoering - Financiën

7.1 Planning & Control cyclus

Het financieel beleid van Fierder Onderwijs is gericht op continuïteit op basis van een gezonde financiële situatie. Om dit beleid uit te voeren is een goed werkende planning & control cyclus onontbeerlijk. Het College van Bestuur is zich bewust van de verantwoordelijkheid ten aanzien van de beheersing van zowel de personele als de materiële kosten.

Na het formaliseren van de fusie per 1 augustus 2022 is Fierder Onderwijs Centraal gestart met het samenvoegen van de financiële administraties. De praktijk was weerbarstiger dan het vooraf leek. Drie financiële- en personele administraties samenvoegen tot één bleek lastiger dan vooraf gedacht door verschillen in met name boekingsystematiek en administratievoering.

De financiële administratie is volop bezig geweest om achterstanden weg te werken, documentatie te achterhalen van boekingen en de juistheid en volledigheid van de drie samengevoegde systemen tot één administratief systeem te bewerkstelligen.

Dit alles heeft geleid tot achterstand waardoor de planning & control cyclus van 1 augustus tot 31 december 2022 niet het gewenste resultaat had in sturing en een juiste beheersing van personele en materiële kosten. Inmiddels is de planning & control weer op gang. Vanaf maart 2023 ontvangen alle budgethouders en het College van Bestuur maandelijks een financiële voortgangsrapportage en een formatierapportage over de personele inzet in relatie tot het toegekende budget.

In de begroting 2023 is al aangegeven dat door de moeizame consolidatie van de drie fusie organisaties de totstandkoming van de begroting 2023 de toen best mogelijke inschatting is geweest en is deze jaarrekening een eerste jaar volledig Fierder Onderwijs. Er komt steeds meer inzicht in de financiële situatie waardoor de kwaliteit verbetert, al is dit momenteel nog niet op het gewenste niveau. Al met al zien we, feitelijk in alle rubrieken, dat de begroting 2023 is opgesteld vanuit de gerealiseerde bedragen van de drie scholen over het jaar 2022. Het jaar 2023 zien we als een jaar waarin zo goed als mogelijk op de juiste posten geboekt is en daarmee een goede basis te leggen voor 2024.

Het jaar 2023 is aandacht geweest voor de financiële administratie en was gericht op het opschonen van de hoeveelheid aan grootboekrekeningen, het juist, tijdig en volledig boeken op de grootboekrekeningen en het boeken in en naar de juiste periode. Dit alles is – naast de tijdigheid van de informatie – van belang voor een goede rapportage wat het sluitstuk is van een correcte (juiste, tijdige en volledige) financiële rapportage.

Managementrapportages

Vanaf maart 2023 ontvangen maandelijks alle budgethouders en het College van Bestuur een financiële voortgangsrapportage en een formatierapportage betreffende een rapportage over de personele inzet in relatie tot het toegekende budget.

De Raad van Toezicht en het College van Bestuur ontvangen vanaf 2023 iedere vier maanden een uitgebreide rapportage over de ontwikkelingen met betrekking tot onder andere onderwijs en kwaliteit en de financiën van de totale Stichting. De financiële trimesterrapportages wordt besproken door de auditcommissie van de Raad van Toezicht, het College van Bestuur en de Business Controller. Naast de exploitatiecijfers is er aandacht voor de balanspositie, de liquiditeit, de ontwikkeling van het resultaat en de analyses van afwijkingen ten opzichte van de begroting. Het College van Bestuur heeft periodiek overleg met de Business Controller om de actuele zaken rondom de (financiële) ontwikkelingen van de Stichting te bespreken.

De sturing op personele inzet is cruciaal binnen Fierder Ouderwijs omdat personeel ruim 80% van de kosten omvat. Fierder Ouderwijs stuurt de personele inzet op basis van de Formatie Plaats Eenheid (FPE)-systematiek. Deze systematiek rekent alle personele inzet om naar aantallen op basis van de gemiddelde loonschaal, de grootste loongroep dient als basis. Bij Fierder Ouderwijs betreft dat de docentschaal LB.

De formatierapportage geeft het College van Bestuur en de budgethouders voldoende grip om effectief te kunnen sturen op personele inzet. Onderdeel van de rapportage is de monitoring van de juistheid van de FPE-systematiek. De rapportage wordt maandelijks op totaalniveau en op medewerker niveau opgesteld en verzonden aan het College van Bestuur en de directeuren. In deze rapportage is ook de monitoring op verzuimcijfers opgenomen.

Naast de managementrapportages en de jaarlijkse begroting werkt Fierder Ouderwijs ook met een meerjarenbegroting inclusief een meerjarenformatieplanning en daarnaast met een bestuursformatieplan.

7.2 Financiële positie op balansdatum

Analyse van de uitkomsten van de exploitatie in relatie tot de begroting

Onderstaand een overzicht van de gerealiseerde cijfers per categorie baten en lasten, alsmede de vergelijkende cijfers, de begroting en de begroting volgend boekjaar.

	Begroting 2023	Realisatie 2023	<> realisatie 2023 en begroting 2023
Baten			
Rijksbijdragen	66.338.000	71.894.000	5.556.000
Overige overheidsbijdragen	226.000	658.000	432.000
Overige baten	1.566.000	2.199.000	633.000
Totaal baten	68.130.000	74.751.000	6.621.000
Lasten			
<i>Lonen en salarissen</i>	53.179.000	55.810.000	2.631.000
<i>Overige personele lasten</i>	1.902.000	3.673.000	1.771.000
Totaal personeelslasten	55.081.000	59.483.000	4.402.000
Afschrijvingen	2.782.000	1.947.000	-835.000
Huisvestingslasten	4.183.000	4.514.000	331.000
Overige instellingslasten	7.917.000	7.433.000	-484.000
Totaal lasten	14.882.000	13.894.000	-988.000
Saldo baten en lasten	-1.833.000	1.374.000	3.207.000
Financiële baten en lasten	-15.000	653.000	668.000
Exploitatieresultaat	-1.848.000	2.027.000	3.875.000

Het beeld van de negatieve jaarbegroting is in realisatie een (zeer) positief jaarresultaat. Dit komt door lagere lasten in de afschrijvingen en de instellingslasten – voornamelijk doordat de begrote ICT uitgaven voor o.a. het harmoniseren van het netwerk grotendeels niet in 2023 zijn uitgegeven – en het feit dat OCW een tariefaanpassing in de Rijksbekostiging heeft verricht.

De hogere lumpsum over geheel 2023 moet de kosten vanuit de onderhandelaars CAO VO 2023-2024 dekken die loopt van 1 mei 2023 tot 1 oktober 2024. Ook heeft de gunstige rentestand gedurende 2023 in relatie tot de (hoge) liquiditeitspositie een flinke bate ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

Belangrijkste verschillen realisatie 2023 ten opzichte van de begroting 2023

De **Rijksbijdragen** zijn met name hoger als gevolg van de hogere normatieve tarieven. Deze zijn met 5,76% gestegen in 2023. Daarnaast zijn er voor € 1.400.000,- aanvullende subsidies ontvangen die niet zijn begroot en zijn er € 665.000,- ten opzichte van de begroting hogere afdrachten vanuit Samenwerkingsverbanden ontvangen.

De **overige overheidsbijdragen** zijn met name hoger door hogere vergoedingen vanuit gemeenten voor onder andere de tegemoetkoming in huur van noodunits. Tevens zijn de overige overheidsbijdragen hoger door een toegekende innovatiebudget vanuit SWV Fryslân-Noard voor de Havo/Vwo school in Dokkum (DCplus) voor schooljaar '23-24 en is de inzet voor formatie vanuit ontvangen provinciale en Europese subsidies hoger dan begroot.

De overige baten zijn hoger doordat de personele vergoedingen hoger zijn dan begroot. Dit betreft met name hogere detachering opbrengsten, hogere WAZO uitkeringen. Daarnaast blijven de opbrengsten voor reizen en excursies achter, terwijl de kosten hoger zijn dan begroot. Analyse geeft dat een deel van de opbrengsten in 2022 zijn geboekt die betrekking hebben op een werkweek/excursie in 2023 en zijn er excursies uit de NPO middelen betaald conform de gestelde interventies.

De **lonen & salarissen** zijn € 2.600.000,- hoger ten opzichte van de begroting, dit is voor € 2.100.000,- toe te wijzen aan de loonstijging vanuit het onderwijsakkoord. Daarnaast zien we een hogere inzet van externe inhuur € 1.300.000,- Voor zowel reguliere inzet als vervanging, worden via extern dienstverlening ingehuurd (met name via het uitzendbureau). In 2023 is in de eerste 7 maanden een overschrijding van het totale formatiebudget van schooljaar 2022-2023 € 361.000,- en is in de laatste 5 maanden een onderschrijding van het totale formatiebudget van schooljaar 2023-2024 € 511.000,-. Per saldo € 150.000,- positief.

Daarnaast is in de begroting 2023 de inzet van NPO gelden te hoog ingeschat, dit is in realisatie € 875.000,- geweest wat per saldo positief is ten opzichte van de begrote salarislasten.

De **overige personele lasten** zijn € 1.771.000,- hoger ten opzichte van de begroting wat voornamelijk de herleiden is naar de hogere dotatie personele voorzieningen € 1.605.000,-. Per saldo is de mutatie in de voorzieningen op de balans € 1.303.000,-. Het verschil tussen balans en resultatenrekening en daarmee de begroting is een verschil in boekingsgang. De onttrekking (besteding) vanuit de personele voorzieningen gaat vanuit de lonen en salarissen rechtstreeks van de balans af. Een voorbeeld hiervoor is het gebruik van gespaarde Persoonlijk Budget (LPB) uren door werknemers, anders dan sparen. Deze gaan in 2023 rechtstreeks ten laste van de voorziening op de balans waardoor de dotatie van de personele voorziening in de winst en verlies rekening nu hoger lijkt dan verwacht ten opzichte van het budget. In 2024 gaan we deze boekingsgang aanpassen zodat de boekingsystematiek aansluit bij de budget systematiek en daardoor de monitoring beter kan.

Daarnaast is de dotatie voor de LPB voorziening hoger dan verwacht, mede door de stijgende uurtarieven.

De dotatie in de personele voorzieningen op de balans is in 2023 € 2.211.000,-, en de onttrekking van de personele lasten uit de voorzieningen is € 801.000,- en een vrijval € 107.000,-. Zie hiervoor de toelichting op de balans.

Verder is resterende de stijging met name door hogere kosten voor deskundigheidsbevordering, dienstreizen en de kosten voor individuele (arbo) trajecten en zijn er veel kleine onder- en overschrijdingen in de overige posten.

De **afschrijvingen** zijn met name hoger dan begroot door een onjuiste presentatie van de afschrijvingen op leermiddelen (koopboeken) die feitelijk onder de overige instellingslasten hoort. Daarnaast vallen de investeringen lager uit dan begroot. Zie voor een toelichting op de investeringen paragraaf 7.4.

De **huisvestingslasten** zijn hoger door de hogere huurlasten, energielasten en schoonmaakkosten, hier tegenover staan lagere onderhoudslasten en heffingen. De huurlasten zijn hoger door huur van units in Grijskerk en hogere doorbelasting vanuit Stichting Campus Kollum voor de school in Kollum en hogere kosten voor gebruik van de sporthallen in Drachten en Burgum.

In 2022 zijn de schoonmaakcontracten samengevoegd naar één leverancier. Dit contract valt licht hoger uit wat zijn nawerking heeft gehad in de 2023 begroting en realisatie. De heffingen zijn lager

dan begroot doordat deze te hoog is begroot vanwege eerdere OZB aanslagen waar een terugvordering op is geweest bij de gemeenten en lagere waterschapslasten dan verwacht.

De **overige instellingslasten** zijn per saldo € 605.000,- gedaald wat name door de daling in de administratie- en beheerslasten (€ 704.000,-) wordt veroorzaakt. De kosten voor het harmoniseren van het netwerk is in de begroting ingeschat op € 1.200.000,-. Van deze verwachte kosten is € 870.000,- niet volledig in 2023 gemaakt wat veroorzaakt wordt doordat de complexiteit van het harmoniseren van het netwerk groter is dan verwacht. De benodigde tijd voor dit traject zal langer zijn dan verwacht en doorlopen naar 2024 en 2025. Ook de kosten voor een Fierder event zijn in 2023 niet uitgegeven €140.000,-. Daarnaast zien we lagere kosten in ICT licenties € 100.000,-. Hier tegenover zijn de kosten voor etenswaren en huishoudelijke uitgaven te laag begroot en overschrijdt de begroting met € 237.000,-. Ook de kosten voor inhuur van deskundigen is € 130.000,- hoger wat veroorzaakt wordt door kosten als nasleep van de fusie in onder andere een procesbegeleider en onderzoek bureau voor Fierder Onderwijs Centraal.

De kosten voor **inventaris en apparatuur** zijn te laag begroot voor 2023. De kosten betreffen kosten voor klein inventaris en de aanschaf- en onderhoudskosten voor computerapparatuur.

De **leer- en hulpmiddelen** zijn gestegen ten opzichte van de begroting. De grootste verschillen ten opzichte van de begroting zijn de lagere kosten vanuit secties en algemene schoolbenodigdheden € 209.000,- en boekenfonds € 80.000,-. Ook de keuze om geen leaseauto's aan te schaffen, geeft € 45.000,- lagere lease kosten. Hier staat wel een investering en afschrijving tegenover van de aanschaf van drie eigen auto's. Tegenover de lagere uitgaven staan hogere uitgaven voor reizen en excursies € 164.000,- en € 283.000,- hogere besteding uit incidentele subsidies waar ook baten tegenover staan.

De overige lasten zijn € 64.000,- hoger dan begroot door de hogere lasten vanuit de doorbelasting van de vavo leerlingen.

De **financiële baten en lasten** zijn hoger. Ten tijde van de opmaak van de begroting 2022 was de rentestand laag en was de koers niet gunstig voor de bestaande obligaties. Vanuit dit gegeven zijn de rentebaten voor 2023 op nihil begroot. Als gevolg van de rentestand gedurende 2023 (gemiddeld 3%) en de (hoge) liquiditeitspositie is de rentebaten opgelopen tot € 617.000,-. Ook is de koers gestegen wat een koerswinst heeft opgeleverd van € 55.000,-.

7.3 Toelichting op de ontwikkeling van balansposten in vergelijking met voorgaand jaar

Onderstaande balans is een overzicht van de balansposten gebaseerd op de jaarrekening 2023 in vergelijking met voorgaand jaar.

ACTIVA	31 december 2022	31 december 2023	<> 2023 en 2022
	€	€	€
Vaste Activa			
Materiële vaste activa	13.488.406	15.962.169	2.473.764
Gebouw en en terreinen	5.542.621	7.742.136	2.199.515
Inventaris en Apparatuur	7.700.179	7.634.083	-66.096
Andere vaste bedrijfsmiddelen	245.606	134.914	-110.692
Activa in uitvoering	0	451.036	451.036
Financiële vaste activa	2.253.875	1.860.818	-393.057
Totaal vaste activa	15.742.281	17.822.987	2.080.706
Vlottende activa			
Vorderingen	2.637.054	3.943.858	1.306.804
Liquide middelen	22.490.777	22.460.255	-30.521
Totaal vlottende activa	25.127.831	26.404.113	1.276.283
TOTAAL ACTIVA	40.870.111	44.227.100	3.356.989
PASSIVA			
	€	€	€
Eigen vermogen	23.545.262	25.571.560	2.026.298
Algemene Reserve	18.322.828	20.866.975	2.544.148
Bestemmingsreserve publiek	4.333.885	3.816.035	-517.850
Bestemmingsreserve privaat	888.549	888.549	0
Voorzieningen	4.367.123	5.669.975	1.302.852
Kortlopende schulden	12.957.726	12.985.565	27.839
TOTAAL PASSIVA	40.870.111	44.227.100	3.356.989

Een vergelijking tussen de realisatie 2023 en realisatie 2022 van de balansposten geeft het volgende beeld waarbij de grootste dan wel noemenswaardige mutaties worden benoemd:

De **materiële vaste activa** is gestegen als gevolg van de investeringen in gebouwen en terreinen, met name bij het Lauwers College, investeringen in ICT en het vervangen van schoolmeubilair op de scholen van het Dockinga College. Ook is er nog sprake van activa in uitvoering, projecten die nog onderhanden zijn en volgend jaar zullen worden opgeleverd. Zie hiervoor ook paragraaf 7.4 investeringen in het boekjaar.

De **financiële vaste activa** is gedaald doordat € 450.000,- aan obligaties zijn afgelost door het aflopen van de obligaties. Door de stijgende koersen is de marktwaarde van de overige obligaties gestegen en is er sprake van koerswinst.

De **vorderingen** zijn gestegen als gevolg van de hogere overige vorderingen. Dit betreffen veelal vooruitbetaalde kosten en vorderingen op schoolbesturen waar Fierder Onderwijs mee samenwerkt. Deze vorderingen zijn begin 2024 ontvangen.

De **liquide middelen** zijn licht gedaald als gevolg van de mutaties in de voorzieningen en de aflossing van obligaties. Dit wordt gecompenseerd door de investeringen die hoger zijn dan de afschrijvingen.

Het **eigen vermogen** is gestegen door het positieve exploitatieresultaat over 2023 waarvan per saldo € 518.000 is onttrokken uit bestemmingsreserves en € 2.273.000,- is gedoteerd in de algemene reserve.

De **voorzieningen** zijn gestegen door de dotaties in 2023 die de onttrekkingen fors overstijgen. De hoogste dotatie betreft de LPB-voorziening als gevolg van de mogelijkheid om extra uren in te zetten door de cao-aanpassing vanuit de Regeling werkdrukmiddelen. De in de CAO vastgelegde salarisverhoging heeft er ook voor gezorgd dat de voorzieningen zijn gestegen, als gevolg van de hogere loonkosten. Ook is de voorziening langdurig zieken fors gestegen gezien het hoge ziekteverzuim. Ook is er een voorziening gevormd voor de kosten voor niet-inzetbaar personeel.

De **kortlopende schulden** zijn licht gestegen door de stijging in de overige kortlopende schulden en de schulden ter zake van pensioenen, hiertegenover staat een daling van de overlopende passiva. De overlopende passiva zijn met name gedaald door vooruit ontvangen subsidies die besteed zijn in 2023. De crediteuren betreft een momentopname en zijn nagenoeg gelijk gebleven. De overige kortlopende schulden zijn gestegen doordat er meer nagekomen facturen zijn ontvangen in 2024 met betrekking op 2023, als ook de pensioenschuld op balansdatum.

7.4 Investeringsbeleid in het boekjaar

Tussen de drie schoolgemeenschappen waren er verschillen in investeringsbeleid; met name op het gebied van ICT en facilitair. Vanaf het moment van fuseren is ingezet om achterstallig onderhoud in de huisvesting binnen de minimale eisen van de wetgeving te (be)houden en is het beleid op ICT ingezet om alle scholen gelijkwaardig te laten zijn in het gebruik van ICT, zowel voor werknemers als de leerlingen.

In 2023 is in totaal € 4.664.000,- geïnvesteerd. In gebouwen is € 2.750.000,- geïnvesteerd, dit betreft € 2.000.000,- investeringen vanuit de Meerjarenonderhoudsplanning, en € 700.000,- aan onderhoud, renovatie,- interne verbouwingen.

In inventaris en apparatuur is € 1.249.000,- geïnvesteerd. Hiervan is € 415.000,- aan ICT middelen, de overige investeringen zijn kantoor, en schoolmeubilair. Daarnaast zijn er een drietal elektrische bedrijfswagens aangeschaft, twee voor de onderhoudsmedewerkers en één voor het onderwijs op PRO Drachten.

De activa in uitvoering bedraagt per jaareinde € 451.000,-. Dit betreffen investeringen vanuit de meerjaren onderhoudsplanning, die per jaareinde nog niet gereed zijn.

De investeringen vanuit de MJOP worden zoveel mogelijk uitgevoerd, tenzij dit een gebouw betreft waar nieuwbouw plannen in ontwikkeling zijn. Hierdoor zijn er een aantal grote investeringen die op 'on hold' zijn gezet. In de (meerjaren)begroting 2024-2029 is een meerjarenonderhoudsplanning opgesteld waarin voor de gebouwen waar nieuwbouw komt de term: sober en doelmatig is gebruikt voor het onderhoud in plaats van 'planmatig preventief onderhoud'.

Voor de verbouwingen op de scholen zijn de toegekende investeringsaanvragen niet allemaal uitgevoerd. Dit is met name doordat er geen planvorming is of komt van de school, dit bedraagt € 225.000,- van de investeringsbegroting.

Ten opzichte van de begroting zien we verschillen door een onjuiste rubricering. De juiste rubricering van de activa in de financiële administratie ten opzichte van de sub-administratie (zgn. O-prognose) heeft inmiddels plaats gevonden en is in de begroting 2024 verbeterd door op de juiste rubrieken te begroten.

7.5 Kasstromen, financiering en financiële instrumenten

Voor het kasstroomoverzicht van het huidige boekjaar en vorig boekjaar wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht in de jaarrekening. Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Voor de toelichting van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de specifieke postgewijze toelichting in de jaarrekening.

De belangrijkste financiële risico's waaraan de Stichting onderhevig is zijn het liquiditeitsrisico en het kredietrisico. Het beleid is gericht op het minimaliseren van risico's ten aanzien van vermogens- en rente resultaten bijvoorbeeld ten aanzien van renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's. Het beleid is mede gericht op optimalisering van rente opbrengsten en optimalisering van het kasbeheer.

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. Fierder Onderwijs is in staat te voldoen aan de (betalings)verplichtingen op korte termijn.

Fierder Onderwijs loopt kredietrisico over vorderingen opgenomen onder debiteuren en overige vorderingen. Het maximale kredietrisico dat de instelling loopt bedraagt de boekwaarde van deze financiële instrumenten. De blootstelling aan een kredietrisico van de Stichting wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke debiteuren. Er zijn geen significante concentraties van kredietrisico.

De Stichting maakt geen gebruik van financiële derivaten om de financiële risico's die verbonden zijn aan activiteiten te beheersen. De Stichting heeft in 2023 geen derivaten. De Stichting heeft in 2023 wel een aantal lopende beleggingen, zie hiervoor hoofdstuk 2.1 Treasury beleid (beleggen en belenen).

Er is geen sprake van langlopende financieringen met variabel rentende leningen.

De overige kortlopende vorderingen en schulden zijn niet rentedragend of het rente-effect is van verwaarloosbare betekenis. De instelling loopt hierdoor een beperkt renterisico over de vorderingen en schulden.

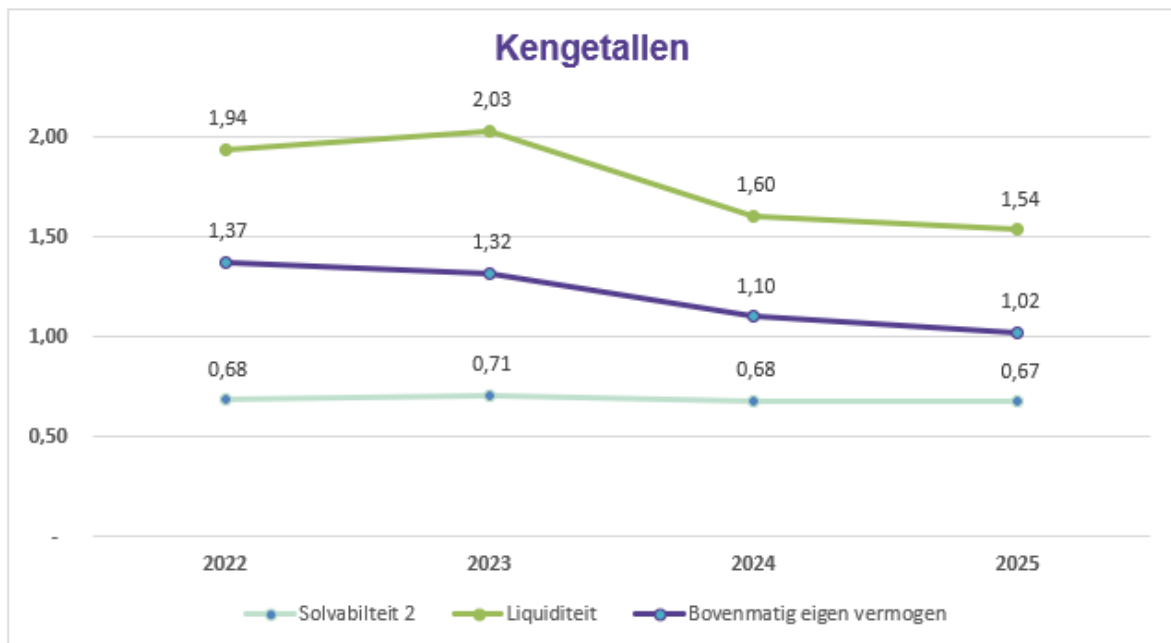
7.6 Kengetallen

Het financiële toezicht op het onderwijs berust bij de Inspectie van het Onderwijs. Een van de onderdelen van dat financiële toezicht is het zogenaamde toezicht op de financiële continuïteit: de vraag of een schoolbestuur/instelling financieel gezond is en op korte en langere termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Deze kengetallen zijn nadrukkelijk geen normen waaraan schoolbesturen/instellingen moeten voldoen.

Het overschrijden van een norm leidt niet automatisch tot aangepast financieel toezicht en het behalen van de norm leidt omgekeerd niet automatisch tot het opheffen van aangepast toezicht als daar sprake van is. De bepaling van aangepast financieel toezicht vindt plaats in de vorm van een uitvoeriger onderzoek waarbij veel meer aspecten in ogenschouw worden genomen.

In onderstaande tabel zijn de kengetallen van Stichting Fierder Onderwijs opgenomen van de laatste twee boekjaren en de prognose op basis van de meerjarenbegroting 2024 – 2029, zie hiervoor hoofdstuk 10 Continuïteitsparagraaf.

	2022	2023	2024	2025	2026	Signaleringswaarden inspectie
Solvabiliteit 2 (eigen vermogen + voorzieningen) / totale passiva	0,68	0,71	0,68	0,67	0,66	< 0,30
Liquiditeit activa / kortlopende schulden	1,94	2,03	1,60	1,54	1,38	< 0,75
Bovenmatig eigen vermogen Normatief publiek vermogen - werkelijk eigen vermogen	1,37	1,32	1,10	1,02	0,89	> 1,00

Het financiële toezicht op het onderwijs berust bij de Inspectie van het Onderwijs. Een van de onderdelen van dit financiële toezicht is het zogenaamde toezicht op de financiële continuïteit: de vraag of een schoolbestuur/instelling financieel gezond is en of deze op korte en langere termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Deze kengetallen zijn nadrukkelijk geen normen waaraan schoolbesturen/instellingen moeten voldoen.

Het onderschrijden van een norm leidt niet automatisch tot aangepast financieel toezicht en het behalen van de norm leidt omgekeerd niet automatisch tot het opheffen van aangepast toezicht als daar sprake van is. De bepaling van aangepast financieel toezicht vindt plaats in de vorm van een uitvoeriger onderzoek waarbij veel meer aspecten in ogenschouw worden genomen.

Voor de inspectie zijn op dit moment alleen de signaleringswaarden liquiditeit, solvabiliteit, bovenmatig eigen vermogen en de absolute omvang van liquide middelen < € 100.000,- van belang.

Op basis van de huidige gegevens mag gesteld worden dat de kengetallen voor Fierder Onderwijs binnen de signaleringswaarde van de inspectie blijven en er geen acute liquiditeitsproblemen te verwachten zijn. Met deze kengetallen is er sprake van een solide vermogens- en liquiditeitspositie die voldoende is om eventuele tegenvallers op te vangen. Kortom: Fierder Onderwijs heeft geen aangepast financieel toezicht en is financieel gezond op basis van de daarvoor gehanteerde normen. In de bijlage is een uitleg van de kengetallen opgenomen.

Bovenmatig eigen vermogen

De stichting heeft in 2023 een Bovenmatig Eigen Vermogen dat ruim boven de signaleringswaarde ligt. In 2024 zal dit nog steeds boven de grens zitten; de daling ten opzichte van 2023 is mede de doorzaak van de gereserveerde kosten voor de harmonisatie van Fierder Onderwijs Centraal en ICT. Ook de hoogte van de investeringen heeft invloed: de boekwaarde van de totale materiële vaste activa is onderdeel van de berekening.

In 2021 tot en met 2023 is dit extra hoog als gevolg van de overschotten uit NPO. Deze bestemmingsreserves worden afgebouwd in 2024 tot en met 2026. Door de begrote negatieve exploitatieresultaten daalt het eigen vermogen in 2026 onder de norm en is er niet langer sprake van een bovenmatig eigen vermogen. Voor de komende jaren zal het eigen vermogen onder andere aangewend worden voor de noodzakelijke eigen bijdragen in de nieuwbouwprojecten.

	2022	2023	2024	2025	2026
Normatief publiek vermogen	16.490.905	18.687.689	20.250.329	20.963.551	22.434.532
Werkelijk eigen vermogen	22.656.713	24.683.010	22.318.000	21.461.300	19.979.100
Bovenmatig eigen vermogen	6.165.807	5.995.321	2.067.671	497.749	-2.455.432
	te hoog	te hoog	te hoog	te hoog	beneden grens
Ratio	1,37	1,32	1,10	1,02	0,89

8. Onderwijsprestaties en onderwijskundige zaken

8.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar

Het afgelopen jaar is ingezet op het versterken en verbeteren van de onderwijskwaliteit en de harmonisatie van beleid vanuit de drie scholengroepen binnen Fierder Onderwijs. Harmonisatie van beleid betreft het onderwijskundig beleid, het personeelsbeleid en het kwaliteitsbeleid.

Het jaarthema voor alle scholen binnen Fierder Onderwijs is het verder versterken van de 4 basisvaardigheden taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid. Dit naast de brede implementatie van het kwaliteitsmanagementsysteem SKM (zie ook paragraaf 8.6). Op elke school vinden schooleigen ontwikkelingen plaats zoals bijvoorbeeld het versterken van het didactisch coachen, leerdoel gericht werken, maatwerkprogramma's, talentontwikkeling, praktijkgerichte programma's, inclusief onderwijs, etcetera.

8.2 Onderwijsprestaties

Hieronder staan de onderwijsresultaten van de scholen voor 2023. Dit zijn driejaarlijkse resultaten vanuit de onderwijsinspectie over onderwijspositie ten opzichte van het po advies, onderbouwsnelheid en bovenbouwsucces. De onderwijsresultaten zijn gebaseerd op de gegevens van 2019-2020/2021-2022/2022-2023. Het schooljaar 2020-2021 is niet meegenomen in het driejaar-resultaat omdat in dat jaar vanwege corona geen centrale examens zijn afgenomen. De onderwijsresultaten zijn onderwerp van gesprek tussen College van Bestuur en directeur.

Ook zijn vanuit Vensters de examenresultaten per schooljaar weergegeven van de laatste vijf schooljaren (bron: Vensters - Examenresultaten 2022-2023 - Stichting Fierder Onderwijs).

CSG Liudger

Onderwijsresultaten 2023

Vestiging	Onderwijs positie ten opzichte advies po	norm	Onderbouw snelheid	norm	Niveau	Bovenbouw succes	norm	Eindoordeel
Splitting	3,58%	-10,05	98,40%	95,43	vmbo-b	95,54%	87,75%	voldoende
					vmbo-k	93,47%	86,76%	voldoende
					vmbo-(g)t	92,68%	86,73%	voldoende
Raai	13,81%	4,75	98,50%	95,48	havo	78,41%	81,59%	voldoende
					vwo	83,63%	81,65%	voldoende
Burgum	8,62%	-7,00	99,58%	95,47	vmbo-(g)t	95,33%	86,91%	voldoende
					havo	90,85%	81,84%	voldoende
					HAVOtop	86,73%	81,45%	geen oordeel*
Waskemeer	24,60%	-10,05	99,51%	95,45	vmbo-(g)t	96,57%	86,79%	voldoende

Examenresultaten van de afgelopen vijf schooljaren

School	Opleiding	Percentage geslaagd				
		22/23	21/22	20/21	19/20	18/19
Splitting	Vmbo-bb	96	100	100	100	96
	Vmbo-kb	94	100	100	100	97
	Vmbo-(g)t	92	95	100	99	91
Raai	Havo	87	97	94	98	87
	Vwo	82	90	96	97	88
Burgum	Vmbo-(g)t	95	96	100	100	91
	HAVOtop	85	98	96	98	94
Waskemeer	Vmbo-(g)t	98	97	100	100	89

Lauwers College

Onderwijsresultaten 2023

Vestiging	Onderwijs positie ten opzichte advies po	norm	Onderbouw snelheid	norm	Niveau	Bovenbouw succes	norm	Eindoordeel
Buitenpost	3,16%	-0,55	97,98%	95,46	vmbo-(g)t	93,87%	86,94	voldoende
					havo	82,22%	81,44	voldoende
					vwo	87,38%	81,66	voldoende
Kollum	2,36%	-10,05	98,43%	95,47	vmbo-b	94,05%	87,64	voldoende
					vmbo-k	93,64%	86,66	voldoende
					vmbo (g)t	87,50%	86,85	voldoende
Grijpskerk	32,23%	-7,00	99,22%	95,42	vmbo-b			Geen oordeel
					vmbo-k	91,80%	86,89	voldoende
					vmbo (g)t	87,13%	86,93	voldoende
					havo	70,45%	82,00	voldoende

Examenresultaten van de afgelopen vijf schooljaren

School	Opleiding	Percentage geslaagd				
		22/23	21/22	20/21	19/20	18/19
Grijpskerk	Vmbo-b	100	100	100	100	100
	Vmbo-k	100	100	100	100	100
	Vmbo-(g)t	95	89	95	100	96
Kollum	Vmbo-b	100	100	100	100	100
	Vmbo-k	94	100	100	100	96
	Vmbo-(g)t	78	92	91	100	85
Buitenpost	Vmbo-(g)t	93	98	93	100	95
	Havo	83	89	92	97	95
	Vwo	84	91	93	100	86

Dockinga College

Onderwijsresultaten 2023

Vestiging	Onderwijs positie ten opzichte advies po	norm	Onderbouw snelheid	norm	Niveau	Bovenbouw succes	norm	Eindoordeel
Havo/vwo bovenbouw 't Omnium	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	havo	82,45%	81,22	geen oordeel
					vwo	85,66%	81,41	geen oordeel
Havo/vwo onderbouw 'De Finne'	25,15 %	4,75	99,19%	95,49	havo	88,24%	81,82	voldoende
					vwo	86,01%	81,71	voldoende
VMBO-GT	20,66%	-7,60	98,65%	95,45	vmbo-(g)t	91,32%	86,92	voldoende
VMBO-VAKschool	8,22%	-12,10	99,23%	95,46	vmbo-b	95,27%	87,84	voldoende
					vmbo-k	93,81%	86,52	voldoende

Examenresultaten van de afgelopen vijf schooljaren

School	Opleiding	Percentage geslaagd				
		22/23	21/22	20/21	19/20	18/19
Vmbo-GT	Vmbo-(g)t	94	92	92	99	90
Havo/vwo	Havo	81	87	86	96	85
	Vwo	75	80	87	98	82
VAKschool	Vmbo-b	100	100	100	100	100
	Vmbo-k	91	100	100	100	100
IBS	Vmbo-(g)t	100	100	100	100	100

8.3 Onderwijskundige en onderwijs- programmatische zaken

Binnen Fierder Onderwijs zien we het als onze maatschappelijke opdracht om maatwerk te bieden, recht te doen aan de verschillende behoeften van leerlingen en bij te dragen aan de talentontwikkeling van alle leerlingen.

We hebben daarin aandacht voor:

- Samenwerking in de regio zoals bijvoorbeeld in de verbetering van de overgang van PO naar VO of de ontwikkeling van Sterk Techniek Onderwijs (STO).
- Kansen voor alle leerlingen bijvoorbeeld door extra aandacht te besteden aan taal en taalontwikkeling. Maar ook door bijvoorbeeld leerlingen extra begeleiding, extra leertijd of extra uitdaging te bieden. We bieden ons onderwijs niet alleen in vaste lessen aan maar ook meer naar behoefte van de leerlingen.
- Benutten van de mogelijkheden van moderne leertechnologie (ICT) in het onderwijs. Er zijn steeds meer mogelijkheden om met slimme inzet van ICT maatwerk te leveren en aan te sluiten bij wat en hoe leerlingen willen leren.
- Beheersing van basisvaardigheden taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid.
- Keuzeruimte en coaching om persoonlijke ontwikkeling en motivatie te stimuleren. Enkele scholen hanteren het onderwijsconcept GO (Gepersonaliseerd Onderwijs).

8.4 Toegankelijkheid en toelatingsbeleid

De scholen van Fierder Onderwijs hebben een open christelijke identiteit. Iedereen is bij ons welkom, ongeacht geloof, afkomst, etniciteit enz. Alle scholen van Fierder Onderwijs volgen de wet- en regelgeving omtrent het aanname- en toelatingsbeleid. Hierin is het advies van de basisschool leidend als het gaat om plaatsing op opleidingsniveau. Elke school heeft een toelatingscommissie. Alle aanmeldingen worden hier besproken. Vanuit het passend onderwijs wordt er gekeken of een leerling een ondersteuningsbehoefte heeft. Mocht dit zo zijn dan wordt er onderzocht of de locatie deze ondersteuning kan bieden. Mocht dit niet zo zijn dan ondersteunt de school bij het zoeken van een andere school die wel de benodigde ondersteuning kan bieden. Er is een handreiking voor alle scholen “aanname- en toelatingsbeleid”. Deze is gebaseerd op actuele wet- en regelgeving die schooljaar 2024/2025 ingaat.

8.5 Werkzaamheden op het gebied van onderzoek en ontwikkeling

In het strategisch kwaliteitsmanagement (SKM) werken alle scholen vanuit een schoolplan en jaarplan. Hierin staan de doelen en ambities waar de scholen aan werken. Door middel van de voortgangsrapportages rapporteren de locatiedirecteuren drie keer per jaar over de voortgang van de doelen. Hierin is onderzoek en ontwikkeling volop aanwezig. In de zelfevaluaties worden verschillende onderzoeken gebruikt als nulmeting, meten van de voortgang en/of het meten van het effect van de gekozen acties.

8.6 Belangrijke ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. de interne en externe kwaliteitszorg

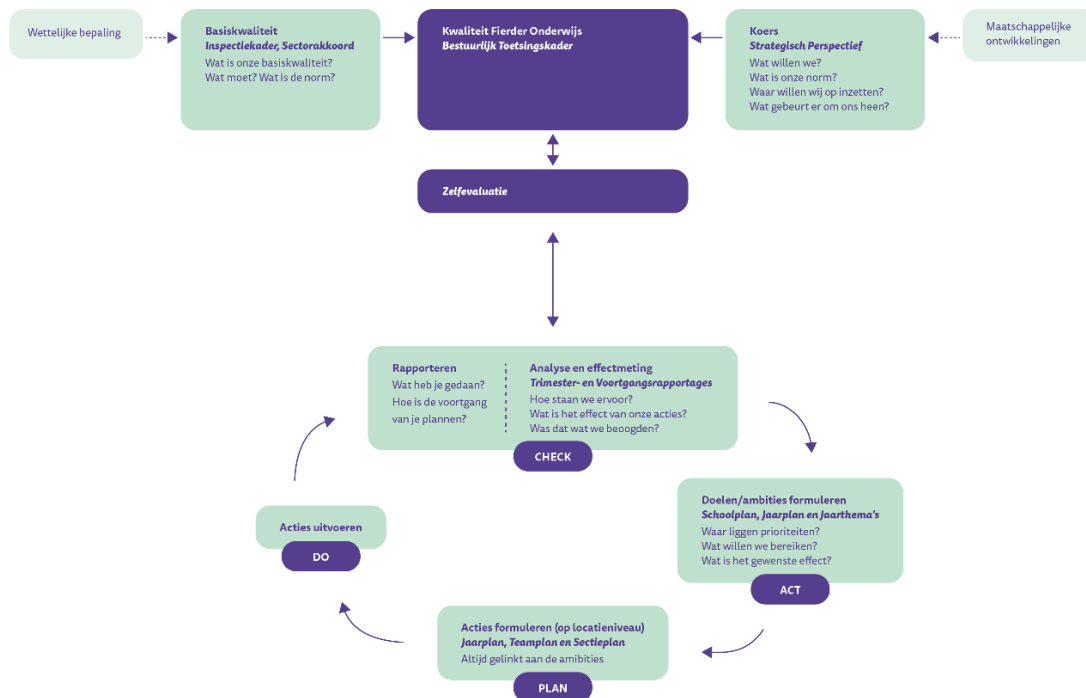
In 2023 is door de Inspectie van het Onderwijs een herstelonderzoek Bestuur uitgevoerd omdat in het vierjaarlijks onderzoek in 2022 (Bestuur Lauwers College) tekortkomingen waren geconstateerd. De Inspectie concludeert dat inmiddels aan een deel van de herstelopdrachten is voldaan. Zo is de structuur van een stelsel van kwaliteitszorg in alle scholen neergezet en wordt gewerkt aan het vullen ervan met concrete doelen en normen. De kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie moet verder verbeterd worden. Het koersplan dat in 2024 ontwikkeld wordt door het nieuwe bestuur samen met de scholen is een belangrijke pijler voor het sturen op kwaliteit van onderwijs en medewerkers en de kwaliteitscultuur.

Voor één van de scholen, Lauwers College Kollum, is een herstelopdracht gegeven voor pedagogisch en didactisch handelen, veiligheid en het invulling geven aan het sturen op kwaliteitszorg.

In 2024 is de verdere implementatie van systematische kwaliteitszorg een belangrijk speerpunt. Een verbeteringslag wordt gemaakt met het formuleren van visie en doelen op bestuurs- en schoolniveau, het werken aan de kwaliteitscultuur binnen alle scholen en de verantwoording naar en dialoog met

belanghebbenden. Ook het versterken van de basisvaardigheden is een belangrijk aandachtspunt.

Organisatiecyclus strategisch kwaliteitsmanagement Fierder Onderwijs

Versie 3.0 januari 2023

Het uitgangspunt voor het model is dat onderwijskwaliteit van iedereen is. De mate waarin een school aan het verantwoord en versterken van onderwijskwaliteit werkt, is afhankelijk van de verbetercultuur van de school. Namelijk in hoeverre teamleden, teams en schoolleiding doelgericht samenwerken om het onderwijs te verbeteren en te vernieuwen. Strategisch kwaliteitsmanagement (SKM) omvat niet alleen schoolplannen, jaarplannen, teamplannen, rapportages, evaluaties en beleidsdocumentatie. SKM werkt vanuit de dagelijkse lespraktijk en omvat daarmee ook de professionele dialoog, lesbezoeken, collegiale consultatie en collegiale visitatie. Daarmee is SKM verankerd in alle lagen van de organisatie.

De individuele scholen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de examinering. Elk van de scholengroepen heeft een examencommissie die een goed verloop van de examenprocessen borgt. De verantwoordelijkheidsverdeling tussen bestuurder, schoolleider, examensecretaris, examinator en examencommissie is vastgelegd.

De kwaliteit van de examinering wordt op het niveau van Fierder Onderwijs geborgd door de instelling van een kwaliteitscommissie examinering op bestuursniveau in 2023. De commissie let op de examenprocessen op de scholen onder andere door het uitvoeren van audits en adviseert de examencommissies van de scholengroepen en het bestuur. Tevens zorgt zij voor verbinding tussen de examencommissies zodat van en met elkaar geleerd en waar nodig samengewerkt kan worden.

8.7 Belangrijke ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. duurzaamheid

Heijmans Energie Services heeft voor Fierder Onderwijs een energiescan uitgevoerd voor alle gebouwen van Lauwers College en Dockinga College. De energiescan bestaat uit een gebouwopname op locatie, een analyse van het huidige energieverbruik en het inventariseren van maatregelen die het energieverbruik kunnen reduceren.

Voor alle scholen is er een Erkende maatregelenlijst energiebesparing (EML) opgesteld. In de EML staan energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder. Deze is vanuit de overheid verplicht gesteld vanaf 1 december 2023. De EML bestaat uit 3 onderdelen: Gebouwen, Faciliteiten en Processen. Met de ingevulde EML per locatie wordt aan de energiebesparingsplicht voldaan.

9. Toekomstige ontwikkelingen

Onderstaand worden de ontwikkelingen per beleidsterrein weergegeven.

9.1 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderwijs

Met behulp van strategisch kwaliteitsmanagement is elke school de onderwijskwaliteit aan het verbeteren en versterken. Hiervoor stelt de school eigen doelen en ambities op die in lijn liggen met de koers zoals verwoord in het Strategisch Perspectief. Denk hierbij aan het bevorderen van kansengelijkheid, flexibel onderwijs op maat, coachend lesgeven, het benutten van de mogelijkheden van ICT, het versterken van de basisvaardigheden (taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid staan), de implementatie van de praktijkgerichte programma's, etcetera.

9.2 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderzoek

Er wordt binnen Fierder Onderwijs in toenemende mate ingezet op het doelmatig gebruik van kwalitatieve en kwantitatieve data. Daarvoor wordt een scholingstraject opgezet. Hier gaat het zowel om het analyseren van data als het benutten van onderzoek voor beslissingen over onderwijsvernieuwingen zoals een praktijkgerichte havo of de samenwerking met het PO voor 10-14 onderwijs.

9.3 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van kwaliteitszorg

Elke school binnen Fierder Onderwijs monitort en verantwoordt de basiskwaliteit en werkt aan het realiseren van doelen en ambities om die onderwijskwaliteit nog verder te verbeteren. Om te bepalen wat de onderwijskwaliteit is en of deze daadwerkelijk door de ingezette acties verbetert, worden ook anderen, binnen of buiten de school, betrokken. Dit geeft de school de mogelijkheid om beter te reflecteren op eigen handelen met als doel professioneel te leren van elkaar. Vanuit SKM doen we dat standaard door jaarlijks een zelfevaluatie op stichtingsniveau uit te voeren en met elkaar voortgangsgesprekken te voeren.

Gezamenlijk is afgesproken dat elke school kwaliteitszorg in alle lagen van de organisatie stimuleert en doorontwikkeld. Concreet houdt dit in dat de scholen intensiever gaan werken met collegiale consultatie en visitatie. Het streven is te komen tot een levende kwaliteitscultuur.

9.4 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van personeel

In de hoofdstukken 2.3 en 5 zijn reeds de activiteiten van de organisatie benoemd omtrent (strategisch) personeelsbeleid en personeelsplanning.

Interne factoren waar de organisatie rekening mee houdt is het personeelsbestand op het gebied van onder andere leeftijdsopbouw, bevoegdheden en bekwaamheden en ontwikkelingsmogelijkheden binnen bijvoorbeeld de functiemix. Externe factoren die van invloed zijn op het gebied van personeel is de leerlingenrimp in de regio in combinatie met krapte op de arbeidsmarkt. Door middel van goede managementinformatie op het gebied van personeel gecombineerd met goede leerlingenprognoses worden zorgvuldige keuzes gemaakt om het onderwijs kwalitatief hoog en tevens betaalbaar te houden.

Het komende jaar zal de aandacht vooral gaan naar verdere harmonisatie van regelingen in het kader van transparante arbeidsvoorwaarden.

9.5 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van huisvesting

In 2023 is er verder vorm en inhoud gegeven aan een zestal huisvestingsprojecten binnen Fierder Onderwijs. Het gaat hierbij om nieuwe huisvesting van de Inspecteur Boelensschool binnen het nieuwe Leer-en Ontwikkelcentrum op Schiermonnikoog, een nieuw gedeelte voor de havo/vwo-onderbouw van het Dockinga College op Scholenpark A in Dokkum, nieuwe huisvesting voor de VMBO-GT afdeling in samenhang met een levensduur verlengende renovatie van de huisvesting van de VAKschool van het Dockinga College aan de Birdaarderstraatweg in Dokkum (Scholenpark B), voor het Lauwers College de uitbreiding van de Campus Kollum in Kollum, voor het Lauwers College de realisatie van nieuwbouw in Grijpskerk en nieuwbouw in combinatie met renovatie van het gebouw van het Lauwers College in Buitenpost.

Aan het begin van 2024 kan gesteld worden dat de voortgang bij een tweetal projecten zeer voortvarend is verlopen. Het gaat hierbij om de projecten op Schiermonnikoog en in Grijpskerk. Binnen het project in Kollum is gedurende 2023 sprake geweest van een pas op de plaats om het bestaande plan nog eens goed tegen het licht te houden. In Dokkum zijn er voor de realisatie van Scholenpark A (o.a. nieuwe huisvesting voor de onderbouw havo/vwo van het Dockinga College) verdere bestuurlijke stappen gezet en zijn er moeizame gesprekken op gang gekomen met de gemeente NO-Fryslân over nieuwe huisvesting voor de VMBO-GT afdeling van het Dockinga College aan de Birdaarderstraatweg. Tot slot is er voor het Lauwers College in Buitenpost een aantal huisvestingsscenario's ontwikkeld die de basis vormen voor nadere gesprekken met de gemeente Achtkarspelen.

Hieronder volgt een korte weergave van de stand van zaken van de verschillende projecten.

I. Leer- en Ontwikkelcentrum Schiermonnikoog

In 2023 is met het nodige enthousiasme en breed gedragen instemming vanuit de betrokken scholen, de buurtbewoners en de politiek het definitief ontwerp voor het nieuwe LOC vastgesteld. De gemeenteraad heeft ingestemd met het benodigde bouwbudget van € 6.945.000,-. Aan het eind van 2023 is de aanbestedingsprocedure voor de aannemer en installateur succesvol afgerond en goed binnen het beschikbare bouwbudget gebleven. In het eerst kwartaal van 2024 kunnen de bouwvoorbereidingen beginnen en de eerste paal geslagen worden. De oplevering en de ingebruikname van het nieuwe LOC staat aan het begin van 2025 gepland. Het bouwheerschap ligt bij de gemeente Schiermonnikoog.

Gezien het beperkt aantal leerlingen blijft de haalbaarheid en continuïteit van het aanbieden van voortgezet onderwijs op Schiermonnikoog een lastig vraagstuk voor Fierder Onderwijs. In 2024 zullen in dit kader gesprekken over de inhoud en organisatie van het onderwijsaanbod, de directievoering en de bestuurlijke verantwoordelijkheid met de gemeente Schiermonnikoog verder geïntensiveerd worden.

II. Bouwprojecten in Dokkum

Inleiding

Vanuit de verschillende gesprekken en contacten in 2023 met de gemeente Noardeast-Fryslân is duidelijk geworden dat de noodzakelijke en gewenste nieuwbouw dan wel levensduur verlengende renovatie van de totale huisvesting van het Dockinga College in Dokkum in een drietal gefaseerde trajecten zal plaatsvinden. Het gaat hierbij om: nieuwbouw voor de onderbouw havo/vwo, nieuwe huisvesting voor de VMBO-GT afdeling en nieuwbouw voor c.q. levensduur verlengende renovatie van de huisvesting van de VAKschool.

De gefaseerde aanpak heeft zowel te maken met de wijze van realisatie, de planning, de financiering als met stedenbouwkundige randvoorwaarden. Dit geheel maakt het proces om voor het Dockinga College te komen tot de realisatie van een samenhangend traject van een totale aanpak van de huisvesting in Dokkum uitermate lastig.

Nieuwbouw onderbouw havo/vwo

Zoals in het jaarverslag van 2022 aangegeven vraagt het Dockinga College bij de gemeente al de nodige jaren aandacht voor de vervanging van de in slechte staat verkerende huisvesting van de onderbouw havo/vwo.

In 2023 zijn er zowel met de betrokken collega besturen als met de gemeente verdere afspraken gemaakt en zijn de eerste meer concrete stappen gezet voor de realisatie van nieuwbouw van de huisvesting van de onderbouw havo/vwo als onderdeel van de realisatie van Scholenpark A. Het gaat hierbij o.a. om het beleggen van het bouwheerschap bij de gemeente, het beschikbaar stellen door de gemeenteraad van het benodigde investeringsbudget en het opstarten van een gezamenlijk traject om op basis van het in juli 2023 getekende convenant de concrete mogelijkheden tot meerwaarde van het scholenpark in beeld te brengen en van hieruit nadere wensen te formuleren voor de inrichting van het scholenpark. Hiernaast is onder begeleiding van het (externe) bureau De Mevrouwen in januari 2024 het traject gestart om te komen tot een ruimtelijke en functioneel programma van eisen voor de nieuwe huisvesting van de havo/vwo onderbouw.

In de gehanteerde planning staat op dit moment de invulling van de definitiefase centraal (Q4 2023 t/m Q2 2024). Aandacht hierbij krijgen de projectorganisatie, de budgetbepaling en de rFPvE's per deelproject, de infrastructuur van het scholenpark en de benodigde sportvoorzieningen. De daadwerkelijke realisatie van de verschillende deelprojecten binnen Scholenpark A staat gefaseerd gepland in 2026.

Aandachtspunten voor Fierder Onderwijs binnen dit traject zijn de positie van het (oorspronkelijke) bestuursbureau van Dockinga College en de verplaatsing van de huisvesting van de VMBO-GT afdeling.

Huisvesting VMBO-GT afdeling

De VMBO-GT afdeling gaat onderdeel uitmaken van het totale vmbo van het Dockinga College. Dit betekent dat de VMBO-GT afdeling die nu gehuisvest is aan de Woudweg zal verhuizen naar de Birdaarderstraatweg waar de VAKschool is gehuisvest. Dit zorgt ervoor dat de realisatie van de nieuwe huisvesting van de VMBO-GT afdeling in een 'spanningsveld' verkeert tussen het moeten vertrekken van de Woudweg in het kader van de realisatie van Scholenpark A en de later te realiseren vernieuwing van de huisvesting van de VAKschool (zie verder).

Over deze situatie zijn met de gemeente in 2023 lastige en intensieve gesprekken gevoerd die aan het begin van 2024 hebben geleid tot een aantal procesafspraken en het benoemen van randvoorwaarden om te komen tot een definitieve huisvesting van de VMBO-GT afdeling aan de Birdaarderstraatweg. Hiernaast is afgesproken dat het toewijzen van het beschikbare investeringsbudget voor de huisvesting van de VMBO-GT afdeling onderdeel is van de toedeling vanuit het beschikbare totale budget voor Scholenpark A.

Het wordt een hele uitdaging om binnen het eerdergenoemde spanningsveld in het vervolg van 2024 de huisvesting voor de VMBO-GT afdeling op een verantwoorde wijze vorm en inhoud te geven. Hoewel dit zeker niet de inzet zal zijn vanuit Fierder Onderwijs, moet om de periode tussen 'het weg moeten aan de Woudweg en nieuwe huisvesting aan de Birdaarderstraatweg' te kunnen overbruggen een vorm van tijdelijke huisvesting niet worden uitgesloten.

Huisvesting VAKschool

De huisvesting van de VAKschool aan de Birdaarderstraatweg bestaat op dit moment uit een relatief nieuw gedeelte met voornamelijk theorielokalen en een zeer oud gedeelte (1962) waarin de praktijklessen plaatsvinden. Hiernaast is Fierder Onderwijs nog juridisch eigenaar van een gedeelte dat 'de flat' wordt genoemd. Dit gedeelte wordt niet meer voor het onderwijs gebruikt en kan in principe worden afgestoten, oftewel het economisch claimrecht weer teruggeven aan de gemeente.

Het afgelopen jaar is in het overleg met de gemeente geprobeerd om de huisvesting van het totale VMBO van het Dockinga College, de VMBO-GT afdeling en de VAKschool, aan de Birdaarderstraatweg integraal aan te pakken. In dit kader is door het (externe) bureau Lindhorst een

aantal scenario's met het daarbij behorende kostenplaatje in beeld gebracht en is er onder leiding van het (externe) bureau De Mevrouwen hiervoor een gezamenlijk ruimtelijke en functioneel programma van eisen opgesteld.

Bovenstaande inzet heeft in 2023 niet geleid tot een voortvarende en samenhangende aanpak van vernieuwing van de onderwijshuisvesting aan de Birdaarderstraatweg. In samenspraak met de gemeente zal in 2024 ingezet worden op het opnemen van de onderwijshuisvesting aan de Birderstraatweg in het integraal huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Noardeast-Fryslân, het inpassen van de onderwijshuisvesting aan de Birdaarstraatweg in het strategisch plan 'Visie op Dokkum' en het ontwikkelen van scenario's voor een (gefaseerde) aanpak van de onderwijshuisvesting aan de Birdaarderstraatweg.

III. Uitbreiding Campus Kollum

Gezien de groei in de afgelopen jaren van het aantal leerlingen is het Lauwers College in Kollum op dit moment behalve in het multifunctionele gebouw Campus Kollum, dat onder andere gedeeld wordt met Piter Jelles Impuls Kollum (VO voor havo/vwo), ook gehuisvest in noodhuisvesting en het oude gebouw van het Lauwers College in Kollum.

In april 2023 is door betrokken partijen, te weten het basis- en voortgezet onderwijs, de kinderopvang en de bibliotheek, samen met de gemeente geconstateerd dat het verstandig was om de toen voorliggende oplossing van het ruimtegebrek door de realisatie van een gedeeld nieuw derde gebouw kritisch tegen het licht te houden. Vervolgens heeft de gemeente gezocht naar andere mogelijkheden van de invulling van de zogeheten Brede Campus Kollum. In juli werd vervolgens op voorspraak van de gemeente door alle betrokken partijen een nieuwe richtinggevende oplossing omarmd.

De nieuwe richting hield voor het voortgezet onderwijs, het Lauwers College en Piter Jelles Impuls samen, in dat zij de beschikking gaat krijgen over het hele gebouw Campus Kollum aangevuld met een noodzakelijke uitbreiding. In het nieuwe derde gebouw dat onderdeel wordt van de Brede Campus Kollum worden dan de extra lokalen voor het basisonderwijs, de bibliotheek en de kinderopvang gehuisvest. Op 18 januari 2024 is hiertoe de Intentieverklaring Samenwerking Realisatie van de Brede Campus Kollum door de betrokken besturen en de gemeente ondertekend.

Begin 2024 is een start gemaakt met de verdere meer concrete uitwerking. Dit betekent onder andere dat er bekeken wordt welke aanpassingen in het huidige gebouw van Campus Kollum noodzakelijk zijn en op welke wijze het gebouw het beste uitgebreid kan worden om het totale voortgezet onderwijs in Kollum op een adequate wijze te huisvesten. In dit kader is er in december 2023 een traject gestart om samen met de medewerkers van beide VO-scholen te komen tot een ruimtelijke en functioneel programma van eisen voor de nieuwe situatie. Van belang hierbij is te komen tot een (bestuurlijke) uitspraak over de gewenste mate van zelfstandigheid en samenwerking tussen beide VO-scholen.

De planning blijft er voornamelijk op gericht om de nieuwe huisvesting voor het voortgezet onderwijs in 2026 gereed te hebben.

IV. Nieuwe huisvesting Lauwerscollege Grijpskerk

In 2023 zijn er in een zeer prettige en functionele samenwerking met de gemeente Westerkwartier de nodige concrete stappen gezet met betrekking tot de realisatie van de nieuwe huisvesting voor het Lauwers College in Grijpskerk.

Zowel het ruimtelijk en functioneel als het technisch programma van eisen zijn vastgesteld, de projectorganisatie staat, de definitieve locatie voor het nieuwe gebouw is bepaald en de selectie van de architect en de installatie- en bouwfysisch adviseur hebben plaats gevonden. Hiernaast zijn de buurtbewoners geïnformeerd.

Het team van het Lauwers College heeft onder leiding van de architect met veel enthousiasme gewerkt aan het Voorlopig Ontwerp (VO). Begin 2024 ondergaat het VO voor dat het wordt vastgesteld vanuit de stuurgroep een laatste check in relatie tot de laatste leerling prognoses, het aantal toegepaste vierkante meters en het door de gemeente ter beschikking te stellen bouwbudget. Bij dit project is Fierder Onderwijs bouwheer. In dit kader heeft Fierder Onderwijs in 2023 inmiddels het volledige bedrag aan bouwvoorbereidingskrediet ontvangen.

In de nu (januari 2024) voorliggende planning staat de ingebruikname van het nieuwe gebouw gepland in augustus 2026.

V. Huisvesting Lauwers College Buitenpost

In het eerste deel van 2023 is samen met de gemeente Achtkarspelen vastgesteld dat om een aantal redenen de huisvesting van het Lauwers College in Buitenpost de nodige aandacht vraagt. Het ging hierbij om het gebruik van te veel vierkante meters in relatie tot het aantal leerlingen, het sterk verouderd zijn van een gedeelte van de huisvesting dat niet meer voldoet aan o.a. de eisen die worden gesteld vanuit het aspect 'frisse scholen', het vertrek van een groot gedeelte van het bestuursbureau uit het gebouw en het niet meer passen van de indeling van een gedeelte van het gebouw bij het in ontwikkeling zijnde onderwijsconcept OPM@@T.

In nauw overleg met de gemeente is vervolgens door het bureau Lindhorst voor de zomervakantie een aantal mogelijke huisvestingsscenario's in beeld gebracht met de daarbij behorende kostenplaatjes. Dit met de bedoeling om één van de scenario's mee te nemen in het in het vierde kwartaal van 2023 op te stellen integraal huisvestingsplan (IHP) voor de gemeente Achtkarspelen. Het opstellen van het IHP is echter om verschillende redenen vanuit de gemeente vertraagd.

Na overleg in januari 2024 met de gemeente heeft Fierder Onderwijs besloten niet te wachten op het op- en vaststellen van het IHP en op basis van het rapport van Lindhorst. Fierder Onderwijs heeft vervolgens een formele huisvestingsaanvraag bij de gemeente Achtkarspelen ingediend om een deel nieuwbouw en renovatie van de huisvesting van het Lauwers College in Buitenpost op te nemen in het huisvestingsprogramma 2025.

9.6 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid

We hebben de opdracht om in 2050 de gebouwde omgeving te laten voldoen aan de Paris Proof norm. Dat betekent dat het energieverbruik van de gebouwde omgeving met twee derde omlaag moet ten opzichte van het huidige gemiddelde. Voor een volledig duurzame energievoorziening mag bijvoorbeeld een bestaand VO-onderwijsgebouw straks nog maar 60 kWh per vierkante meter per jaar verbruiken.

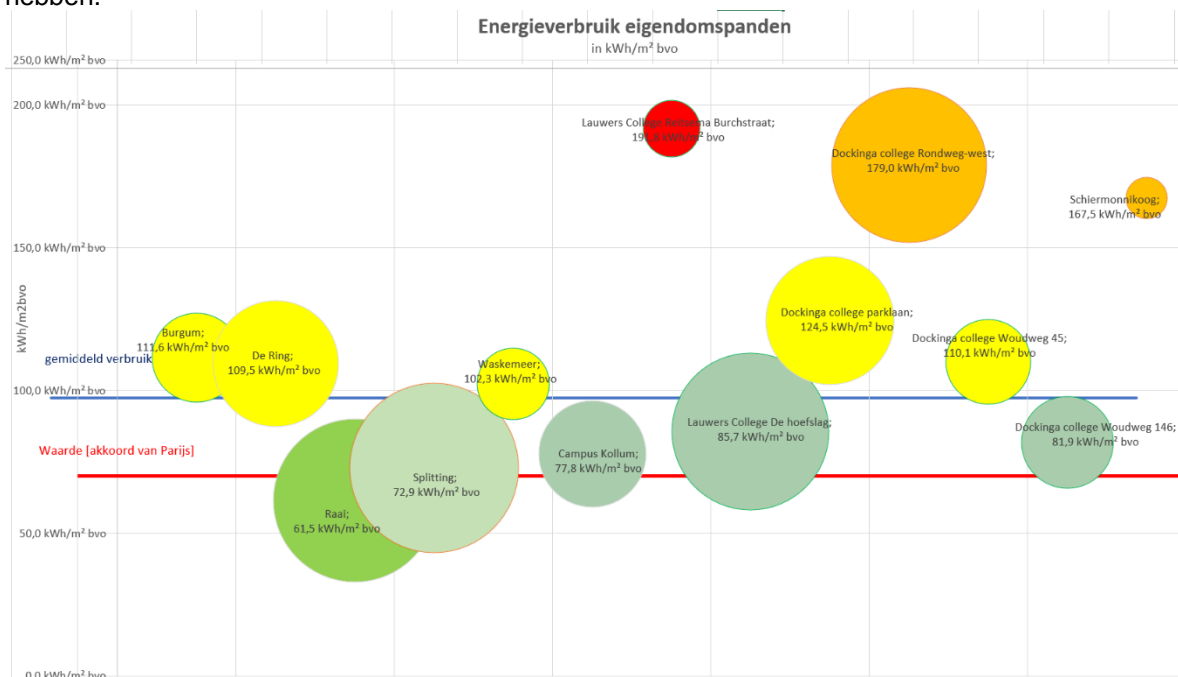
Dat is een stevige maar noodzakelijke ambitie om in Nederland de doelen van het Parijse Klimaatakkoord te halen. Hiervoor is het nodig om routekaarten en tools op te stellen die helpen bij het verduurzamen van een gebouw of een portefeuille met meerdere gebouwen. Sowieso moeten gebouwen worden beoordeeld op werkelijk verbruik.

Een kantoorgebouw mag straks dus nog maar 70 kWh per vierkante meter (gebruiksoppervlak) per jaar verbruiken. Een zorggebouw met overnachting heeft in 2050 per jaar nog maar 80 kWh per vierkante meter. Voor bijvoorbeeld supermarkten is er in 2050 nog 150 kWh per vierkante meter per jaar beschikbaar. Dat betekent dat gebouwen twee derde moeten besparen ten opzichte van het huidige gemiddelde.

Die getallen zijn uiteraard niet zomaar uit de lucht gegrepen, daar is een enorme berekening aan vooraf gegaan. Daarbij zijn niet onze gebouwen als uitgangspunt genomen, maar de hoeveelheid beschikbare energie in 2050. En let op: in 2050 dienen we alle energie duurzaam op te wekken, bijvoorbeeld uit zonne- en windenergie. Daardoor is er in 2050 minder energie beschikbaar dan nu. Uit de eerdere studies kwamen uit op een potentiële duurzame energieopwekking van een derde van ons huidige energiegebruik. Het Paris Proof doel is daarom geworden: gemiddeld moet er twee derde bespaard worden ten opzichte van het huidige verbruik om volledig op duurzame energie te

kunnen functioneren. Die getallen hebben ook betrekking op onze gebouwen en hebben grote invloed op de huidige en toekomstige huisvesting.

Hieronder een schema van het energieverbruik per gebouw per m2 voor alle gebouwen van Fierder Onderwijs op 1 januari 2023. Er valt duidelijk te zien dat de gebouwen Grijskerk, VAKschool en Schiermonnikoog een zeer hoog energieverbruik (elektrisch&gas) hebben.

Energieverbruik overzicht Fierder Onderwijs op 1-1-2023

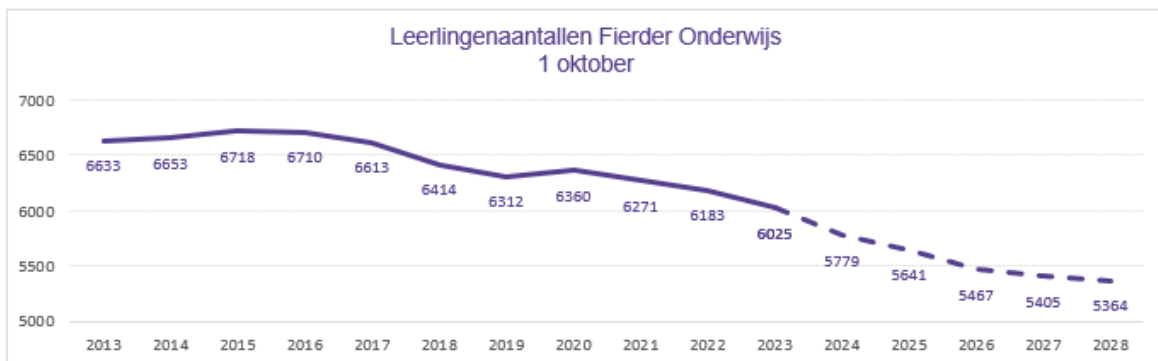
10. Continuïteitsparagraaf

Kengetallen personele bezetting en verwachte leerlingaantallen

KENGETAL	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Aantallen leerlingen	6.183	6.025	5.779	5.641	5.467	5.405
Personele bezetting in FTE per 31-12:						
- Formatie management/directie	37	32	30	29	28	28
- Formatie onderwijzend personeel	512	389	368	355	345	341
- Formatie ondersteunend personeel	120	152	143	139	135	133
Totaal FTE	669	573	541	523	508	502

De begroting 2024 is opgesteld op basis van de leerlingaantallen van 1 oktober 2023. Het totaal aantal bekostigde leerlingen betreft 6.025. Dat is een daling van 158 leerlingen ten opzichte van de telling op 1 oktober 2022. Voor de meerjarenbegroting is een prognose opgesteld voor de komende periode tot en met 1 oktober 2028. In onderstaande grafiek is het verloop van het aantal bekostigde leerlingen weergegeven van de afgelopen 10 jaren. De stippelijntjes betreffen de geprognosticeerde leerlingaantallen.

De cijfers betreffen prognoses op basis van de beschikbare demografische gegevens en de individuele verwachtingen van de scholen over de eigen specifieke omstandigheden.

In de afgelopen 10 jaren is het leerlingenaantal van Fierder Onderwijs zowel door de demografische krimp als verlies van marktaandeel gedaald met 608 leerlingen (9,0%). Op basis van de huidige gegevens en marktomstandigheden verwachten de scholen voor de komende jaren gezamenlijk nog een verdere daling van 661 leerlingen (11,0%) per 1 oktober 2028.

Personele bezetting

Vanuit de meerjarenbegroting 2024 – 2029 is de formatieve bezetting berekend, onder andere op basis van de leerlingenprognose. De personele bezetting is weergegeven met de realisatie per 31 december 2023 en de geprognosticeerde jaren 2024 tot en met 2028.

Meerjarenbegroting

In onderstaande tabel is de meerjarenbegroting weergegeven. Deze meerjarenbegroting is ontleend aan de meerjarenbegroting 2024 – 2029 als onderdeel van de planning & control cyclus en is op 15 april 2024 goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

De meerjarenbalans is als volgt weer te geven:

ACTIVA	31 december 2022	31 december 2023	31 december 2024	31 december 2025	31 december 2026
	€	€	€	€	€
Vaste Activa					
Materiële vaste activa	13.488.406	15.962.169	17.932.500	18.785.400	19.637.200
Gebouw en en terreinen	5.542.621	7.742.136	9.112.900	10.501.400	10.168.700
Inventaris en Apparatuur	7.700.179	7.634.083	8.756.900	8.267.800	9.468.500
Andere vaste bedrijfsmiddelen	245.606	134.914	62.700	16.300	0
Activa in uitvoering	0	451.036	0	0	0
Financiële vaste activa	2.253.875	1.860.818	1.815.800	965.800	665.800
Totaal vaste activa	15.742.281	17.822.987	19.748.300	19.751.200	20.302.900
Vlottende activa					
Vorderingen	2.637.054	3.943.858	2.637.100	2.637.100	2.637.100
Liquide middelen	22.490.777	22.460.255	18.146.000	17.286.400	15.252.400
Totaal vlottende activa	25.127.831	26.404.113	20.783.000	19.923.400	17.889.500
TOTAAL ACTIVA	40.870.111	44.227.100	40.531.300	39.674.600	38.192.400
PASSIVA					
	€	€	€	€	€
Eigen vermogen	23.545.262	25.571.560	23.206.500	22.349.800	20.867.600
Algemene Reserve	18.322.828	20.866.975	18.706.000	17.849.300	16.367.100
Bestemmingsreserve publiek	4.333.885	3.816.035	3.611.900	3.611.900	3.611.900
Bestemmingsreserve privaat	888.549	888.549	888.500	888.500	888.500
Voorzieningen	4.367.123	5.669.975	4.367.100	4.367.100	4.367.100
Kortlopende schulden	12.957.726	12.985.565	12.957.700	12.957.700	12.957.700
TOTAAL PASSIVA	40.870.111	44.227.100	40.531.300	39.674.600	38.192.400

De meerjarenstaat van baten en lasten is als volgt weer te geven:

	Begroting 2023	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten					
Rijksbijdragen	66.338.000	71.894.000	67.657.000	64.001.600	61.157.400
Overige overheidsbijdragen	226.000	658.000	349.000	290.800	290.500
Overige baten	1.566.000	2.199.000	1.469.000	1.426.800	1.389.000
Totaal baten	68.130.000	74.751.000	69.475.000	65.719.200	62.836.900
Lasten					
<i>Lonen en salarissen</i>	53.179.000	55.810.000	52.791.000	49.893.000	47.387.200
<i>Overige personele lasten</i>	1.902.000	3.673.000	2.344.000	2.083.800	2.077.800
Totaal personeelslasten	55.081.000	59.483.000	55.135.000	51.976.800	49.465.000
Afschrijvingen	2.782.000	1.947.000	2.286.000	2.547.100	2.548.300
Huisvestingslasten	4.183.000	4.514.000	5.560.000	5.144.200	5.388.900
Overige instellingslasten	7.917.000	7.433.000	7.973.000	7.384.500	7.393.200
Totaal lasten	14.882.000	13.894.000	15.819.000	15.075.800	15.330.400
Saldo baten en lasten	-1.833.000	1.374.000	-1.479.000	-1.333.400	-1.958.500
Financiële baten en lasten	-15.000	653.000	477.000	476.700	476.300
Exploitatieresultaat	-1.848.000	2.027.000	-1.002.000	-856.700	-1.482.200

Financiële kengetallen behorend bij de meerjarenbegroting zijn opgenomen in paragraaf 7.6 kengetallen.

De dalende leerlingaantallen en de hoogte van onder andere de vaste instellingslasten zijn zorgelijk voor de exploitatie en daarmee het betaalbaar houden van het onderwijs. De totale instellingslasten, zowel de afschrijvingen, huisvestingslasten als de overige instellingslasten, dalen niet in dezelfde mate dalen als de daling in de Rijksbekostiging als gevolg van het dalende aantal leerlingen en het wegvallen van incidentele middelen.

De begroting 2024 kent een negatief resultaat. In 2023 zijn de kosten voor het harmoniseren van ICT ad. € 1.200.000,- nog niet volledig besteed. Van deze verwachte kosten zal € 830.000,- niet volledig in 2023 gemaakt worden maar 'uitgesmeerd' worden over meerdere jaren. Dit wordt veroorzaakt doordat de complexiteit van het harmoniseren van het netwerk groter is dan verwacht. De benodigde tijd voor dit traject zal langer zijn dan verwacht en doorlopen naar 2024 en 2025. In 2024 is het begrote bedrag € 320.750,-.

Tegenover de negatieve kosten staat de gunstige rentestand, die een verwachte € 500.000,- renteopbrengst met zich meebrengt. Zonder deze posten zou het exploitatieresultaat € 146.450,- negatief bedragen.

Voor de meerjarenbegroting zijn deze incidentele posten vanaf 2025 niet meegenomen. Wel is het uitgangspunt om de allocatie van middelen te wijzigen. Het allocatiemodel van Fierder Onderwijs maakt dat de inzet van de formatie meebeweegt met de ontwikkelingen van de leerlingaantallen. De geprognosticeerde daling van inkomsten kan al jaren niet volledig gecompenseerd worden in de materiële uitgaven doordat sommige kosten relatief vast zijn zoals bijvoorbeeld de huisvestingslasten en de overige instellingslasten in een lager tempo dalen dan de leerlingenaantallen of formatie (kostenremanentie). Dit maakte het nodig om extra materiële kosten uit de personele bekostiging te betalen.

In de begroting 2024 is 85% van de bekostiging voor personeel, 11% voor materieel en 4% leermiddelen. In de begroting 2024 is een bedrag ad. € 3.100.000,- van personeel naar materieel overgeheveld omdat het materiële budget niet toereikend is voor de materiële lasten. Dit betrof 5,62% van de beschikbare personele bekostiging wat overgeheveld is ten tijde van de opmaak van de begroting 2024. Wanneer de allocatie van personeel op 85% zou blijven zou dit bedrag per jaar oplopen naar € 4.775.000,- in 2029, zijnde 9,83% van de beschikbare personele bekostiging in dat jaar. Deze stijging gaat ten koste van de inzet van de formatie.

Door het College van Bestuur is besloten om de allocatie voor personeel op 80% te zetten en geen extra budget vanuit personeel naar materieel over te hevelen om op een nul begroting uit te komen. Immers door te besparen op de personele inzet is het mogelijk om een budgetneutrale meerjarenbegroting te realiseren. Door geen budget over te hevelen blijven de overschrijdingen en daarmee de knelpunten in de financieringsbronnen zichtbaar ten opzichte van de bekostiging. De 80% bekostiging voor personele lasten is het minimum.

Voor de gepresenteerde negatieve exploitatieresultaat zijn er meerdere interventie mogelijkheden:

1. Leerlingaantallen genereert inkomsten.
De daling van het aantal leerlingen is zorgelijk. Een betere positionering van de scholen is een pré, waarbij de onderwijsconcepten (nog) beter gepositioneerd moeten worden in de markt. De relatie met het PO waar mogelijk verbeteren. Verbetering in profilering in samenwerking met marketing en communicatie en de 'sense of urgency' bij de directeuren en hun teams vergroten. Door meer inkomsten kan de dekking van (onvermijdelijke en vrij stabiele) vaste kosten worden verbeterd.
2. Maatregelen nemen op de te hoge materiële kosten en het toepassen van efficiencyverbeteringen. Zoals eerder benoemd gaan de huisvestingslasten de overige instellingslasten in een lager tempo dalen dan de leerlingenaantallen of formatie (kostenremanentie). Er zal kritisch naar de materiële kosten gekeken moeten worden naar de nut en noodzaak.
3. Efficiencyverbeteringen in de personele lasten. De wijze van inzetten van onderwijstijd, terugdringen van ziekteverzuim, verbeteren van duurzame inzetbaarheid en de inzet van LC- en LD-docenten conform de Fierder-functieprofielen.
4. Personeel budget overhevelen naar materieel budget om een budgetneutrale begroting te realiseren.

Het College van Bestuur gaat de komende periode in gesprek met RvT, directeuren en GMR om zich te beraden op de verschillende scenario's.

De belangrijkste verwachte ontwikkelingen zijn als volgt:

Marktaandeel

Eén van de speerpunten als uitkomst van de meerjarenbegroting 2024 – 2029 is een betere positionering van onze scholen. We willen onze onderwijsconcepten (nog) beter positioneren in de markt en de relatie met het PO waar nodig verbeteren, met als doel het terugwinnen van marktaandeel dat de afgelopen jaren verloren is gegaan. Daarmee kan de dekking van onvermijdelijke vaste kosten worden verbeterd en kan een hogere krimp van het personeelsbestand voorkomen worden.

Huisvesting

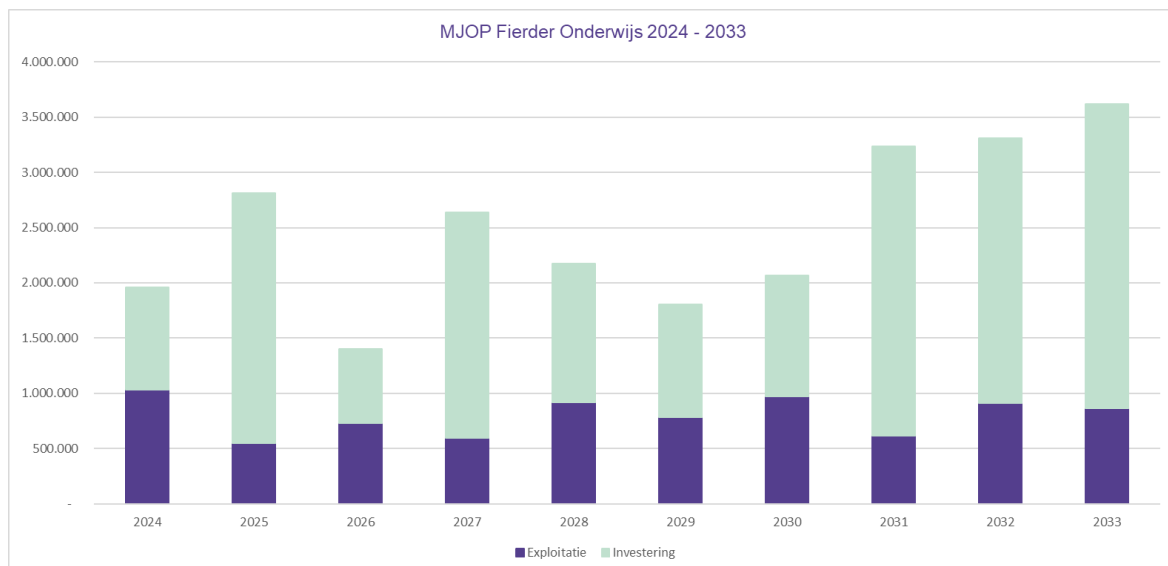
De afdeling facilitair heeft een nulmeting laten uitvoeren van alle gebouwen, elektrische installaties en werktuigbouwkundige installaties. Dit is verwerkt in het pakket O-prognose waarmee op detailniveau het onderhoud in beeld is. O-prognose is een applicatie welke in beheer is van Fierder Onderwijs waarin alle assets (installaties en gebouwonderdelen) staan met daarbij de conditie en de vervangingscyclus. Deze cyclus is via de normering bepaald via de NEN2767 Beheer & Onderhoud waarin ook financiële paragraaf wordt gevuld vanuit normbedragen. Ieder jaar wordt deze MJOP intern en extern getoetst op juistheid en volledigheid. In met name de installaties vindt jaarlijks een update plaats vanuit het onderhoud dat hieraan gepleegd wordt.

Met de toetsing wordt bepaald of een installatie die aan onderhoud of vervanging toe is vanuit de cyclus, ook daadwerkelijk deze aandacht behoeft. Of dat een installatie die niet op de rol staat, daar juist wel op moet staan. Hierin wordt duidelijk de PDCA-cyclus aangehouden samen met de installateur.

De kosten voor de MJOP kunnen opgedeeld worden in jaarlasten en in investeringen. De indeling van O-prognose wordt aangehouden voor de componentenmethode, waarbij een ondergrens van € 10.000,- wordt gehanteerd voor investeringen. Hierbij is de prognose opgesteld als zijnde 'sober en doelmatig' voor gebouwen met nieuwbouwplannen, de overige gebouwen 'planmatig en preventief'. De kosten voor 2024 zijn als volgt:

MJOP 2024	
Exploitatie	1.034.480
Investing	<u>926.338</u>
Totaal	1.960.818

In onderstaand overzicht zijn de geplande onderhoudslasten voor de komende tien jaar weergegeven:

De meerjarenonderhoudsplanning (mjop) is gebaseerd op de NEN2767. Dit houdt in dat alle elementen, zowel bouwkundig als installatietechnisch in kaart zijn gebracht. Vervolgens wordt daar een conditie aan gekoppeld.

Op basis van deze cyclus wordt er per element vanuit de cyclus bepaald wanneer deze (preventief) onderhouden moet worden of vervangen dient te worden. De bouwjaar van gebouwen zijn veelal leidend voor het bepalen van een vervangingscyclus.

Een aantal grote verwachte uitgaven in 2025 en 2027 zijn:

- Luchtbehandelingskast Burgum (bouwjaar 1998);
- CV Ketels Splitting (bouwjaar 2014);
- Schilderwerk diverse locaties;
- Dakafwerking VAKschool, nog in afwachting van de nieuwbouwplannen of deze ook daadwerkelijk uitgevoerd dient te worden;
- Dakafwerkingen Waskemeer (bouwjaar 2004);
- Dak openingen VAKschool.

In het voorjaar van dit kalenderjaar 2024 wordt door een externe partij een strategisch

huisvestingplan (SHP) opgesteld. Dit huisvestingplan gaat inzicht geven in de staat van de gebouwen in relatie tot de MJOP en de nieuwbouwplannen.

Nieuwbouw

Zoals ook in paragraaf 9.5 te lezen is zijn er op dit moment vijf nieuwbouwprojecten (Grijpskerk, Dokkum met scholenpark A en B, Schiermonnikoog, Kollum) en eventueel nog een zesde (Buitenpost). Voor scholenpark B en Grijpskerk is Fierder Onderwijs bouwheer en daarmee wordt er financieel risico gelopen op de totale bouwkosten. Met een goede bouwbegeleider is dit risico echter goed te ondervangen.

De kosten voortvloeiend uit de nieuwbouwprojecten zijn niet meegenomen in de meerjarenbegroting. Deze kosten en ook de besparingen die nieuwbouw mogelijk met zich mee brengt zijn nog niet bekend. Vanuit het vastgestelde risicoprofiel in april 2023 is voor nieuwbouwprojecten € 3.000.000,- uit het eigen vermogen beschikbaar gesteld. Het op te stellen SHP zal meer inzicht geven in de verwachte investeringen en de meerjarige effecten qua exploitatie.

Voor een toelichting op de huisvestingsprojecten wordt verwezen naar paragraaf 9.5.

Investerings – anders dan vanuit de MJOP

De investeringen, anders dan de investeringen vanuit de MJOP, in 2024 zijn € 1.000.000,- in gebouwen en terreinen, € 2.790.000,- in inventaris en andere vaste bedrijfsmiddelen. Waarvan de grootste investering in ICT middelen bedraagt (€ 1.455.250,-) wat deels te maken heeft met de harmonisatie van het ICT netwerk (ten behoeve van het infrasysteem voor geheel Fierder Onderwijs).

Contractactiviteiten en 3^e geldstromen

Er zijn voornamelijk geen andere contractactiviteiten en 3^e geldstromen te verwachten anders dan de bestaande effecten in de financiële vaste activa.

Mutaties van reserves

De mutaties van reserves, onderscheiden naar algemene reserves, bestemmingsreserves en overige reserves, en voorzieningen zullen naar verwachting niet anders zijn dan in 2023 het geval is geweest.

Jaarrekening

- Balans
- Staat van baten en lasten
- Kasstroomoverzicht
- Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten

Balans per 31 december 2023

(na resultaatbestemming)

	Toelichting	31.12.2023		31.12.2022	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste Activa					
Materiële vaste activa	1	15.962.169		13.488.406	
Financiële vaste activa	2	<u>1.860.818</u>		<u>2.253.875</u>	
Totaal vaste activa			17.822.987		15.742.280
Vlottende activa					
Vorderingen	3	3.943.858		2.637.054	
Liquide middelen	4	<u>22.460.255</u>		<u>22.490.777</u>	
Totaal vlottende activa			26.404.113		25.127.831
TOTAAL ACTIVA			<u>44.227.100</u>		<u>40.870.111</u>
PASSIVA					
Eigen vermogen					
Algemene reserve	5	20.866.975		18.322.828	
Bestemmingsreserve publiek		3.816.035		4.333.885	
Bestemmingsreserve privaat		<u>888.549</u>		<u>888.549</u>	
			25.571.560		23.545.262
Voorzieningen	6		5.669.975		4.367.123
Kortlopende schulden	7		12.985.565		12.957.726
TOTAAL PASSIVA			<u>44.227.100</u>		<u>40.870.111</u>

Staat van baten en lasten over 2023

	Toelichting	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
		€	€	€
Baten				
Rijksbijdragen	8	71.893.997	66.338.361	67.998.751
Overige overheidsbijdragen en subsidies	9	658.184	225.431	396.544
Overige baten	10	<u>2.198.666</u>	<u>1.565.831</u>	<u>2.455.634</u>
Totaal baten		74.750.847	68.129.623	70.850.930
Lasten				
Personeelslasten	11	59.482.876	55.081.188	57.010.563
Afschrijvingen	12	1.946.916	2.781.653	2.326.481
Huisvestingslasten	13	4.513.805	4.182.974	3.950.407
Overige lasten	14	<u>7.434.253</u>	<u>7.917.273</u>	<u>6.941.999</u>
Totaal lasten		73.377.849	69.963.088	70.229.449
Saldo baten en lasten		1.372.998	-1.833.465	621.481
Financiële baten en lasten	15	653.300	-15.025	-209.775
Totaal resultaat		<u>2.026.298</u>	<u>-1.848.490</u>	<u>411.706</u>

Kasstroomoverzicht over 2023

(volgens de indirecte methode)

Het saldo van de geldmiddelen is in 2023 afgenomen met -€ 30.521,-. De oorzaak hiervan blijkt uit onderstaande analyse van de kasstromen.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering voor belasting	1.372.998	621.481
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	1.946.916	2.326.684
- mutaties voorzieningen	1.302.852	514.612
Veranderingen in werkkapitaal:		
- Voorraden	0	0
- mutatie operationele vorderingen	-1.306.804	-661.874
- mutatie operationele schulden	<u>27.839</u>	<u>3.046.731</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	3.343.801	5.847.634
- Ontvangen interest	617.300	86.461
- Betaalde interest	<u>-20.943</u>	<u>-24.602</u>
	<u>596.357</u>	<u>61.860</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	3.940.158	5.909.494
- (Des)investeringen materiële vaste activa	-4.420.679	-4.858.649
- (Des)investeringen financiële vaste activa	<u>450.000</u>	<u>1.300.000</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-3.970.679	-3.558.648
Nieuw opgenomen leningen	0	0
Aflossing langlopende schulden	<u>0</u>	<u>0</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
Mutatie geldmiddelen	<u><u>-30.521</u></u>	<u><u>2.350.846</u></u>

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De Stichting Fierder Onderwijs is statutair gevestigd aan de Hoefslag 40 te Buitenpost.

Activiteiten

De activiteiten van de Stichting Fierder Onderwijs richten zich op het verzorgen van voortgezet onderwijs in de regio Noord-Oost en Oost Friesland.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening over 2023 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is de richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften geformuleerd.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Rapporteringsvaluta

De bedragen in de tabellen worden gepresenteerd in euro's. Als gevolg van afrondingen zijn in sommige gevallen geringe verschillen ontstaan. Deze verschillen tasten de betrouwbaarheid van de jaarrekening niet aan en zijn geen belemmering voor het verkrijgen van het vereiste inzicht.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost. De stichting kent geen financiële derivaten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend.

Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de entiteit zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als schattingswijziging verantwoord.

Voor de onderhoudskosten wordt de componentenmethode gehanteerd waarbij de kosten worden afgeschreven voor de resterende looptijd voor het desbetreffende actief.

Gebouwen en terreinen

Het bevoegd gezag is juridisch eigenaar van de gebouwen en terreinen. Omdat het economisch eigendom niet berust bij het bevoegd gezag, zijn de gebouwen en terreinen niet als zodanig geactiveerd. Echter de uit eigen middelen gefinancierde investeringen in nieuwbouw, dan wel investeringen in grote renovaties worden wel geactiveerd.

Uitgaven voor onderhoudsprojecten boven de € 5.000,- per project per component werden geactiveerd bij het Dockinga College. Bij Liudger en het Lauwers College werd een grensbedrag van € 15.000,-.

De kosten van onderhoud onder deze grensbedragen werden rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

De afschrijvingstermijnen worden op basis van de MJOP (Meerjarenonderhoudsplanning) gehanteerd, variërend van 5 tot 40 jaarlijkse termijnen.

In verband met de fusie per 1 augustus 2022 wordt voor de Stichting Fierder Onderwijs vanaf boekjaar 2022 de volgende afschrijvingspercentages voor gebouwen en terreinen gehanteerd:

Uitgaven voor onderhoudsprojecten boven de € 10.000,- per project per component worden geactiveerd. De afschrijvingstermijnen worden op basis van de MJOP (Meerjarenonderhoudsplanning) gehanteerd, variërend van 5 tot 40 jaarlijkse termijnen. Kosten van onderhoud beneden de € 10.000,- worden rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

Inventaris

Inventaris aanschaffingen worden eveneens geactiveerd. Daartoe worden gerekend: pc's en andere hardware, meubilair en alle andere materiële goederen met een aanschafprijs (per stuk) tussen € 400,- en € 1.000,- en hoger.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

- Installaties	5%	- Audio visuele apparatuur	10% - 12,5%
- Meubilair	5% - 10%	- Huishoudelijke apparatuur	10%
- Hardware	20% - 25%	- Overige	10% - 20%
- Software	20%		

In verband met de fusie per 1 augustus 2022 wordt voor de Stichting Fierder Onderwijs vanaf boekjaar 2022 de volgende afschrijvingspercentages voor inventaris gehanteerd:

Inventaris aanschaffingen worden eveneens geactiveerd. Daartoe worden gerekend: pc's en andere hardware en alle andere materiële goederen met een aanschafprijs (per stuk) van € 500,- (inclusief btw) en hoger.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

- Installaties	5%	- Audio visuele apparatuur	10%
- Hardware	20%	- Huishoudelijke apparatuur	10%
- Software	20%	- Overige	10% - 20%

Meubilair met een totale factuurprijs van € 1.000,- (inclusief btw) en hoger wordt geactiveerd.
De volgende afschrijvingspercentage wordt gehanteerd:

- Meubilair 5% - 10%

Andere bedrijfsmiddelen

Op de scholen van Liudger is een intern boekenfonds. De voorraad boeken van het boekenfonds is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met 20% afschrijving.

Financiële vaste activa

Bij de eerste verwerking van financiële vaste activa worden deze opgenomen tegen reële waarde, vermeerderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten. Na de eerste waardering wordt gewaardeerd tegen de reële waarde. Baten en lasten die voortvloeien uit veranderingen in de reële waarde worden verwerkt in de staat van baten en lasten. De financiële vaste activa staan ter vrije beschikking, met uitzondering van de renteloze lening aan de gemeente Tytsjerksteradiel.

Obligaties:

Obligaties die niet tot einde looptijd worden aangehouden, worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Baten en lasten die voortvloeien uit veranderingen in de reële waarde worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Waardering van de financiële vaste activa tegen reële waarde is gebaseerd op de jaarlijkse saldo-opgaven van de bank.

Overige effecten:

Gekochte obligaties: gekochte obligaties zijn primaire financiële vaste activa met vaste of bepaalde betalingen die van derden zijn gekocht.

Voorraad

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs dan wel lagere opbrengstwaarde. De verkrijgingsprijs van de voorraad wordt bepaald op grond van de 'First-in-First-out' regel. De waardering van de voorraden wordt waar nodig verminderd met een voorziening wegens incurantheid.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Dit betreffen vorderingen met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar.

Overlopende activa

De overlopende activa betreffen vooruit betaalde bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te ontvangen bedragen, voor zover ze niet onder de andere vorderingen zijn te plaatsen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van de organisatie worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is opgedeeld in een privaat deel en een publiek deel. Private middelen zijn middelen afkomstig van leden van de Stichting of zijn rechtsvoorgangers, dan wel van ouders. Het publieke deel van het eigen vermogen is afkomstig van overheidsorganen of andere publiekrechtelijke instellingen.

Reserves worden gewaardeerd per balansdatum, nadat de resultaatverdeling heeft plaatsgevonden. Resultaten op de primaire bedrijfsactiviteiten komen ten gunste dan wel ten laste van de 'Algemene Reserve'.

Naast een Algemene Reserve kunnen bestemmingsreserves worden gevormd voor diverse doeleinden. De organisatie kent de volgende bestemmingsreserves:

Publieke bestemmingsreserves:

- een bestemmingsreserve BAPO. Deze reserve is gevormd om daarmee de verplichtingen in het kader van de BAPO duidelijk afgescheiden te houden van de Algemene Reserve. De bestemmingsreserve BAPO wordt gewaardeerd tegen 90% van de door het zittend personeel gespaarde rechten;
- Bestemmingsreserve LOC: De bestemmingsreserve is gevormd vanuit de Algemene Reserve voor het opzetten van een Leer- en Ontwikkelcentrum (LOC) samen met Stichting Samenwerkingsschool Yn de Mande en de gemeente Schiermonnikoog. Onder een LOC wordt verstaan een voorziening voor kinderen van 0 – 16 jaar met een totaal aanbod op het gebied van onderwijs en kinderopvang in één gebouw. De bestemmingsreserve is gevormd voor de vorming en inrichting in het LOC voor het deel van VO;
- NPO gelden: deze reserve is gevormd om de ontvangen NPO gelden in te kunnen zetten waarmee leerlingen en leraren geholpen kunnen worden om coronavertraging aan te pakken;
- SHRM gelden: deze reserve is gevormd voor de ontvangen SHRM gelden in 2022 die te laat zijn beschikt door OCW om in schooljaar '22-'23 aan de SHRM doelstellingen te kunnen voldoen. Per 31 juli 2024 zijn de gelden geheel besteed en is de bestemmingsreserve nihil.

Private bestemmingsreserves:

- Een bestemmingsreserve ouderkapitaal. Dit betreft private middelen afkomstig van rechtsvoorgangers van de huidige Stichting;
- een bestemmingsreserve ouderbijdragen. Dit betreft nog niet bestede ouderbijdragen (private middelen);
- Boekenfonds Liudger: Deze bestemmingsreserve is opgebouwd uit de jaarlijkse resultaten van het boekenfonds. CSG Liudger is in 1999 begonnen met een eigen boekenfonds. Tot en met 2006 zijn de boekenpakketten door de ouders betaald. Daarom is het cumulatieve resultaat tot en met 2006 gelabeld als privaat. Vanaf 2007 worden de boeken en leermiddelen door het ministerie van OC&W gefinancierd. Vanaf dat tijdstip wordt de bestemmingsreserve als publiek beschouwd, met instandhouding van het opgebouwde private deel.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer:

- Er sprake is van een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van de verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is; en
- er een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Enkel uitgaven waarvoor de voorziening oorspronkelijk was gevormd worden ten laste van de voorziening gebracht.

Pensioenen

De organisatie kent één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan een pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De werkgever heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De pensioenregeling is daarom verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Jubileumvoorziening

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van ambtsjubilea is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde vanwege de lange looptijd van de verplichtingen. Betaalde bedragen inzake jubileum worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Spaarverlof

De voorziening spaarverlof is gevormd voor personeelsleden die gedurende 4 of meer schooljaren 60 klokuren hebben gespaard en dit in een aaneengesloten periode gaan opnemen.

Voorziening LPB

Deze voorziening is gerealiseerd vanwege de nieuwe regeling Levensfasebewust Personeels Beleid (LPB) die per 01-08-2014 de oude BAPO-regeling heeft vervangen.

Iedere medewerker heeft per schooljaar recht op 50 uren Persoonlijk Budget. De voorziening heeft betrekking op die PB-uren, die worden gespaard voor een latere verlofopname.

Een uur wordt gewaardeerd tegen 1/138ste deel van het bruto maandsalaris, uitgaande van het bedrag dat hoort bij de hoogste trede van de betreffende loonschaal per 31 december van het boekjaar, inclusief 15% opslag sociale lasten.

Voorziening WW-uitkeringen

Sinds de afschaffing van het Participatiefonds per 1 januari 2007 zijn scholen deels eigen risicodragers voor wachtgelduitgaven. Van de wachtgelduitgaven wordt 75% verevend tussen de scholen; dit deel wordt begroot en verrekend in de exploitatie. Voor de overige 25% dragen scholen volledig eigen risico. De waardering van de voorziening wordt bepaald op basis van de individuele situatie per medewerker en correspondentie met het UWV.

Voorziening transitievergoeding

Bij ontslag krijgen werknemers een transitievergoeding van de werkgever. De voorwaarde is dat het initiatief om het dienstverband te beëindigen of niet voort te zetten bij de werkgever ligt. Of indien de werknemer zelf ontslag neemt of de tijdelijke arbeidsovereenkomst niet verlengt vanwege ernstig verwijtbaar handelen of nalaten van de werkgever. Dit geldt voor zowel vaste als tijdelijke werknemers. De hoogte van de transitievergoeding hangt af van het maandsalaris en de duur van het dienstverband. De hoogte van de transitievergoeding is 1/3 maand per gewerkt jaar waarbij de transitievergoeding alleen geldt bij ontslag via UWV of kantonrechter. De transitievergoeding is maximaal 1 bruto jaarsalaris.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening heeft betrekking op zieke medewerkers waarvan de verwachting is dat dit langdurig is en dat zij met een contract voor bepaalde tijd, ziek uit dienst gaan. De voorziening wordt gevormd voor toekomstige uitkering van de zieke medewerker. De berekening van de voorziening voor een langdurig zieke medewerker bestaat uit: resterende maanden 1e jaar langdurig ziek: 100%; plus 12 maanden 2e jaar langdurig ziek: 70% indien de inschatting van HR is dat de betreffende medewerker niet meer zal herstellen.

Voorziening WGA

De voorziening WGA heeft betrekking op medewerkers waarvan de verwachting is dat zij langdurig ziek zijn en na twee jaar met een contract voor onbepaalde tijd, ziek uit dienst gaan. De voorziening wordt gevormd voor de toekomstige uitkering aan de zieke medewerker die gedurende 10 jaar betaald wordt door het UWV en bij de werkgever in rekening wordt gebracht. De berekening van de voorziening voor een langdurig zieke medewerker bestaat uit: langdurig ziek: 70%, rekening houdend met het percentage verzuim, indien de inschatting van HR is dat de betreffende medewerker niet meer zal herstellen. Voor de medewerkers van CSG Liudger en het Lauwers College geldt dit voor medewerkers die vanaf 01-01-2025 ziek worden, omdat er nog een aflopende verzekering is bij Loyalis, waardoor de WGA verzekering nog wordt uitgekeerd. Voor de medewerkers van het Dockinga College is geen verzekering meer en moeten de langdurig zieken in de voorziening worden opgenomen.

Voorziening niet-inzetbaar personeel

De voorziening niet-inzetbaar personeel heeft betrekking op medewerkers die niet inzetbaar zijn in hun huidige functie. De voorziening wordt gevormd voor de werkgeverskosten van deze medewerkers die verschuldigd zijn tot de datum waarop ze uit dienst gaan.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het jaar. De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden en de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekenings-clausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekenings-clausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekenings-clausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen.

Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen, waarin de opbrengsten zijn gedeerd, dan wel waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten over de verslagperiode voor zover ze verschuldigd zijn aan de werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Voor zover de verschuldigde betalingen op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen.

Pensioenregeling

De entiteit is aangesloten bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Het ABP is het bedrijfstakpensioenfonds voor overheidswerkgevers, waaronder onderwijsinstellingen. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroom overzicht wordt op basis van de indirecte methode opgesteld.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Ontvangen en betaalde interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

1 Materiële vaste activa

Het verloopoverzicht van de materiële vaste activa is als volgt:

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere vaste bedrijfs- middelen	Activa in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€	€
Aanschafwaarde per 1 januari	7.877.985	18.593.098	1.306.760	0	27.777.843
Cumulatieve afschrijvingen	-2.335.364	-10.892.919	-1.061.154	0	-14.289.437
Boekwaarde per 1 januari	5.542.621	7.700.179	245.606	0	13.488.406
Bij: investeringen	2.748.411	1.249.037	0	666.161	4.663.609
Af: afschrijvingen	-521.092	-1.315.132	-110.691	0	-1.946.916
Af: desinvesteringen	-27.805	0	0	-215.125	-242.929
Bij: afschrijvingen desinvesteringen	0	0	0	0	0
Mutaties boekjaar	2.199.515	-66.096	-110.692	451.036	2.473.764
Aanschafwaarde per 31 december	10.598.591	19.842.135	1.306.760	451.036	32.198.523
Cumulatieve afschrijvingen	-2.856.456	-12.208.052	-1.171.846	0	-16.236.353
Boekwaarde per 31 december	7.742.136	7.634.083	134.914	451.036	15.962.169

2 Financiële vaste activa

Het verloopoverzicht van de financiële vaste activa is als volgt:

	Boekwaarde per 1 januari	Investeringen	Des- investeringen	Koersverschillen per 31 december	Boekwaarde per 31 december
	€	€	€	€	€
Overige effecten	2.140.430	0	450.000	56.943	1.747.373
Overige vorderingen	113.445	0	0	0	113.445
Totaal financiële vaste activa	2.253.875	0	450.000	56.943	1.860.818

De overige effecten is als volgt te specificeren:

Titel	Nominaal	Koers	Marktwaarde	Boekwaarde	Investeringen	Desinveste- ringen	Koers- verschillen	Boekwaarde
			31.12.2023	31.12.2022				31.12.2023
			€	€	€	€	€	€
Danske Bank 2016/2023 0,75%	200.000	99,12%	0	198.246	0	200.000	1.754	0
Rabobank Nederland 2013/2023 2,375%	250.000	99,94%	0	249.848	0	250.000	153	0
ABN AMRO 2015/2025 1%	300.000	97,05%	291.159	286.902	0	0	4.257	291.159
Rabobank Nederland 2010/2025 4,125%	250.000	101,09%	252.723	255.670	0	0	-2.948	252.723
BPCE SFH 2016/2028 1,000%	200.000	91,27%	182.532	171.778	0	0	10.754	182.532
BFCM 2018/2025 0,75%	300.000	95,89%	287.682	279.363	0	0	8.319	287.682
BFCM 2019/2026 0,75%	200.000	94,08%	188.158	180.592	0	0	7.566	188.158
Credit Agricola 2019/2028 0,01%	300.000	88,13%	264.387	248.670	0	0	15.717	264.387
Nordea bank 2020/2027 0,5%	200.000	92,22%	184.432	175.572	0	0	8.860	184.432
Nederland 2016/2026 1,25%	100.000	96,30%	96.300	93.789	0	0	2.511	96.300
Totaal overige effecten			1.747.373	2.140.430	0	450.000	56.943	1.747.373

De overige vorderingen in de financiële activa betreft een renteloze lening van de gemeente Tytsjerksteradiel met een looptijd van 40 jaar tot 15 juni 2040.

3 Vorderingen

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
	€	€
Debiteuren algemeen	696.328	393.867
Vordering gemeente / provincie	45.298	11.796
Overige vorderingen	1.447.835	1.445.769
Overlopende activa	<u>1.754.398</u>	<u>830.025</u>
	3.943.858	2.681.456
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	0	-44.403
Totaal vorderingen	<u><u>3.943.858</u></u>	<u><u>2.637.054</u></u>

De vorderingen op gemeente / provincie zijn als volgt te specificeren:

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
	€	€
Gemeente Noardeast-Fryslân	<u>45.298</u>	<u>11.796</u>
Totaal vorderingen gemeente / provincie	<u><u>45.298</u></u>	<u><u>11.796</u></u>

De overige vorderingen zijn als volgt te specificeren:

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
	€	€
Vorderingen personeel	500	3.200
Vordering leerlingen	90.476	109.500
Rentevergoedingen	11.140	46.575
Te vorderen omzetbelasting	48.259	16.466
Vorderingen overig	<u>1.297.460</u>	<u>1.270.029</u>
Totaal overige vorderingen	<u><u>1.447.835</u></u>	<u><u>1.445.769</u></u>

De overlopende activa zijn als volgt te specificeren:

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
	€	€
Vooruitbetaalde kosten	1.754.398	773.445
Nog te ontvangen bedragen	0	56.580
Totaal overlopende activa	<u><u>1.754.398</u></u>	<u><u>830.025</u></u>

4 Liquide middelen

	31.12.2023	31.12.2022
	€	€
Kasmiddelen	3.027	6.743
Tegoeden op bankrekeningen	2.801.160	16.306.715
Tegoeden op Ministerie van Financien*	19.656.068	6.177.319
	<u>22.460.255</u>	<u>22.490.777</u>

* Schatkistbankieren

5 Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

	Algemene reserve	Bestemmings- reserve publiek	Bestemmings- reserve privaat	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari	18.322.828	4.333.885	888.549	23.545.262
Resultaat verslagperiode	2.544.148	-517.850	0	2.026.298
Stand per 31 december	<u>20.866.975</u>	<u>3.816.035</u>	<u>888.549</u>	<u>25.571.560</u>

Het verloop van de bestemmingsreserve publiek is als volgt:

	Stand per 1 januari	Resultaat verslag periode	Overige mutaties	Stand per 31 december
	€	€	€	€
BAPO	1.543	-624	0	919
LOC	300.000	0	0	300.000
NPO	2.254.796	444.192	0	2.698.987
SHRM	1.777.546	-961.417	0	816.129
Totaal bestemmingsreserve publiek	<u>4.333.885</u>	<u>-517.850</u>	<u>0</u>	<u>3.816.035</u>

Het verloop van de bestemmingsreserve privaat is als volgt:

	Stand per 1 januari	Resultaat verslag periode	Overige mutaties	Stand per 31 december
	€	€	€	€
Boekenfonds	156.752	0	0	156.752
Ouderkapitaal	708.153	0	0	708.153
Ouderbijdragen	23.644	0	0	23.644
Totaal bestemmingsreserve privaat	<u>888.549</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>888.549</u>

6 Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	<u>Personeels- voorzieningen</u>
	€
Stand per 1 januari	4.367.123
Dotaties	2.211.041
Onttrekkingen	-800.767
Vrijval	-107.422
Stand per 31 december	<u><u>5.669.975</u></u>

Het verloop van de personeelsvoorzieningen is als volgt:

	<u>Stand per 1 januari</u>	<u>Dotaties</u>	<u>Onttrekkingen</u>	<u>Vrijval</u>	<u>Stand per 31 december</u>
	€	€	€	€	€
Jubileum voorziening	597.514	117.532	-70.565	0	644.481
Spaarverlof	106.054	223.139	0	0	329.193
Voorziening LPB	2.862.960	1.278.746	-600.678	0	3.541.028
WW-uitkeringen	145.237	0	0	-107.422	37.815
Transitievergoeding	325.086	150.098	-129.524	0	345.660
Voorziening langdurig zieken	330.272	260.995	0	0	591.267
Voorziening WGA	0	0	0	0	0
Voorziening niet inzetbaar personeel	0	180.532	0	0	180.532
Totaal voorzieningen	<u><u>4.367.123</u></u>	<u><u>2.211.041</u></u>	<u><u>-800.767</u></u>	<u><u>-107.422</u></u>	<u><u>5.669.975</u></u>

Hiervan is de verplichting:

	<u>< 1 jaar</u>	<u>1 < 5 jaar</u>	<u>>5 jaar</u>	<u>Totaal</u>
	€	€	€	€
Jubileum voorziening	56.180	329.506	258.795	644.481
Spaarverlof	2.880	163.156	163.156	329.193
Voorziening LPB	916.763	1.418.568	1.205.697	3.541.028
WW-uitkeringen	23.298	14.517	0	37.815
Transitievergoeding	340.338	5.322	0	345.660
Voorziening langdurig zieken	591.267	0	0	591.267
Voorziening WGA	0	0	0	0
Voorziening non-actief personeel	135.204	45.328	0	180.532
Totaal voorzieningen in looptijd	<u><u>2.065.930</u></u>	<u><u>1.976.397</u></u>	<u><u>1.627.648</u></u>	<u><u>5.669.975</u></u>

7 Kortlopende schulden

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
	€	€
Crediteuren	2.044.639	2.009.814
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.598.677	2.534.157
Schulden ter zake van pensioenen	700.502	1.774
Overige kortlopende schulden	812.639	610.832
Overlopende passiva	<u>6.829.109</u>	<u>7.801.149</u>
Totaal kortlopende schulden	<u><u>12.985.565</u></u>	<u><u>12.957.726</u></u>

De belastingen en premies sociale verzekeringen zijn als volgt te specificeren:

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
	€	€
Te betalen sociale lasten	2.588.355	2.509.966
Te betalen omzetbelasting	<u>10.322</u>	<u>24.191</u>
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	<u><u>2.598.677</u></u>	<u><u>2.534.157</u></u>

De overige kortlopende schulden zijn als volgt te specificeren:

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
	€	€
Nog te betalen salarissen	636	37.139
Personeelsvereniging	98.091	92.279
Actiegelden onderwijseenheden	8.610	12.852
Rente kosten	0	3.888
Nog te betalen kosten	529.830	124.066
Overige kortlopende schulden	<u>175.471</u>	<u>340.607</u>
Totaal overige kortlopende schulden	<u><u>812.639</u></u>	<u><u>610.832</u></u>

De overlopende passiva is als volgt te specificeren:

	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
	€	€
Vakantiegeld en vakantiedagen	2.515.027	2.523.296
Vooruit ontvangen bedragen	30.500	256.367
Vooruit ontvangen subsidies OCW	2.302.482	1.949.901
Nog te besteden subsidie STO	1.165.639	1.393.438
Nog te betalen inzake STO gelden	228.718	628.425
Vooruit ontvangen subsidies	484.234	961.530
Nog te besteden gelden penvoerderschap	94.215	79.897
Overige overlopende passiva	<u>8.295</u>	<u>8.295</u>
Totaal overlopende passiva	<u><u>6.829.109</u></u>	<u><u>7.801.149</u></u>

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023

8 Rijksbijdragen

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Rijksbijdragen OCW	68.881.371	64.457.513	64.865.143
Overige subsidies OCW	1.090.867	623.708	1.507.051
Doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	1.921.759	1.257.140	1.626.557
Totaal Rijksbijdragen	<u>71.893.997</u>	<u>66.338.361</u>	<u>67.998.751</u>

9 Overige overheidsbijdragen en subsidies

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	417.723	85.756	156.577
Provinciale bijdragen en vergoedingen	82.005	32.445	54.860
Overige overheidsbijdragen	158.456	107.230	185.107
Totaal overige overheidsbijdragen en subsidies	<u>658.184</u>	<u>225.431</u>	<u>396.544</u>

10 Overige baten

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Verhuur	108.451	98.481	137.452
Detachering personeel	462.912	242.032	792.845
Vrijwillige ouderbijdragen	939.770	1.065.303	768.936
Overige baten	687.533	160.015	756.401
Totaal overige baten	<u>2.198.666</u>	<u>1.565.831</u>	<u>2.455.634</u>

11 Personeelslasten

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Lonen en salarissen	42.569.096	52.717.747	41.149.228
Sociale lasten	5.561.318	0	5.139.449
Pensioenpremies	5.928.484	0	6.688.918
Personeel niet in loondienst	1.751.218	461.720	1.511.870
Overige personele lasten	3.672.760	1.901.721	2.521.099
Totaal personeelslasten	<u>59.482.876</u>	<u>55.081.188</u>	<u>57.010.563</u>

De overige personele lasten zijn als volgt te specificeren:

	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
Dotatie personele voorziening	2.103.619	500.000	686.424
Overige	<u>1.569.141</u>	<u>1.401.721</u>	<u>1.834.675</u>
Totaal overige personele lasten	<u><u>3.672.760</u></u>	<u><u>1.901.721</u></u>	<u><u>2.521.099</u></u>

12 Afschrijvingen

	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
Gebouwen en terreinen	521.092	685.071	354.996
Inventaris en apparatuur	1.315.132	1.453.206	1.243.982
Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>110.691</u>	<u>643.376</u>	<u>727.503</u>
Totaal materiële vaste activa	<u><u>1.946.916</u></u>	<u><u>2.781.653</u></u>	<u><u>2.326.481</u></u>

13 Huisvestingslasten

	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
Huurlasten	741.457	414.736	543.810
Onderhoudslasten	1.316.795	1.421.284	1.144.055
Energie en water	1.011.749	937.538	760.868
Schoonmaakkosten	1.335.786	1.209.386	1.271.352
Belastingen en heffingen	50.092	156.547	94.746
Overige huisvestingslasten	<u>57.927</u>	<u>43.483</u>	<u>135.576</u>
Totaal huisvestingslasten	<u><u>4.513.805</u></u>	<u><u>4.182.974</u></u>	<u><u>3.950.407</u></u>

14 Overige lasten

	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
Administratie- en beheerslasten	3.390.704	4.093.603	3.223.966
Inventaris en apparatuur	101.224	57.841	465.511
Leer- en hulpmiddelen	3.718.230	3.605.493	3.137.546
Overige	<u>224.094</u>	<u>160.336</u>	<u>114.976</u>
Totaal overige lasten	<u><u>7.434.253</u></u>	<u><u>7.917.273</u></u>	<u><u>6.941.999</u></u>

Specificatie kosten honorarium accountant:

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Onderzoek jaarrekening	51.062	50.820	101.649
Andere controleopdrachten	0	0	7.786
Fiscale adviezen	0	0	4.317
Andere niet-controlediensten	0	0	53.702
Totaal accountantslasten	<u>51.062</u>	<u>50.820</u>	<u>167.454</u>

15 Financiële baten en lasten

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	617.300	0	86.461
Waardeveranderingen financiële vaste activa	56.943	0	0
Opbrengst van vorderingen ter zake van financiële vaste activa en effecten	0	0	0
Totaal financiële baten	<u>674.243</u>	<u>0</u>	<u>86.461</u>
Rentelasten en soortgelijke lasten	20.943	15.025	24.602
Waardeverminderingen van financiële vaste activa en effecten	0	0	271.635
Totaal financiële lasten	<u>20.943</u>	<u>15.025</u>	<u>296.236</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>653.300</u>	<u>-15.025</u>	<u>-209.775</u>

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Meerjarige verplichtingen

De volgende meerjarige verplichtingen zijn aan de orde als gevolg van Europese aanbestedingen:

De volgende meerjarige verplichtingen zijn aan de orde als gevolg van Europese aanbestedingen:

- Energie : betreft prijs per m³ en kwh, looptijd t/m 31-12-2025, op jaarbasis € 1.040.000,- inclusief btw.
- Schoonmaak : betreft een omvang van € 1.400.000,- inclusief btw op jaarbasis, looptijd t/m 01-05-2025.
- Leermiddelen : levering van leermiddelen middels een extern leermiddelenfonds, omvang van € 2.100.000,- incl. btw op jaarbasis. Looptijd t/m 31-07-2025.
- Kopieer/ printapparatuur : betreft een totale omvang van € 190.000,- incl. BTW en een prijs per afdruk op jaarbasis. Looptijd t/m 01-07-2026.

Bijlagen bij de jaarrekening

- Model E: Verbonden partijen
- Model G: Verantwoording van subsidies
- Model H: Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Model E: Verbonden partijen

Meerderheidsdeelneming

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31.12.2023	Resultaat jaar 2023	Omzet jaar 2023	Deelname %	Consolidatie ja/nee
N.v.t.								

Minderheidsdeelneming

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten
Onderwijsgroep Fricolore U.A.	Vereniging	Heerenveen	Overige
SWV Fryslân-Noard	Stichting	Leeuwarden	Overige
SWV GO	Stichting	Groningen	Overige
SWV Zuidoost-Friesland	Stichting	Drachten	Overige

Model G: Verantwoording van subsidies

G1 Subsidie zonder verrekeningsclausule

Omschrijving subsidie	Beschikking -nummer	Datum toewijzing	Prestatie afgerond? onderhanden/ ja/nee
Subsidie Regionale aanpak personeelstekort onderwijs	RAP20048	30-4-2020	ja
Subsidie Regionale aanpak personeelstekort onderwijs	RAP220028	29-9-2022	ja
Subsidie Regionale aanpak personeelstekort onderwijs	RAP23064	2-8-2023	onderhanden
Subsidie Doorstroomprogramma's po-vo gelijke kansen	DPOVO21120	20-7-2021	ja
Subsidie Doorstroomprogramma's po-vo gelijke kansen	DPOVO22078	28-7-2022	ja
Subsidie Doorstroomprogramma's po-vo gelijke kansen	DPOVO22096	28-7-2022	ja
Subsidie Doorstroomprogramma's po-vo gelijke kansen	DPOVO23040	3-8-2023	nee
Subsidie Doorstroomprogramma's po-vo gelijke kansen	DPOVO23015	3-8-2023	nee
Subsidie voorkom onnodig zittenblijven 2021-2023	VOZ21138	25-5-2021	ja
Subsidie voorkom onnodig zittenblijven 2021-2023	VOZ21136	25-5-2021	ja
Subsidie voorkom onnodig zittenblijven 2021-2023	VOZ21173	20-5-2021	ja
Subsidie voorkom onnodig zittenblijven 2021-2023	VOZ21168	20-5-2021	ja
Subsidie voorkom onnodig zittenblijven 2021-2023	VOZ21129	21-5-2021	ja
Technisch VMBO 2019 (STO 1)	963995-2	20-11-2019	ja
Lerarenbeurs 2022 (2022-2023)	135113	19-6-2022	ja
Lerarenbeurs 2022 (2022-2023)	134223	19-6-2022	ja
Lerarenbeurs 2022 (2022-2023)	137603	19-6-2022	ja
Lerarenbeurs 2022 (2022-2023)	133792	19-6-2022	ja
Lerarenbeurs 2022 (2022-2023)	135236	19-6-2022	ja
Lerarenbeurs 2022 (2022-2023)	136016	19-6-2022	ja
Lerarenbeurs 2022 (2022-2023)	132495	19-6-2022	ja
Lerarenbeurs 2022 (2022-2023)	136624	19-6-2022	ja
Lerarenbeurs 2022 (2022-2023)	133503	19-6-2022	ja
Lerarenbeurs 2022 (2022-2023)	137379	19-6-2022	ja
Lerarenbeurs 2022 (2022-2023)	135215	19-6-2022	ja
Lerarenbeurs 2022 (2022-2023)	131842	19-6-2022	ja
Lerarenbeurs 2022 (2022-2023)	134055	19-6-2022	ja
Lerarenbeurs 2022 (2022-2023)	134947	19-6-2022	ja
Lerarenbeurs 2022 (2022-2023)	135459	19-6-2022	ja
Lerarenbeurs 2022 (2022-2023)	137060	19-6-2022	ja
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	142418	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	142307	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	144181	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	144200	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	144161	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	139447	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	143965	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	139026	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	144106	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	140390	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	143464	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	142266	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	143607	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	143407	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	140406	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	141151	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	139966	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	138484	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	142176	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	140038	20-6-2023	onderhanden
Lerarenbeurs 2023 (2023-2024)	144058	20-6-2023	onderhanden

Omschrijving subsidie	Beschikking -nummer	Datum toewijzing	Prestatie afgerond? onderhanden/ ja/nee
Capaciteitentesten 2021-2023	CAP23-31231	12-4-2023	ja
Heterogene brugklassen	SHB210023	8-2-2022	ja
Heterogene brugklassen	SHB210074	8-2-2022	ja
Heterogene brugklassen	SHB210164	8-2-2022	ja
Heterogene brugklassen	SHB210257	8-2-2022	ja
Heterogene brugklassen	SHB210275	8-2-2022	ja
Heterogene brugklassen	SHB322013	15-11-2022	onderhanden
Heterogene brugklassen	SHB210147	8-2-2022	ja
Heterogene brugklassen	SHB322019	15-11-2022	onderhanden
Heterogene brugklassen	SHB210094	8-2-2022	ja
Heterogene brugklassen	SHB22029	29-6-2022	ja
Basisvaardigheden	VBV22-VO-1020	11-11-2022	onderhanden
Basisvaardigheden	VBV23-VO-2136	31-5-2023	onderhanden
Basisvaardigheden	VBV23-VO-2806	31-5-2023	onderhanden
Aanvullende subsidieregeling pilot praktijkgericht programma voor gl en tl - groen	GLTL21R20006	27-10-2021	onderhanden
Aanvullende subsidieregeling pilot praktijkgericht programma voor gl en tl - zorg en welzijn	GLTL22P003	9-6-2022	gereed

G2A Subsidie met verrekeningsclausule aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving subsidie	Beschikkings-nummer	Datum toewijzing	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten verslagjaar	Te verrekenen per 31 december verslagjaar
			€	€	€	€	€	€	€
N.v.t.									

G2B Subsidie met verrekeningsclausule doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving subsidie	Beschikkings-nummer	Datum toewijzing	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten verslagjaar	Saldo per 31 december verslagjaar
			€	€	€	€	€	€	€
Subsidie Sterk Techniek Onderwijs (Zuidoost Friesland)	STO19023	29-3-2019	6.159.313	3.804.154	3.557.584	246.570	1.123.296	1.125.709	244.156
Subsidie Sterk Techniek Onderwijs (Noordoost Friesland)	STO19010H	17-12-2019 31-01-2024	3.685.209	2.276.082	1.158.331	1.117.751	672.085	886.344	903.492
Praktijkgericht programma gl en gt (T&T CSG Liudger)	GLTL20032	3-9-2020	160.478	138.011	29.090	108.921	22.467	52.552	78.836
Praktijkgericht programma gl en gt (IT CSG Liudger)	GLTL20073	10-9-2020	162.000	139.320	65.472	73.848	22.680	36.419	60.110
Praktijkgericht programma gl en gt (T&T Dockinga College)	GLTL20142	30-11-2020	162.000	139.320	69.625	69.695	22.680	48.018	44.357

Model H: WNT verantwoording 2023

De WNT is van toepassing op de Stichting Fierder Onderwijs. Het toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 189.000,-.

Dit betreft klasse E Onderwijs, met een totaalscore van 13 complexiteitspunten. Hiervan zijn 6 complexiteitspunten voor de totale baten, 3 voor het aantal bekostigde leerlingen en 4 voor gewogen onderwijssoorten of sectoren. De complexiteitspunten zijn voor 2023 (T) gebaseerd op de gegevens uit het fusiejaar 2022, dit betreft voor het kalenderjaar daarmee op basis van gegevens als zijnde T-1.

Bezoldiging topfunctionaris

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2023 bedragen x € 1	Dhr.	Mevr.
	W.J. Renkema	J. Posthumus
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/07 – 31/12	01/06 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 64.285	€ 73.706
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 10.502	€ 13.203
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 74.787</i>	<i>€ 86.910</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 95.277	€ 110.811
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 74.787	€ 86.910
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022	Dhr.	Dhr.
bedragen x € 1	G.W. van Lonkhuyzen	J. Vogel
Functiegegevens	dagelijks bestuurder	Voorzitter College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/08	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,87	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 80.910	€ 152.637
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.400	€ 23.203
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 94.310</i>	<i>€ 175.840</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 105.995	€ 183.000
Bezoldiging	€ 94.310	€ 175.840

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1	Dhr. K.J.D.M. van der Drift	
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	
Kalenderjaar	2023	2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 – 30/06	01/08 – 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	6	5
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	701	704
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 212	€ 206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 141.500	€ 143.000
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 284.500	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 114.094	€ 112.781
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 226.875	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	€ 226.875	
Het bedrag van de overschrijding en de reden w waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering w egens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Gegevens 2023	Dhr.
bedragen x € 1	G.R. de Wit
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Lid College van Bestuur
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2023
Bezoldiging	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	€ 63.328
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	€ 63.328
Waarvan betaald in 2023	€ 31.221
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Dit geeft een wijziging in de WNT 2022 voor dhr. G.R. de Wit:

Gegevens 2022	Dhr.
bedragen x € 1	G.R. de Wit
Functiegegevens	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 28/10
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 95.743
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.208
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 113.951</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 150.912
Bezoldiging	€ 113.951

Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023						
	Dhr.	Mevr..	Mevr.	Dhr.	Mevr..	Dhr.
bedragen x € 1	P.J.J. Vroom	C.P. de Graaff	K.H. Offringa	A.D. Aalberts	I.R. van Marion	F. J. Talsma
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Voorzitter / Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 18.651	€ 12.981	€ 12.981	€ 12.981	€ 12.981	€ 12.981
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 28.350	€ 18.900	€ 18.900	€ 18.900	€ 18.900	€ 18.900
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 18.651	€ 12.981	€ 12.981	€ 12.981	€ 12.981	€ 12.981
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022						
	Dhr.	Mevr..	Mevr.	Dhr.	Mevr..	Dhr.
bedragen x € 1	P.J.J. Vroom	C.P. de Graaff	K.H. Offringa	A.D. Aalberts	I.R. van Marion	F. J. Talsma
Functiegegevens	Lid/voorzitter	Lid	Lid	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 11.926	€ 7.492	€ 7.083	€ 6.780	€ 10.904	€ 6.229
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 27.450	€ 18.300	€ 18.300	€ 18.300	€ 18.300	€ 18.300

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen controleverklaring van de onafhankelijke accountant.

Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.

Artikel 16 lid 3, 4 en 6 van de statuten luidt als volgt:

3. Per het einde van ieder boekjaar worden de boeken van de stichting afgesloten. Daaruit wordt door het College van Bestuur een jaarrekening over het geëindigde boekjaar opgemaakt, bevattende een balans en een staat van baten en lasten, welke, vergezeld van een rapport van een door de Raad van Toezicht te benoemen accountant, binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar aan de Raad van Toezicht ter goedkeuring wordt aangeboden. Aan de jaarrekening wordt toegevoegd een door het College van Bestuur op te maken bestuursverslag. De hiervoor in dit lid gemelde termijn ten aanzien van de jaarrekening is daarop van overeenkomstige toepassing.

4. De in lid 3 bedoelde jaarstukken worden vastgesteld door het College van Bestuur, na goedkeuring van de Raad van Toezicht, en wel binnen een maand nadat deze overeenkomstig het in lid 3 bepaalde aan de Raad van Toezicht zijn aangeboden.

6. In verband met het vaststellen van de jaarstukken wordt door de Raad van Toezicht mede besloten omtrent kwijting van de leden van het College van Bestuur en van de Raad van Toezicht met betrekking tot het door hen in het betreffende boekjaar gevoerde bestuur, respectievelijke uitgeoefende toezicht.

Kwijting strekt zich, behoudens voor zover de Raad van Toezicht uitdrukkelijk anders besluit, uit over datgene dat in de jaarstukken is opgenomen, dan wel de Raad van Toezicht anderszins bekend is of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn.

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2023

Vooruitlopend op de definitieve vaststelling van de jaarrekening door het College van Bestuur, na goedkeuring door de Raad van Toezicht, wordt het resultaat over het boekjaar als volgt bestemd:

	€
Het exploitatie resultaat over 2023 bedraagt	2.026.298
Ottrekking bestemmingsreserve BAPO	624
Dotatie bestemmingsreserve NPO	-444.192
Ottrekking bestemmingsreserve SHRM	961.417
	<hr/>
Resteert: toename algemene reserve	<u>2.544.148</u>

Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Stichting Fierder Onderwijs
te gemeente Achtkarspelen

Datum
13 juni 2024

Behandeld door
C. Elsinga RA EMA

Kenmerk
8134/CE/AW

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht en het college van bestuur van Stichting Fierder Onderwijs

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Fierder Onderwijs te gemeente Achtkarspelen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Fierder Onderwijs op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Regelgeving jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Fierder Onderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die is vereist op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantprotocol 2023.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel

belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren

van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 13 juni 2024

AKSOS Assurance B.V.
namens deze

w.g. C. Elsinga RA EMA

